

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

4 అణాలు
3-9-52

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

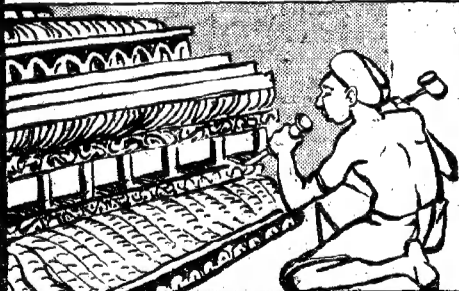

మిత్రభేదం

కర్త... విశ్వాత్ముల నరసింహమూర్తి

అనగా అనగా ఒక పట్టణంలో
దైవ చిత్తుడను వడ్రంగి

ప్రతిదిననూ తడు కట్టెల కొనం
ఊరిపక్కగల అడవికి పోవును

ఒకనాడతడు పెళ్లాంకట్టిన
అన్నం మూటను బుజానీ వేసుకు
అడవికి పోగా సువృద్ధి లోచన
మను ఒక సింహం ఎదురైంది.

నిలువు నిలువునా కంపిస్తూనే
సింహము నెట్లో మంచి చెనుకొన
దలచిన బిత్తుడు మూటను విప్పి
పండివంటలను చూపాడు.

“మాంసాహారిని నాకెందుకు ఈ
చప్పడి వంటలు పెడతావు?”

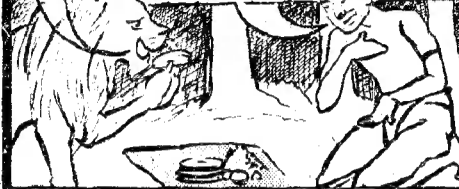
“అట్లా అంటే ఎట్లా బావా!
మీకొరకే మీ చిల్లెలు పాపం
కాక పాకములు పంపిదయ్యో”

అదివరకే ఆ సింహం ఎక్కడో
కడుపు నిండ తెగ మెక్కుచు తనను
పోన అనుకొని ఎంగిలిపడ్డది.

“బెప్పుబెప్పుగా వున్నాయోయ్!
బాగున్నాడని చెప్పు చెల్లిలో!”
“బావగారికివి బాగుంటే మరి
రోజూ తినుకు వస్తాగా నీ
మారు మాత్రమింట రిగానే
వస్తూ వుండా లిక్కడికే”

బిత్తుడు రోజూ
అడవికి పోయి,
గారెలు, బూరెలు
పులిహోరా
బొబ్బట్టి పసరట్టి
పరమాన్నం
బట్టే బోండా
పెరుగన్నం
సింహం బావకు
పెట్టేవాడు

కాకాహారం మరిగిన సింహం
వేటాగితూ మరచింది
సింహం బుత్తులు నక్క, కాకి,
మాంసం దోరక, కడుపులు నిండక
కృశించి తుం మొదలెల్లాయి

“స్వామి, స్వామి మీరే
మధ్యను- మాంసం ముట్టక
వేటకు వెళ్లక- మమ్మల్ని
గూడా మాడ్చారు!”

సింహం చుకచుక నవ్వింది :
“కొత్త గ కలిసిన మిత్రులొక్కడూ
మంచి మంచి తినుబండారాలు
తెచ్చి ఇచ్చి తినిపిస్తూన్నాడోయ్!
తింటే గారెలు తినాలిగా నీ
వాస్తవ కొట్టే మాంసం దేనికీ?”

నక్క, కాకి పక్క కుపోయీ
గుసగుసలాడగే నాగినవి.
“ఎవడోగానీ ఆదుర్దార్లుడు
ఎట్లాగైనా చంపించాలి.
తెకుంటే మన నోట్లూ ముట్టే!”

మళ్ళీ సింహం వద్దకు వచ్చి
“అయితే స్వామి! మీ స్వహతునీ
చూపుగూడదా మాక్కాడా?”

“చూపిస్తా మరి నాలోరండి!”

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిచిత్రక 4 అ.

అంధకత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

పంపుటము 45

వంశిక 2

3.9-52

నందన బాధపడ శుద్ధ చతుర్థి బుధవారము

ప. దనిక, వసంత సేన — శ్రీ. జి. శ్రీమతి నాగేశ్వర వారి వద్ద నుండి
(శ్రీమతి నాగేశ్వర వారి వద్ద నుండి సమీక్ష, మరి కొన్ని చిత్రాలు 7, 44, 45 పేజీలలో చూడండి)

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : దేశం ద్ర గో యో శ్రీస్తున్న "ఆన్" హిందీ చిత్రంలా కామినీకాశర్. శేఖర్, ఓం ప్రకాశ్ మున్నగువారు నటించే ఈ చిత్రానికి సంగీతం శంకర్, కైకపన్.

రాజకీయాలు :

తంజావూరు ఆర్డినెన్సు — 2

రాక-కోత — 4

వీనుగులు—కాసు వామన రావు 5

రెండు మహాసగరాలు— చార్లెస్ డికన్స్ 9

నాటిక :—(నీరియల్)

పరారి—జాన్ గార్ల్స్ వర్థీ 18

కథలు :—

అదృష్టమా ప్రయత్నమా— డౌంకొడ అప్పలనరసయ్య 16

మొద్దునిద్దర— డి. శేటి శివ రామకృష్ణ 20

విజ్ఞాన వీధులు— 24

క్రావణ సంధ్య— "అను రేంద్ర" 28

బొమ్మరిల్లు—

బడిదొంగను పట్టిన బ్రహ్మ — శ్రీ. కె. వి. జి. కృష్ణ 32

జంతుకోటిలో మానవ లక్షణాలు— 35

వింతవైద్యం— శ్రీమతి కె. రుక్మిణమ్మ 37

డాన్ క్విక్ నెట్— 39

కిసీమా— 45

ప్రశ్నలు-పమాధానాలు 52

హ కల్ బె రీ విన్

రచన : మార్క్స్ ట్యూక్

వల : 1-8-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల - మద్రాసు 1.

తంజావూరు ఆర్డినెన్సు

తంజావూరు జిల్లాలో కొలు భూములు తీసుకుని సేద్యంచేసే రైతుల రక్షణకోసమా, కొలుదార్లు, పట్టాదార్ల మధ్య సఖ్యత సాధించడంకోసమా మద్రాసు గవర్నరు ఒక ఆర్డినెన్సును ఆగస్టు 28 వ తేదీన జారీచేశారు. కొలుదార్లతోపాటు పన్నెయ్యో! కూడా (పాశేరులని అర్థంచెప్పకోవచ్చు) రక్షణ ఇవ్వబడింది.

1951 డిసెంబరు 1 వ తేదీ తరువాత కొలుభూములనుంచి చెళ్ళగొట్టబడిన కొలుదార్లందరికీ తిరిగి సేద్యపు హక్కులను విధిగా ఇచ్చితిరాలని ఈ ఆర్డినెన్సు నిర్ణయిస్తున్నది. ఫలపాయంలో అయిదింటి రెండువంతులకు తక్కువ కాకుండా కొలుదార్లు, మూడువంతులకు మించకుండా పట్టాదార్లకు వాటాలు నిర్ణయించబడినాయి.

ఇతరీతిగా పన్నె (పాశేరు) ల కనీసపు హాతీ నిర్ణయించబడింది. వీరినికూడా పట్టాదార్లు ఇష్టంచచ్చినట్లు పని నుంచి తొలగించడానికి వీలులేదు.

పన్నెలను కాని కొలుదార్లనుకాని సేద్యంనుంచి తొలగించాలంటే పట్టాదార్లు రెవిన్యూ కోర్టులకు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవాలి. ఆర్డినెన్సు ననుసరించి తంజావూరు జిల్లాలో మూడు రెవిన్యూకోర్టులు స్థాపించబడినాయి. కొలుదార్లు సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నదీ లేనదీ గమనించి ఈ కోర్టులు తీర్పులుఇస్తాయి. ఈకోర్టుల తీర్పుల మీద అప్పీలుకీ గాని, ఈ ఆర్డినెన్సుకి సంబంధించిన విషయాలపై పీవీఆర్ కోర్టులలో ఫిర్యాదులకుగాని తావుండదు. పట్టాదార్లకు, కొలుదార్లకు తగువులు వచ్చినప్పుడు పరిష్కారంకోసం ప్రభుత్వం మధ్యవర్తిత్వం (కన్సిలియేషన్ ఆఫీసర్లు) నియమించవచ్చు.

పన్నెలను పనిలోనుంచి తొలగించిన వారంకోకాలంలో పట్టాదారు మధ్య వర్తిత్వాధికారికి వివరించాలి. వివరికనుబట్టి ఈ అధికారి నిర్ణయం చేసాడు. ఒక పట్టాదారు కొలుదారుని తొలగించాలంటే ముందుగా రెవిన్యూకోర్టుకి దరఖాస్తు పెట్టుకుని కోర్టు తీర్పుప్రకారం బద్దదైఉండాలి. అంతేకాని పట్టాదారు తనంతటతానై కొలుదారుని తొలగించడానికి వీలులేదు.

అయితే ఈ నిబంధన లేని ప్రభుత్వపు నీటిసదుపాయంకల్ల సేద్యంచేసే ఆరక

రాలు ముప్పైమూడు సెంటుకు లోబడిన భూమికల పట్టాదారుకుగాని, అట్టి నీటి సదుపాయం లేనిది ఇరవై ఎకరాలకు లోబడిన భూమికల పట్టాదారుకుగాని వర్తించవు.

కొలుదార్లకు సేద్యపుభూమిపై హక్కు లీచ్చే కాసనమేదో రాబోతున్నదని భయపడి పట్టాదార్లు కొలుదారుని భూమినుండి తొలగిస్తున్నారనీ, కమ్యూనిస్టుల ప్రచారమా ప్రోద్బలాలవైన రైతులూ పన్నెలూ పట్టాదార్లతో తగువులకు దిగి పట్టాదార్ల హక్కులకు భంగం కలిగిస్తున్నారనీ తంజావూరు జిల్లానుంచి వార్తలువచ్చాయి. పరిస్థితి విషమించి పట్టాదార్లు కొలుదార్లు పన్నెలమధ్య తగువులు పెరిగి ఆ జిల్లాలో అకాంతి ఏర్పడగలదని ప్రభుత్వం భావించింది.

ఈ ఆర్డినెన్సుతో పట్టాదార్లు కొలుదార్ల మధ్య తగువులు తీరి సఖ్యత ఏర్పడేతుందనీ, దానోత్పత్తి పెరగగలదనీ చెప్తూ,

శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారిగారు

ఆర్థి నెన్నును దైవనిర్ణీతమైన ధర్మంగా స్వీకరించవలసిందని రాజాజీ తింజావూరు మిరాశీ దార్లను ఆదేశించారు. మిరాశీ దార్లు రాజాజీ సత్సంకల్పాన్ని అర్థంచేసుకుని ఆర్థి నెన్నుని ప్రయోగ పూర్వకంగా ప్రయత్నించి చూడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు ప్రకటించి నప్పటికీ చాలమంది సంఘాలు వెలిబుచ్చారు.

ఈ ఆర్థి నెన్నువల్ల పట్టాదార్లు కాలుదార్ల మధ్య తగువులూ, కోర్టు వ్యవహారాలూ అధికమాయని కొందరు అనుమానిస్తున్నారు.

అయితే ఈ ఆర్థి నెన్నుపట్ల పట్టాదార్ల భీతి వేరు. ఇంతవరకూ దానాదమన విని మయ విక్రయాది సర్వహక్కులనూ, తమ జల పాహుని నిధి నిక్షేపాదు లన్నింటిపైన పూర్తి హక్కులనూ అనుభవిస్తున్న పట్టాదారులు ఇప్పుడు కొన్ని నిర్బంధాలకు లోబడి ఈ హక్కులను అనుభవించవలసి వస్తున్నది. సేద్యం చేసే కాలుదారుకి కూడా కొంత హక్కు వృత్తిరీత్యా సంక్రమించవచ్చేసరికి పెద్దపెట్టి భూమి కొన్న పట్టాదారుకి భీతి పుడుతున్నది. కమ్యూనిస్టుల ప్రచారంవల్ల ఈ రీతిగా కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో ఆస్తి హక్కులకు భంగం కలగడంవల్ల ముందుముందు మరింత ముప్పు సంభవించగలదని భయపడుతున్నారు.

అయితే హక్కులకంటే ప్రధానమైన సమస్యను పరిగణించి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఇవాళ కాకపోతే రేపైనా ఇటువంటి కార్యక్రమాన్ని అనుసరించక తప్పదు. దేశంలోని సంపద సర్వవర్గాల జనుల సమస్యలనూ పరిష్కరించి అందరికీ అన్న వస్త్రాలు, నివాసమూ లభింపజేయవలసిన కర్తవ్యాన్ని ప్రభుత్వం భరించదలచిన తరువాత, సమాజహితంకోసం వ్యక్తిగతమైన హక్కులను పరిమితం చేయడానికి వెనుదియ్యదు.

ఆస్తి హక్కులను దేశావసరాల దృష్ట్యానే పరిగణించాలని పంటిబో నెహ్రూ అనేక పర్యాయాలు ఆదేశించారు. పంటను పండించే రైతుకు కొంతైనా రక్షణ లేకపోతే ఆహారవస్త్రాల్ని తీరించిపోగల ప్రమాదం ఉన్నదని ప్రభుత్వం గుర్తించి రైతులకు రక్షణ ఇవ్వడమే కాకుండా వ్యవసాయానికి అవసరమైన పెట్టుబడి కూడా లభ్యమయ్యేలా సదుపాయం చేయడానికి కృషిచేస్తోంది. ఆస్తిపరులు దేశక్షేమం దృష్ట్యా తమ అభిప్రాయాలను మార్చుకొని ప్రభుత్వంతో సహకరించడం అవసరం. లేకపోతే రాగల

రాజాజీ - స్వామిజీ

ఎక్కడపడితే అక్కడ సత్యాగ్రహాలు,
ఎటుచూసినా ఉపోమాలతో మాడిన మొహాలు.
అటుచూస్తే జయప్రకాశ్, ఇటుచూస్తే సీతారాం!
ఏదిదారి దేశానికి, హరేకృష్ణ, హరేరాం!

ఏమైరానరే రాష్ట్రం ఇమ్మని సీతారాం
చంటిపిల్లడిలాగ చేస్తున్నారు మారాం.
“హూమ్ కాకెత్తుకుపోయిం”దని నెహ్రూగారు
చర్చిల్ ఆడిననాటకమే ఆడుతున్నారు.

మిలోమీరు రాజీపడమంటారు పండిట్టి.
రాష్ట్రం ఇస్తేగాని కుదరదని స్వామిజీ.
ఈపేచీకి నాపూచీలేదని రంగాజీ
రాజాజీతో కుదుర్చుకున్నారు రాజీ.

పోనీ ఎత్తేశారుగదా అనుకుంటే రేషన్
ఇంతలోకే రాజాజీ కాన్సిడెన్స్ మోషన్.
వెంటనేవిశ్వాసం ప్రకటించి బియ్యపుధరలు
అందుకున్నాయి ఆకాశపు చివరలు.

అయితే శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులవారు
ఇంతలోకే బెదిరిపోయేవారుకారు.
వర్తకుల హృదయపరివర్తనకై రామాయణం
ప్రతిరోజూచేస్తున్నారు వారాయణం.

ఇంతకీ నే చెప్పేదేమిటయ్యా అంటే,
(ఎవరికీ కోపం రాకుండాఉంటే)
రాజాజీ, స్వామిజీ అనబడే రెండురూపాలు
ఒకేపరమాత్మయొక్క భిన్నస్వరూపాలు.

—సవ్యసాచి

ప్రమాదాన్ని గురించి వేరే చెప్పవలసరిం లేదు.

ఇటువంటి ఆర్థి నెన్ను హైదరాబాద్ లో కూడా అమలు జరుపబడుతోంది. క్రమేణా ఈ ఆర్థి నెన్నులు శాసనాల్న

రాష్ట్రమంతటికీ వర్తింపజేయబడి నట్లు యితే దేశంలో ఆహారవస్త్రాల్ని వృద్ధి చెంది అనేక సమస్యలు పరిష్కారం కాగలవని ఆశించవచ్చును. [29-8-52]

రాత్రు, కోత్ర

స్వత్వాలూ ప్రస్తుత కాలాన్ని ఒకవిధంగా స్వత్వాల యుగం అనవచ్చు. తమ తమ స్వత్వాలేవో, అంటే హక్కులేవో, ప్రజలు హఠాత్తుగా మేలుకుని వెతుక్కుంటున్నట్లు లోస్తుంది. కాని సమాజజీవనం సాఫీగా నడిచిపోడంకోసం సమాజానికి ధారపోసిన వ్యక్తిస్వత్వాలూ, వ్యక్తులకు మిగిలిన వ్యక్తిస్వత్వాలూ పాలూ నీళ్ళలా కలిసిపోయి ఉన్నందువల్ల, ఎంత వెతుక్కున్నా తీగల్లో పళ్ళకోసం వెతకబోతే ముక్కు గుచ్చుకున్నట్లు అనుభవమాతోంది సామాన్యంగా అందరికీ. మరి పట్టుదలతో వెతికి సాధించాలనుకునేవారికి హైకోర్టు ఖర్చుల దండిగా తగుల్తున్నాయి.

సత్రవల్ల ఒక్కొక్కడు అనేకుల సత్రానీ స్వత్వాలనీ చితగ్గొట్టి అధికారం చలాయించే కాలం చాలా వెనకబడిపోయింది. ఇప్పుడు “గవురను మెంటు జీతం విచ్చుంచిన కనిస్తీబులు”, కడిగేసుకోడానికి కొద్దో గొప్పొద్దు గలవారు చుట్టూ తిరగడానికి “పజ్యండు కోస్తులూ” ఉండడంవల్ల, చేతిలో సత్రా ఛాపెట్టుకోనక్కరలేకుండానే స్వత్వాల సాధించుకోడానికి వీలు చిక్కింది.

అయితే ఈ స్వత్వాల అనుభవించడం మామూలుమాట కాదు. పాలనంచి నీరు వేరు చెయ్యవలసినంత గ్రంథం ఉంది. ప్రజలు నిద్రనుంచి మేలుకోడం చాలదు తమ దైన సరుకేవో, కాని జేవో గుర్తుపట్టి, గ్రహించి అనుభవించాలి. ఇందుకోసం ఈ స్వత్వాలకి మూలమైన సంస్కృతిని, (పరాయి) సాంప్రదాయాల్ని, వారస్వత్వాల్ని పుక్కిలిస్తున్నార అధునిక భారతీయులు. కొత్తకొత్త వారస్వత్వాలూ, కొత్త కొత్త భావనాగతీ ఎరువు తెచ్చుకుని కొత్త స్వత్వాల్ని అనుభవించడానికి, ఏకీ తెచ్చుకున్న స్వతంత్ర ప్రతిపత్తితో స్వతంత్ర (రిపబ్లికన్) భారతీయులు జరికండువారు సవిరించుకుంటున్నారు. ఇందుకోసం ఇంగ్లీషులో ఆలో

చస్తు నెమరువేసుకుంటూ తెలుగులో పలకడం, సిరాచిలికించడం జరుగుతోంది.

ఈమధ్య వారస్వత్వాల మాట తల్పుకుంటే సత్తు ఉడిగి పోయి రావుల్లవ్వ తున్నాయి చాలమందికి. సంక్రమించడానికి ఆసులు కలవారసులికీ పన్ను దండిగా తగుల్తుందిట ఇకముందు. మరణ సుంకాలంటూ వస్తున్నాయి ప్రాణం మీదికి. వ్యక్తుల స్వత్వాలలో పాలుగుంజుకున్న రిపబ్లికన్ రాజ్యాంగపు కాంగ్రెస్ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం, వారసత్వంలో కూడా పాలుకోసం చెయ్యిచాచి మరణ సుంకాలంటూ విధించి వారసులికీ నీరసం ప్రసాదించాలని చూస్తోంది.

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చి తెచ్చి పెట్టింది ఇంతా అంతా కాదు నెమరు చెయ్యడానికి కాదు, నోట పట్టడానికే (పాతలాకిల్లమాదిరి) శక్యం కాని మాటల్ని తూటాల్లాగా దేశంమీదికి వదుల్తోంది— శ్రేయోరాజ్యం, (Welfare State), సహకారసార్వ సర్వజనహిత సంపత్కర వ్యవస్థ (Cooperative Commonwealth) వగైరా వగైరా అంటే—

సర్వజనులికీ శ్రేయోదాయకమైన పరిపాలనావిధానం అని ఒకమాటకీ అర్థం చెప్పకున్నారు. పెచ్చుమీరిన భాగ్యవంతుల భాగ్యాన్ని చపటాచేసి, ఊవీలా దిగదీసుకుపోయిన నిర్భాగ్యుల దారిద్ర్యాన్ని గట్టి మన్నుతో పూడ్చి, మొత్తానికి సంపద అందరికీ ముఠేలాగ ఒక కంటమాత్రా, రెండో కంటితో ఈ చదునైన వ్యవస్థని (అచ్చ తెలుగులో అవస్థని) ఏకమొత్తన పైకి పైకి ఉద్దరించే ఉపాయాలు కనిపెట్టి చూడడం మరోమాటకీ అర్థం చెప్పకోవచ్చు నిజానికి అర్థం ఎలా చెప్పకున్నా తెలుగులోకి వడబోదామని తంటాలు పడితే దిగేసరుకు మల్లీ ఇంగ్లీషుభావమే మిగుల్తోంది.

వడపాయగా, మిగిలేది ఇంగ్లీషునా తెలుగునా అట్టె ఇబ్బంది ఉండకపోదు; కాని తీరా రుచిమాడబోతే చేదు చేదుగా

ఉంటోంది కొందరికీ. కారణం ఆ కొందరికీ కొమ్ముచెంబు కొమ్ములో మీసాల గురువు (స్టాలిన్) లొంగి చూస్తున్నట్లు అనుమానం కలుగుతోంది. పుల్లతో పొడిస్తే పోగా మిగిలింది పురాణాల్లో ఏ కాశీ అయితే, ఇప్పుడు మిగిలేది నాజీల మాజీగురువు అర్థమీసాలు కావచ్చు.

ఈ ఇంగ్లీషుమాటల వడబోతేమూలంగా ఇప్పుడు ఆస్తివారసత్వాల గొప్పా, వృత్తి సహజస్వత్వాల గొప్పా అనే సమస్య ఒకటి బయలుదేరింది. నోటపట్టని పై మాటల్ని గమనించి మన్నిస్తే, వారసత్వాల నీరసించి స్వత్వాలకి సత్రా చిక్కేలా ‘కనపడుచూంది,’ కాని అటు వారసత్వాల మరీ నీరసించి నీరు కారిపోకుండానూ, ఇటు స్వత్వాల మరీ బరినీ బరి తెగించకుండానూ, ఉభయుల్ని ఒకే చెరువులో నీరుతాగించే సదుపాయంకోసం తంజావూరు ఆర్థి నెన్ను అంటూ ఒకటి సర్వతంత్ర ప్రభాసంపన్నుడైన శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులుగారు జారీ చేయింపించారు. ఇది సార్వకమేతే అనర్థం ఉండబోదన్న శ్రీవారి పరమాశయం. ఈ పరమపదంచూసి మీసాలగురువుగారి శిష్యు ఆ మేడితాలు మురిసిపోతున్నారే కాని పజ్యండు కోర్టుల పైన అపీలులేని మరోకోర్టు పొంచివుందనీ, ఆస్తి వారసత్వానికి ఎగనామం పెట్టాలని చూసే వృత్తిస్వత్వాలకి ఆ పొంచివున్నది పంకనామం పెట్టగలదనీ వారు గ్రహించలేదు పాపం.

★

ఇద్దరు స్నేహితులు బీచిలో కూర్చున్నారు. ఒకడు ఏమేమిటో మాట్లాడుతూ గంట నుంచీ రెండోవాణ్ణి విసిగిస్తూ మధ్యలో ఆగి ఇలాఅన్నాడు “ఏంబడర్. ఇంకా కానీవు హాయిగా కూర్చుందామా, పోదామంటావా?”

“హాయి అనేది మరిచిపోయి గంటనేపైంది. ఇక కూర్చున్నా ఒకటే, వెళ్ళిపోయినా ఒకటే”

★

వినుగులు

“ఏనుగు గక్కినవాడు కుక్కలకు దానేరితిగా జంకక త్యాగనందంబున నేగునో—”

ఇది శ్రీ వద్దాది సుబ్బారాయణుగారు రచించిన “భక్త చింతామణి”లోని ఆణి ముత్యంవంటి పద్యం ఏనుగుమీద ఎక్కిన వాడు ప్రక్కనున్న కుక్కలు ఎంత మొఱిగినా లెక్కచేయడు. అలాగయితే కుక్కలు ఎందుకు మొఱగడం? అని ప్రశ్నిస్తే ప్రయోజనంలేదు. అది వాటి సహజస్వభావం. అవు “అంబా” అనును. పిల్లి “మ్యావు మ్యావు” అనును. మేక “మ్యా” అనును. అజేవిధంగా కుక్క మొఱుగును. కాని, కుక్కలు మొఱిగినప్పు టికి వాటిని లక్ష్యం చేయకుండా గజాని కొక అంగవేస్తూ మజాగా నడచేది మద గజం. అయితే మొఱిగే కుక్కలు కరవ జాలవు. ఇది జగమెరిగిన విషయం అయినప్పుడు గజమెరిగిన విషయం కూడా అయి ఉండాలి. మొఱిగే కుక్కలు కరవ జాలవని తెలిసినప్పుడు, నిర్భయంగా కాలినడకనీ, కావలిస్తే కర్ర చేతబట్టుకొని, పోవచ్చు. ఆ విధంగా అందరితోబాటు బాటమీద హాయిగా నడచిపోతూఉంటే మనలను చూచి కుక్కలు మొఱగనే మొఱగవు. కొత్త పద్ధతిగా కొండంత వాహనమీద ఎక్కి దండయాత్రకు బయలు దేరినట్లుగా వెళ్లినప్పుడే కుక్కలు మొదలైనవి భయంతో “బాయ్ బాయ్” అని వెంటబడడం సంభవిస్తుంది. దీనిని బట్టి చూస్తే, ఏనుగుమీద ఎక్కి వెళ్ళకుండా ఉన్నట్లయితే, కుక్కలు వెంటబడడం మొఱగడం అనేదికూడా సంభవించదు. మిగిలిన జనులందరూ రాజబాటమీద నిరఘాటంగా నడుస్తున్న విధంగానే నడిస్తే ఒక్క కుక్క కూడా మనదిక్క చూడదు. కాబట్టి మనం ఏనుగుగడ్డం ఎందుకు? ఆ ఏనుగును చూచి విధిలో కుక్కలు విపరీతంగా మొఱగడం ఎందుకు? ఈ వెనక కుక్కలు ఎంత మొఱిగినా వాకేమీ భయంలేదని తనకు తాను ఆత్మధైర్యం చెప్పుకొనడం ఎందుకు? చూస్తే కక్కడమే తనకు ఆభయహస్తం చిక్కడం అని భావించడం శుద్ధచాదస్త్రం.

ఇదంతా ఎట్లా ఉండంటే, జీవరాసులలో కల్గి ఉన్న త్రేమాత్రేమమైన జన్మని తిలకించుకుని అనవసరంగా కుక్కలకు భయపడి, ఏనుగును కరణజొచ్చి, ఆ ఏనుగుమీద ఎక్కి, కుక్కలను కవ్వించి భయపెట్టి మొఱిగేటట్లు చేసి, తాను ఏనుగుమీద ఉన్నంతకాలమూ యీ కుక్కలు తన్నేమీ చేయజాలవని తన గుండెదడ తాను తగ్గించుకొని, “అమాతంగం మీదనుంచి క్రిందికిదిగి వస్తే మాత్రం ఏదీ గతివాకు?” అనే భయంతో కంపిస్తూ ధైర్యంగా దాని మీదనే కూర్చుండి, తాను కుక్కలకంటే ఎక్కువైనవాడినని లెక్కించుకుంటూ, కరిరాజువాశ్రయించి, తిరిగి కరిరాజుకు సరివాడనని కూడా ఎంచక పైవాడనని గర్వించడమే ఈ మానవ ప్రవర్తనయొక్క పరమార్థంగా అంతర్ధానంగా బోధపడుతోంది.

దాసు వామన రావు

ఇదంతా కారణంలేని కం గారుగా ఉంది. తనభీతికి తానే విభూతి పెట్టుకున్నట్లుంది తన కుమ్ములకు తానే “చిరంజీవి” యనట్లుంది.

కాని, యిటువంటి ఆత్మ ప్రబోధం ఆవేదనపడేవానివిషయంలో ఆరున్నర శ్రుతిలోకకూడా చెడుతుంది. “మనమా! వద్దిక నాదుమాట వినుమా! మర్యాద గాపాడుమా!” అనే పల్లవితో శ్రీ శైలిపిళ్ల వెంకట శాస్త్రిగారు రచించిన “శ్రవణానందం”లో కొన్ని దివ్యమైన పద్యాలు వ్రాశారు పరశ్రీ లోలుడైన వాడు నిజంగా ఆపద్యాలు ప్రతిరోజూ భగవద్గీత పారాయణం చేసినట్లుగా పఠించవచ్చు.

“లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరాకలంబం” (ఓ లక్ష్మీనరసింహమా! నీ చేయూత నాకు యిచ్చు!) అనే ధ్యాన శ్లోకాలలో శ్రీ శంకరాచార్యులవారు ఒక్క “కాలిపోతున్న సమయంలో తన ఆత్మ వేదనను కర్తరసాయనంగా లోకానికి సమర్పించారు. ఆయనకూడా కామనూత్ర రకాస్థులు తెలిసికొనడానికి ఒకప్పుడు పరకాయ ప్రవేశం చేశారని అంటారు - ఆ

కథాఘట్టంలోనే ఆయన స్వీయ శరీరానికి అగ్ని సంస్కారం జరిగిన సమయంలో ఆయన ఆవేదన యీ శ్లోకాలలో నివేదించారు. ఆ శ్లోకాలు చదువుకుంటే ఎటువంటివానికైనా ఆత్మప్రబోధం కలిగి, ఆత్మధైర్యం కలిగి శంకరాస్వాములవారి వలె ఆత్మతత్వవేత్త కావచ్చు. “శ్రవణానందం” చదివి, అందులోని ఆత్మప్రబోధ పద్యాలు నిత్యపారాయణము చేసినవాడు జ్ఞానియై ఏ శ్రవణానందస్వామి గా నో తయారు కావచ్చు. పరశ్రీల వెంటబడి పరకాయ ప్రవేశం చేయవద్దు ఓ మనమా! అని చెప్ప పెట్టు పెట్టినట్లుగా శైలిపిళ్ల శాస్త్రిగారు ఆ పద్యాలు వ్రాశారు

“ధనమాపోవును; మానమా చెడును;
నిదా నెత్తిపైకెక్కు; లో
ననుమానితురు తెలిదండ్రులు;
కులంబా వెన్నెకుందక్కు; నూ
తన మాంద్యస్సు ఘటిల్లు; బంధుగులు
పంతంబొప్పు నిందితు; రో
మనమా! వద్దిక నాదుమాట వినుమా
మర్యాద గాపాడుమా!”

ఈపల్లవిలో ఆత్మప్రబోధం జ్ఞానప్రబోధం కలిగించే 12 పద్యగుళికలుగల శ్రవణానందం వంటి గ్రంథం చదివి, అందునా యిందునా కాకుండా ఇహ పర దూరులై దుష్టులై పోతారనిన్నీ, అది చదివినవాళ్ళూ, విన్న వాళ్ళూ, అచ్చువేసినవాళ్ళూ, అటు ఏడు తరములు, ఇటు ఏడుతరములు రారవాడి మహానరకముల పాలైపోతారనిన్నీ అనాటి అధికారులు ఆ గ్రంథానికి ఆంక్ష వేశారు. ఈ ఆంక్ష విమోచన ఆ యేట పుటికి, అహల్యా శాపవిమోచనకోసం శ్రీరామ చంద్రుడు అవతరించినంత పని అయింది.

శైలిపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారు జీవించిన నన్నాళ్ళు కవి సింహం లాగున కాలము గడిపారు. “కింకవీంద్ర ఘటా పంచానన” (అల్ప కవీంద్రులెడి (ఘటా) ఏనుగుల సమూహానికి సింహంవంటివాడు) అనే అరుదైన బిరుదు ఆయనకు ఉండేది. ఆయనను మన స్వరాజ్యప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రాధాన్య కవిగా ప్రతిష్ఠించి సన్మానించారు. కాని, అంతకు పూర్వమే నానారాజ సందర్శనం చేసి అనేక సన్మానాలు అఖండవైభవంగా పొందిన వారి కీర్తి విన్నుండినది. “ఏనుగు నెక్కినాము, ధరణీంద్రులు మొక్కగ నిక్కినాము, సన్మానము లందినాము, బహు మానముల న్గ్రహించినార మెవ్వరిని, లెక్కనేయ కనివారణ దిగ్విజయంబు నందినార” మని సగర్వంగా చాటించారు. ఆ మాటకువస్తే అల్లసాని పెద్దన్నగారు కూడా రాయలవారిచేత మన్ననలపొంది మహాసందభిరుడై ఏనుగు ఎక్కినాడు.

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు నడివిధిలో తాను దిగి స్వయంగా ఆయన చేయిపట్టుకొని తన పట్టపు వినుగుమీద ఆయనను ఎక్కించి నాడటం "ఎనునైనచో తన మదకరిందము డిగి కలుతి యొసగి యొక్కించుకొనియె"- ఇంతకన్నా ఎక్కువైన గౌరవం ఎక్కడ ఉంది ఆంధ్ర సారస్వతప్రపంచంలో?

అప్పటి ఆంధ్ర సాహిత్యమే ఉచ్చ దశకువచ్చి, ఉచ్చస్థాయి నభిగోహించి గజానోహణం చేసింది అటుపిమ్మట ఈ ప్రాధికవిత్వం గజంమూరమైనా మంగురు సాగిందా అని అనుమానం కలుగుతూ ఉంటుంది. కాని చాలాపెట్టిగా గజ గమనం చేస్తోనేమో చెప్పలేము. ఆంధ్రభాషా యోమకుకూడా పెట్టిపెట్టిగా అడుగులు వేయడంలోనే ఆదంబించుట త్రిపుల్లూ ఉంటుందని కొందరి మతం కావచ్చు. దివ్య వైకృత్యాం, రసిసిద్ధుడైన కవి, శతాబ్దాని కొక కానీ ధౌవ్యం అవతరించినా చాలు నంటారు సాహితీ మద గజగామినీ ఉపాసకులు ఆంధ్ర భాషా యోమకూడా గజేంద్ర మోక్షంలో విశ్రమింపజేసి లాగున "అడు గిడు నడుగిడుగు బడిమ నడుగిడు నెడలన్" అన్నట్లుగా నడక సాగిస్తే అదే సరియైన యింపుసాంపుల పెంపు అని వారి తలంపు. సంగీతం, సాహిత్యం యివి రెండూ కూడా మన ఆంధ్ర సరస్వతికి సమ వికాసంలో విస్తరించిన పాలిండ్లవంటివే. తొగరాజు గారి సంగీతం పాతరాజుగారి కవిత్వం ఆంధ్రసరస్వతినకంటె తడి పెట్టినయ్యకుండా చేశాయి. "కాటుక కంటినిగు చనుకట్టు కయిన బడ నేల యెడ్యో వోలక గగ్గు రాణి!" అని బమ్మెర కావ్యము గారు అన్నారు.

'వారిభక్తి హస్తారాజు, బమ్మెరపోత రాజు' ఆ విషయంలో గోపరాజుగారు కూడా ఎంతమాత్రమూ తిక్కున మెట్టు లోని వారు కారు. "రామమూర్తికిన్ గండవసాటి దైవమిల లేడనుచున్ గడగట్టి భేరికొదాండడ దాండదాండ నివదంబు లబాండమునిండ ముత్తినేదండము నెక్కిచా లేదనుదాశరధీకరుణాపయోనిధి" అన్నారు. వినుగు ఎక్కి చాటినా చాటకపోయినా గజరాజుకంటే అనేక గజాల ఎత్తయిన భద్రాచలం కొండమీదనుంచి ఆయనరామ

భక్తి అలోచించియా లేడిమోకంటే అమోఘంగా ప్రసారం అవుతోంది.

"తల్లి నిన్ను చలించి పు సకము చేతం బూని తిన్" అని తెనుగువిద్వలచేతయీ శోభావరకు పాతరాజుగారు చేసిన సరస్వతీప్రార్థన ఆ విధంగానే చేయిస్తున్నాము ఆ సాహిత్య సరస్వతికి "మాతృదేవోభవ" అని, ఆ తల్లి పాలుతాగి, ప్రాచీనాంధ్ర సారస్వతంలోని "చిక్కనిపాలు మొగడలు" గుచ్చి చూచి నవ్వుజే కొత్తగాపుట్టే బాలకవులుగాని, కవి క్రోధులుగాని పుష్పిగా ఉంటారు. స్వీయ సాహిత్య రసానుభవంలేకుండా అన్య సాహిత్య రసానుభవంతో పెరిగిన వాడు దాది పాలతోను, డబ్బా పాలతోను పెరిగిన విద్వలు లాగున తయారవుతారు. సింహ బలమూ రాదు వినుగ బలమూ రాదు. కవి కంఠరవములూ కవి కంఠిందములూ ఉద్బవించవు కాని అల్పజ్ఞులై అవిచ్ఛవించే అర్హులకు వినుగంత బలం లేకపోయినా, వినుగంత గర్వం ఉంటుంది.

"తెలివి యొకింత లేనియెడ దృష్టవనైకరి భంగి సరస్వతున్ దలిసితివంచు గర్వితుమతిన్ విహరించితి దొలి" అని చిట్టచివరకు పశ్చాత్తాపంతో ఆ ప్రమిస్తారు పాత కవిత్వం అంతా కూడా ప్రశస్తమైన పాతర చేసిన ధాన్యం అని వాదించడంలేదు కాని, పాతది అంటే బూజుపట్టిందనీ, దానిమీద మోజుతీరిందనీ వాదించడంలో అర్థంలేదు జగత్తుకు పాత లేదు. సృష్టి స్థితి లయాలుకు పాత ఆ నేటి లేదు. ఋతువులకూ పాత లేదు. కవిబ్రహ్మలూ రససిద్ధులు కూడా అంతే. "సుకృతాత్ములు రససిద్ధులు-సుకవీంద్రులు .. ప్రకట జరామరణ జన్మభయరహితం బుల్"

కాని ఈ జగత్తు అంతా మిథ్య అనే వాళ్ళతో వాదించలేము "గజం మిథ్య పలాయనం మిథ్య" అని బిష్ణుకోలేకపోయినాడు ఒక మిథ్యావాది. వినుగు వెంటబడి తగుముతూఉంటే, "వినుగు" అనేది మిథ్య కాదన్నాడు. తాను పలాయనం సాగించడం కూడా మిథ్య కాదన్నాడు. వినుగు అంతటి జంతువే మిథ్య అయితే, యింకే ముంది? ఈగలు దోమల గతి ఏమిటి?

ఒక అమెరికన్ క్రయ ప్రవహాదిరీయూ దేశంలో క్రిస్తుమత ప్రచారం చేస్తూ ఉండేవాడు. ఆతడొక ప్రతీకను ప్రతి ముసం యాదేశంలోనే అచ్చువేసి, భారత దేశాన్ని గూర్చి భారతీయులను గురించి ఆ ప్రతీకలో తివరు లోచన అభిప్రాయము వ్రాస్తూఉండేవాడు-ఒకసారి ఆ ప్రతీక పై అట్టమీద పెద్ద వినుగు బొమ్మను ముద్రించి, ఆ వినుగు బొమ్మపైకింద "భారత

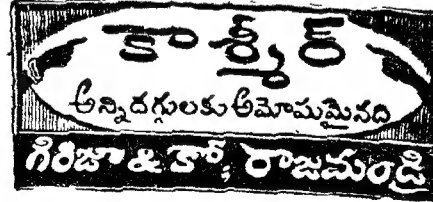
దేశం అంటే ఇదే" అని వ్రాశాడు. ఆ సాదిరీ ఉపా విమటంటే, ఇది వినుగంత దేశం, వినుగంతలాటి ఆయన పృథివీ, బ్రిటిష్ సింహం ఎన్నడైనా, ఆ బ్రిటిష్ సింహాన్ని చూచి హాడలి పోతూ ఉంటుంది అని వెల్లడించాడు.

కాని, భారతదేశం అంత వినుగ మా విలుబడిలో ఉంది గనుక మా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం అంతటిసామ్రాజ్యం జగత్తులో యింకక్కడా లేదు అని బ్రిటిష్ వారు చాటించుకున్నాడు ప్రపంచంలోని యితర రాజ్యాలవారు ఎంత బెదిరించినా, ఎంత మొదలినా బ్రిటిష్ సింహం లక్ష్మ్యం చేయ దన్నారు. కారణం ఏమిటి? "వినుగిక్కిన వాడు కుక్కలకు చా నేరీతిగా జంక కత్తానందంబున నేనునో" అవిధంగానే బ్రిటిష్ వారు వ్యవహరించారు.

హస్తినాపురంలో అధికరాన్ని లంప నుటూ ఉండే ఇండియా కార్యదర్శి క శేం పటి చలాయించాడు. "ఎలుకలు తమ కలుగు లోకి వినుగు నీడైన" అన్నట్లుయింది. ఇది ఎట్లా జరిగిందంటే

"ఇలలో ఇద్దరు రాజులు మలయుచు చదరంగమాడి మాపటివేళన్ బలమెత్తుమనిపొయిన ఎలుకలుతమ కలుగులోకి వినుగునీడైన." అనే విధంగా యాదేశంలో ప్రతిప్రాంతంలోనూ ఎవరో యద్దరు రాజులు కలసిించి చదరంగపు ఎప్పులువేసి ఆఖరుకు తమ నైన్యాలను బ్రిటిషువారికి అర్పించేవారు వెలెన్టీ ప్రభువు కాలంలో వారి నైన్యాలు ఈమయిండియా కంపెనీవారికి అర్పించి అయినాయి డాల్ హౌస్ ప్రభువు కాలంలో వారి సంస్థానాలు అర్పితమైనాయి ఆఖరుకు ద్విగుతులవంటి మహారాజులందరూ బ్రిటిష్ వారికి లొంగి వంగి గులామత్తెసాములచేశారు-కుంజర యాగంబు దొమకుత్తుకపొచ్చెన్" అన్నట్లు యింది.

"రంజనచెడి పొండపు లిరి భంజనలై విరటుగొల్ప పొల్పడిరకటా! సంజయ! విధి నేమందున్? కుంజరయ్యాగంబునొమకుత్తుకపొచ్చెన్" వినుగులమంద దోమకంబంలో దూరినా ఎంత కాలం అలా ఉండగలదు? వినుగ ఎక్కడో దోమ ఎక్కడ? హస్తినాపురం అది "కరిరాజున్ దీని తంతు సంతతులచే గట్ట విజృంభించె" నన్నట్లుగా భారతదేశంవంటి గతేంద్రుణ్ణి తామరకాడలోని దారాలతో కట్టినట్లుగా మాంచెక్కరు మిల్లదారాలతో కట్టలేనని ప్రయత్నించారు. అదిన్నీ గాక, ఇంగ్లండు

చంద్రశేఖర

విశాఖాచారి పై. ఎ. శ్రీమతి.

ఎక్కడ? ఇండియా ఎక్కడ? రెంటికీ బహు శతయోజనాల అంతరం ఉంది. ఇది వారికి అందరాని ధ్రువిపండు. వారి గొంతుకలో పచ్చి వెలక్కాయలాగున ఉంటూవచ్చింది. ఆఖరుకు గత మహా సంగ్రామంలో వారి సామ్రాజ్యం ఏనుగు మింగిన వెలగపండులాగున గులయై జొల్లయై కలయై చారించబోయింది. 100 సంవత్సరాలు అనగా ఒక శతాబ్దం వారితో మన శత మతం అయినాము “కరి మకరికి మకరి కరి కిని” అన్నట్లుగా మన స్వాతంత్ర్య సమరం సాగించాము. వారు లారీచార్టీలు చేశారు. నానాహింసలు పెట్టారు “లా వొక్కిం తయి లేదు” అనే స్థితిలోకి మనం వచ్చాం. గాంధీనాయకత్వంలో గజేంద్ర మోక్షం అయింది. యీ భారతభూమికి మహాసంగ్రామం వచ్చింది. బ్రిటిష్ సింహం అహం, సామ్రాజ్య వ్యామోహం బోయి భారతమైదానంలో నాకు కావలసింది స్నేహం అంది. ఇతర గ్రామ సింహాలు, గ్రామ సింహాలుగానే ఉన్నాయి. ఈ ఏనుగు యింకా ఏనుగులాగానే ఉంది యింకా నల్లమందు మాత్రం మింగుతూ “కలదు కలదేనెడు వాడు కలదో లేదో” అనే స్థితిలో ఉంది. తన భారత జాతీయ ఆత్మసంస్కృతి ఏమిటో తన పూర్వవిజ్ఞానవికాసం ఏమిటో ఇంకా తెలియలేదు. అసలు భారతీయ సంస్కృతి అనేది ప్రత్యేకంగా విశిష్టంగా ఒకటి ఉందంటారుగాని “కలదు కలదేనెడు కలదో లేదో” అని అనుమానిస్తున్నాడు ఇంకా మన జవహరిలాలు నెహ్రూ - అస్మి నాస్తి విచిత్రితంలో ఉన్నారు మన విద్యా వంతులు చాలమంది కాని, జపాను, అమెరికా మొదలైన రాజ్యాలకు పండిత నెహ్రూ గారు భారతదేశ జ్ఞాపకార్థంగా ఏనుగు గున్నలను మనజాతీయచిహ్నంగా పంపించి బహుకరించారు. నెహ్రూగారి సొంత రాష్ట్రమైన ఉత్తరప్రదేశ్ లో ఏనుగులకు నాగభృకట్టి పాలాలు దుమ్మించవలెననే గజయత్నిం, గజకృషి కూడా జరుగుతోంది. దీనితో గజపంట పండిస్తారని ఆశగా ఉంది. దానితో జోకమంతలా లక్ష్మీ అనగా నిజమైన గజలక్ష్మీ ప్రసన్నం కావాలి.

**శ్రీ మదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
ఆంధ్రగ్రంథమాల,**

మద్రాసు.

మా ఊళ్ళో సత్యం అనే ఒక ఆర్య వైశ్య కుమారుడు ఉన్నాడు. పాతికేళ్ళ వాడు-ఒక్కగా పట్టుగా ఉంటాడు. అతని భార్య స్వరాజ్యం ఇంకా కాపురానికి రాలేదు. ఈ వైశ్యకుమారుడు కుతేరుకు కావాలనే ఆశతో గజలక్ష్మీ విగ్రహానికి పట్టుదలగా పూజలు సాగించాడు. ఎప్పుడు చూచినా—

“లక్ష్మీం ధీరసముద్రరాజ తనయాం

శ్రీరంగ ధామేశ్వరీం

దాసీభూత సమస్తదేవ వనితాం

లోకైక దీపాంకురాం

శ్రీమన్మంద కటాక్షులగ్న విభవ

ప్రసాదాం గంగాధరాం

త్వాం శ్రోత్రాక్ష్య కుటుంబినిం సరసిజాం

వందే ముకుందప్రియాం”

అనే ధ్యానశ్లోకం సదా చదువుతూనే ఉంటాడు ఇతని గజలక్ష్మీ ఉపాసన రోజు రోజుకు ఎక్కువైపోయింది. ఎక్కడ గజలక్ష్మీ బొమ్మ కనిపిస్తే అక్కడ సాష్టాంగ ప్రణామం చేయడం సాగించాడు. అతని బంధువుల యింట్లో యామధ్యనోకవివాహం జరిగినప్పుడు సత్యం కూడా వెళ్లి ఆరాత్రి పాటకచ్చేరీలు వీచు భోజనాలు అయిన తర్వాత పెళ్లిపంజరంలోనే బంధుజనంతో కలిసి యెరిసుకూడా నిద్రపోయినాడు. గ్యాసులైటు వెలుగుతూనే ఉన్నాయి. కాని, ఒక్క రాత్రి వేళ ఎందుకో లేచాడు. సమీపంలోనే ఒక పెద్ద అమ్మాయి గజలక్ష్మీ వద్దానో పెట్టుకుని ఆరమోడ్లు కను దొయిగా నిద్రపోతోంది ఈ అమ్మాయి పేరు వరలక్ష్మీ-వయసువచ్చి ఒళ్లు వచ్చిన పడుచుపిల్ల. సత్యానికి మరదలు వరస అని తెలిసింది. ఆ అమ్మాయి వద్దానో గజలక్ష్మీ మధ్య కంపులుపువర్తరాగాలతో చక్కగా చెక్కిన గజలక్ష్మీ బొమ్మ ధగద్దగాయ మానంగా ప్రకాశిస్తోంది. దాన్ని చూచిన వెంటనే సత్యానికి పరవశత్వం వచ్చింది. దేహం పులకరించింది. అక్కడ ఆ నిద్రావస్థ లోపరున్న గజగమనిదగ్గర, ఆ వద్దానోమోదవున్న ఆ గజలక్ష్మీవద్ద సాష్టాంగ ప్రణామంబు లాచరించి “లక్ష్మీం ధీర సముద్రరాజ తనయాం... సరసిజాం వందే ముకుంద ప్రియాం” అనే ధ్యానశ్లోక పఠన ప్రారంభించాడు. ఇదంతా విని మాతాత్మగా నిద్రలేచిన ఆ మామగారి అతని భక్తికి మెచ్చినదో యన్నట్లుగా అతని శిరస్సుపై తన మా ప్రేమంచి “లెమ్ము! లెమ్ము”ని గట్టిగా రెండు మొటికాయలు ప్రసాదించి అతనికి జ్ఞానప్రబోధం కలుగ జేసింది. తన ఎడమ పాదంకూడా అతని

మీద ప్రయోగించి అతనిని ఆయోగనిద్రలో నుంచి లేపింది. గజలక్ష్మీ ఉపాసన చేసిన సత్యం ఆదెబ్బతో గజగజలాడిపోయినాడు. ఆ బంగారుగజలక్ష్మీ వద్దానోమోద కన్నులేసి నాడని కొందరన్నారు. కేవలం గజలక్ష్మీ ఉపాసన చేశానని సత్యం అంటాడు. కాని నిజం ఎవరికి తెలుసు? సత్యమేవ జయతే. సత్యమే జయించుగాక!

మన సత్యమును తన్ని నభామ సత్యభామ అంతటిమహారాణికాకపోయినప్పటికీ, వామ పాదంతోనే తన్నడం కామనూత్రాలకు విరుద్ధం కాదన్నాడు పెళ్లికి వచ్చిన పెద్దలు. కాని, ఎవరి ఆత్మభక్తి విశ్వాసములను అనుసరించి వారు తమ యిష్టదేవతలను ఆరాధించుకోవచ్చునని భారతీయు లందరికీ స్త్రీపురుషులం గ వి భేదం లేకుండా సమాన సమారాధన హక్కు భారత రాజ్యాంగ చట్టంలో ఇవ్వబడి ఉంది. ఇది తన్ని తేవోయేహక్కుకాదు. ఇది తుమ్మితే ఊడేముక్కుకాదు. ఇది మన ప్రజాధిపతిచే కాపాడబడే ప్రాతిపదిక హక్కు. అటు వంటి సందర్భంలో మన సత్యం మోక్షోద్ధులలో ఒక్క రిట్ పిటీషను దాఖలు చేసి సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీలు చేయడానికి పరిష్కార కూడా పొందవచ్చు. సుప్రీంకోర్టు లోని మహాజన ప్రభృతులు సత్యానికి అనుకూలంగా తీర్పు చెప్పగలరనుట సత్యం— కాని, “సత్యమేవ జయతే” అనే నమ్మకం సత్యానికి ఉంది. కనుక తన్ని నవారికాలికే తప్పక నొప్పి కలుగగలదనిన్నీ అదే ప్రహరణానికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తం అనిన్నీ అతని నమ్మకం

అతనిమీద వరలక్ష్మీ కూడా ఆగ్రహించడానికి అవకాశం లేకపోలేదు. అతను “లక్ష్మీం ధీరసముద్రరాజ తనయాం” అనే ధ్యానశ్లోకం చదివినప్పుడు “లక్ష్మీం” అని ధ్యానం చేశాడు గాని, “వరలక్ష్మీం” అని ధ్యానం చేయలేదు. ఈ మాట నిజం. “వర” శబ్దవిహీనంగా వరహీనంగా అతడు చేసిన ధ్యానం అధ్యాన్నంగా ఉందనే కారణం చేతనే ఆమెకు మొదట ఆగ్రహం వచ్చిందట. ఈ విషయం ఆమె చెలికత్తె లిద్దరితో ఏకాంతంగా యాదాలాపంగా అన్నదని అభిజ్ఞవర్ణాల ద్వారా రూఢిగా తెలిసింది. సత్యం విషయంలో సత్యం బయటపడింది. అతనికి “స్వరాజ్యం” వచ్చిన తర్వాత నైనా “సత్యమేవ జయతే” అనే మాట నిశ్చయం.

నీలియల్ నవల

రెండు మహా నగరాలు

చార్లెస్ డికెన్స్

30

ప్రభాతాలంటి అగడ్తలు, వాటిమీద రెండు పెద్దపెద్ద మడత వం తెనలు, చెక్కుడురాతితో నిర్మించిన అభేద్యమైన దుర్గం, తొమ్మిది కోటబురుజులు, బురుజు బురుజునా ఫిరంగులు, తుపాకులు—ధూమం, అగ్ని జ్వాలలు! ఆ పొగలలోనూ మంటలలోనూ, కోటకు యెదురుగా నిల్చుని, పానశాల యజమాని డిఫార్ట్ ఫిరంగి పేలుస్తున్నాడు. జీవితమంతా సైనికవృత్తిలో వున్న ఆరితేరిన యోధుడులా ఆ వేళంతో పనిచేస్తున్నాడు అప్పటికి రెండుగంటల నుంచి పనిచేస్తూ వుండటం చేత, ఫిరంగి అతినూ కూడా బాగా పేడ క్కిపోయి వున్నాడు.

రెండు మడత వం తెనలలోనూ, ఒకటి కూలిపోయింది. డిఫార్ట్ గర్జించుతున్నాడు. 'కామేడ్స్—విజృంభించండి!'— ఆ కేకను అందిస్తున్నాడని మాడమ్ డిఫార్ట్ మహిళాదళాలను ఉద్దేశించి కేక చెట్టింది 'సోదరీమణులారా! మానవకాండలో మనం మాత్రం మగవాళ్ళకు తీసిపోతామా! దుర్గం వశం కాగానే మనకూ పని తగులుతుంది సిద్ధంకండి!'

ఫిరంగి కాల్పులు, తుపాకి గుండ్లు, అగ్ని జ్వాలలు, పొగలు, కేకలు!—ఇంకా ఒక అభాతం—ఒక మడితెవం తెన—అభేద్యమైన దుర్గం అలాగే నిలచివుంది కోటబురుజులనుంచి మృత్యువు వర్షించు తోంది. కోటను చుట్టేసిన ప్రజాసముద్రంలో సుడిగుళ్ళాలు—సుడి పాలుబడి జనం చస్తున్నారు. కాగడాలు మండుతున్నయే—కత్తులు మెరుస్తున్నయే! 'బారికేడ్స్'గా వేసిన తడిగడ్డి మేటాములు పొగలు గమ్యుతున్నయే. నలుముఖాలా హాహాకారాలు, వీరాలాపాలు, బీభత్సనినాదాలు!—ఇంకా దుర్గం చెక్కుచెదరలేదు నాలుగు గంటల బీభత్ససంగ్రామం; డిఫార్ట్ యింకా ఫిరంగి గొట్టంలో మండు దట్టించుతూనే వున్నాడు.

బురుజులమీదినుంచి పిరంగికాల్పులు పారాత్తుగా ఆగి పోయినై. కోటలోనుంచి తెల్లజెండా కనుపిస్తోంది. బాస్టిల్ దుర్గం పతనమైపోయింది; దుర్గపాలకులు తొంగిపోయారు!

విప్లవ సైన్యం ఒక్క ఉడుటున ముందుకు ప్రవహించింది. ఆ తోపిడీలో ఫిరంగిదగ్గర వున్న డిఫార్ట్ మడతవం తెనమీదుగా కోట సింహద్వారంలో వచ్చిపడ్డాడు. కొంచెం ఊపిరి పీల్చుకుని తలపెకత్తి చూచాడు. బాక్సిస్ నెం. 8 అతని ప్రక్కనే నిల్చు నున్నాడు. మాడం డిఫార్ట్ దూరాన కనుపించుతోంది. ఆవిడ చేతిలోవున్న కత్తి, కూసం విడిచిన త్రాచులా తళతళా మెరు ప్తోంది. ఎక్కడెవడితే అక్కడ గలంతు, పెడబొబ్బలు!

'కైదీలు!—బాపితాలు!—చీకటికొట్టు—రహస్యలిలాలు!—వదండి ముందుకు—కైదీలు!'—అనేక రకాల కేకలు. ఈ కేక

లన్నిటిలోనూ "కైదీలు!" అన్న కేక ప్రతిసోటివెంటా వెలువడు తోంది జనం లోపలికి జొరబడిపోయారు జైలుఅధికారుల నందరినీ పీకలు బట్టుకున్నారు. ఏకైది యొక్కడున్నదీ చెప్పక పోతే ప్రాణాలు తీసేస్తామంటున్నారు. డిఫార్ట్ వాళ్ళలో ఒకణ్ణి గొంతుపట్టుకున్నాడు. వాణ్ణి బడబడా అవతలికి యొడ్డుకుపోయి ఒక గోడమూల నిలవేసి డొక్కలో కుమ్మాడు!

'చెప్ప!—నార్ట్ వర్ ఎక్కడ?—ఊ! త్వరగా!— 'చచ్చాను—చూపిస్తా బాబోయ్!— అందులో ఇప్పు డెవ్వరూ లేరు తండ్రోయ్!—

'మంటలయినా, నార్ట్ వర్ అంటే అర్థమేమిటి?— అది కైదీ నెంబరా, కొటు నెంబరా—ఏమిటి?—ఊ! పలుకు!—

'సరుకు బద్దావ్ ను!— బాక్సిస్ నెం. 8 గర్జించాడు.

'అది గది నెంబరే. బాబోయ్!—

'సరేవా!—చూపించు!'

ఆ జైలువార్డును వెంటనే హతమార్చుకుండా, డిఫార్ట్ అలా మెడబట్టుకు యొడ్డుకుపోవటం చూసి, బాక్సిస్ నెం 8 కు చాలా ఆశాభంగం కలిగింది. అతని రక్తదాహం కొంత చల్లారు తుంది ఆసించాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. ముగ్గురూ కలిసి మెల్లెక్కి కైకిబోతున్నారు. జైలు వార్డులు చేతిలో పెద్ద తాళం చెవులకు త్రి ప్రేలాడుతోంది. వాళ్ళ ముగ్గురి తలకాయలూ ఒకదాని కొకటి అంత దగ్గరగావున్నా, ఒకరిమాట ఒకరికి విని పించటంలేదు. లోపలికి చొచ్చుకు వస్తున్న విప్లవకారుల అరు పులకు, మెట్టూ, గోడలూ, తినావీలూ, గోపురాలూ ప్రతి ధ్వనించి పోతున్నయే.

ఎన్నడూ సూర్యరక్తి ముఖం యెరగని చీకటి సారంగాలు, అంధకారబిలాలు, పంజరాలు, గుహలు పాతాలబిలాలు, చీకట్లో తడుముకుంటూ, ఒకరిచేతులు ఒకరు పట్టుకుని ముగ్గురూ నడుస్తున్నారు. ఒకొక్క మలుపుదిరిగే చోటలా ఒకొక్క తుగిడీ జవ ప్రవాహం వాళ్ళని అధిగమించి ముందుకు వెల్లిపోతోంది. ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళి తిరుగుడు మెట్లమీదినుంచి ఒక బురుజుమీదికి ఎక్కుతున్నారు. మెట్లమీద కన్ను పొడుచుకున్నా కనుపించ కుండా అంధకార బంధురంగా వుంది. మెట్లప్రక్కను నిట్టనిలు వుగా వున్న రాతిగోడలో ఎక్కడా పరంజా కన్నాలు కూడా లేవు ఏదో దిగుడుభావిలో వున్నట్టుంది. చుట్టూ దుర్గయావత్తూ విప్లవకారుల కోలాహలంతో తుపానురేగిపోతున్నా, సవ్యడి ఆ తిరుగుడు మెట్లమీదికి, ఎక్కడో ఎంతో దూరంలో కాకులు అరుస్తున్న ట్టనిపిస్తోంది.

వార్డులు, తలకుతాకేలా వున్న ఒక చిన్ని దరవాజా దగ్గర ఆగాడు; తప్పంట్టి, కిరకిరారావం చేస్తూ, యెదురు తిరిగి

అనువాదం : తెన్నేటి సూరి

మొరాయింతున్న తాళంలోకి, తాళంచెవి పోనిచ్చి బలంకొద్దీ తిప్పుడు.

‘నూట అయిదూ—నార్ట్ టవర్’ అంటూ, నెమ్మదిగా తలుపు వెనక్కు నెట్టాడు. ముగ్గురూ తలలు వంచుకుని లోపలికి నడిచారు.

■ గదికి, ఎక్కడో గోడకుపైభాగంలో ఒకే ఒక చిన్ని కిటికీ వుంది; దానికికూడా గాలి వెలుతురూ ఎక్కువ లోపలికి చొప్పుకు రావటానికి దగ్గరదగ్గరగా ఇంపచువ్వలు అమర్చివున్నయ్యే. ఆగదిలో ఒక మూలగా కొయ్యలు కాల్చిన బూడిదతో ఒకచిన్ని పొయ్యి వుంది. మరోమూల ఒక తెంచీవుంది. గదికి మధ్యగా ఒక గడ్డి పరుపు పాచేసివుంది; చుట్టూ నాలుగు గోడలూ పొగవారి నల్లబడి జీచూతాల్లా వున్నయ్యే. వాటిలో ఒకగోడ మధ్య తుప్పబట్టిన ఒక పెద్ద ఇనపకడియం వ్రేలాడుతోంది.

‘ఆచేతిలోవున్న కాగడా ఇలా గోడవేపుగా తీసుకురా’ అన్నాడు డిఫార్డ్.

వార్డర్ ఒణుక్కుంటూ చేతులోవున్న కాగడా గోడ పక్కగా చూపించాడు. డిఫార్డ్ గోడపాడుకునా జాగ్రత్తగా పరిశీలించుతున్నాడు.

‘ఆగండి—ఇదేవిటో చూడు జాక్విన్!’—

‘ఏ. యం.’ అని జాక్విన్ గోడమీదవున్న అక్షరాలు చదివాడు.

‘అలెగ్జాండర్ మానెట్’— డిఫార్డ్ జాక్విన్ చెవిలో మెల్లగా వ్రాచాడు. ఆ అక్షరాల దగ్గరనుంచి తుపాకిమందుతో నల్లబడి పోయిన చూపుడు వ్రేలు మరొకొంచెం ముందుకు పోనిచ్చి: ‘ఇదిగో! ఇక్కడ “డాక్టర్” అని వ్రాసివుంది— ఇదిగో ఈ రాతిమీద కాలెండరు గీసుకున్నదికూడా బహుశా ఆయనే అయివుంటాడు. నీ చేతిలో యేమిటది?—తవుగోలేనా?—ఇలా లే’

జాక్విన్ చేతిలోనుంచి తవుగోల తీసుకుని అక్కడున్న బెంచీని కచ్చు కొద్దీ నాలుగుపొట్లు పొడిచాడు.

అరేయ్! కాగడా యింకా కొంచెం పైకెత్తు—యీ కత్తి తీసుకుని ఆ గడ్డిపరుపు చీరండి—లోపల గడ్డిలో యేవన్నా వుండేమో వెతకండి!—కాగడా పైకెత్తమనలేదురా!’—

వార్డర్ వంక ఒక్క ఉరుమురిమి, పొయ్యిగడ్డలమీదికి ఎక్కి, తలపైకెత్తి పొగగూడు వైపు పరకొయించిచూచాడు. ■ పొగ గూడుకు పక్కగా తవగోలతో ఒక పొటు పొడిచాడు: ఇన్ని ఇటుక పెల్లలూ దుమ్ము, మసి, గభొల్లు రాలి క్రిందనున్న పొయిలో బడ్డయ్యే. అవి మొహంమీద పడకుండా తలపక్కకు తిప్పేసుకున్నాడు. ■ మసికుప్పను ఇటూ అటూ తవుగోలతో కలికి వెలికిచూచాడు. ఏమీ కనుపించలేదు.

‘ఈ చెత్తలోనూ—కట్టెల మసిలోనూకూడా యేమీ వున్నట్టు లేదు జాక్విన్!’—

‘ఏమీ లేదు’—

‘సరే వాటినినిటిసి గదిమధ్య పోనేసి, కాగడా అంటించండి!’

గదిలో చెత్తగుట్టమంటలు లేకుతోంది. దరవాజా తలకు తాకకుండా వంగి గదిలోనుంచి బయటికి వచ్చేవారు. వాళ్లు ■ అవోబలబిలపు కత్తెంతరాల్సినీ దాటి యింతటికీ పడ్డారు.

కోట సింహద్వారంమందు జనం గగ్గోలుగా అరుస్తూ, తమ నాయకుడైన సారా దుకాణం యజమాని డిఫార్డ్ కోసం వెతుకుతున్నారు. ఆ దుర్గరక్షకుడుగావుండి, జనంమీద పిరంగిలు కాల్చించిన గవర్నర్ను పట్టుకున్నారు. అతణ్ణి విచారణ నిమి

త్రం ‘హోటల్ డావిల్లా’కు తీసుకుపోవలసిన దళానికి డిఫార్డ్ నాయకత్వం వహిస్తేగాని కుదరదు. డిఫార్డ్ ని చూడగానే, మాడమ్ డిఫార్డ్ కేక బెట్టింది: ‘అడుగో! మా ఆయన!’

■ జనంమధ్య, గవర్నర్లు, మతిచెడి మొద్దుబారిపోయిన మొహంతో, అదో విచిత్రమైన బొమ్మలా వున్నాడు. ఊదారంగు అధికారదుస్థులమీద ఎర్రటి గౌరవచిహ్నాలు ఇంకా అలాగే వున్నయ్యే. అతని ప్రక్కనే మాడమ్ డిఫార్డ్ పటాక త్రిచేత్తో బుచ్చుకుని మరొక ఉక్కుబొమ్మలా నడుస్తోంది.

గవర్నర్ను పీధివెంట తన్నుకుంటూ తీసుకుపోతున్నారు. హోటలు చేరువకు రాగానే తన్నులు కత్తిపోటుగా మారినై. గవర్నర్ హోటలు మెట్లమీద కుదబడిపోయాడు. ప్రక్కనే నడుస్తున్న మాడమ్ డిఫార్డ్ ఆపడ్డవాడి గుండెలమీద చెప్పుకాలు వేసి అదిమి తొక్కింది. చేతిలోవున్న పటాక త్రితో చివల్లు వాడి తల సరికేసింది.

సెయింట్ ఆంటోనీ పీధిలో పీధి దీపాలకుమారు, మనుషుల కేవాల తీగలమీద వ్రేలాడే బీభత్స తరుణం ఆసన్నమైంది. సెయింట్ ఆంటోనీ రక్తం ఉడుకెత్తిపోయింది. అంతవరదాకా, ఉక్కు పాదాలక్రింది ప్రజల్ని నలిపివేస్తూ గంగ శివాలాడిన నిరంకుశత్వం హోటలు మెట్లమీద కుదబడి కూలిపోయింది. దానిగుండెలమీద మాడమ్ డిఫార్డ్ చెప్పుకాలు తొండవమాడుతోంది.

‘అరేయ్! ■ పీధిదీపం లా గెయ్యిండిరా’—సెయింట్ ఆంటోనీ గర్జించాడు. దీపానికి మారుగా గవర్నర్ మొండెం తీగమధ్య వ్రేలాడుతోంది.

అంతూ పంతూ లేని ఆవిలయసముద్రం, భయంకరంగా ముందుకు పొర్లి పోతోంది. ఆ సముద్రంమధ్యను, అప్పుడే హఠాత్తుగా జైలునుంచి విడుదలచేయబడి, ఏది యేనికైంది తెలియక విభ్రాంతిపడి చూస్తున్న ఒక యేడు ముఖాలు మనుషుల బుజాలమీద, మొండిగోడలమీద కొండ ముచ్చులులా యికిలిస్తూ ఎత్తుగా కూర్చుని, ఆ జనం పెడుతున్న వెర్రికేకల్లు వింటున్నయ్యే. మరోచోట, రక్తాలోడుతున్న మరో యేడు తలకాయలు ఈటెలచివరలకు గుచ్చి ఆకాశంలోకి యెత్తి వున్నయ్యే.

1789 సంవత్సరం జూలై నెల మధ్యలో ఒక రోజున ఈ విలయోత్సవం పారిస్ నడిబిడ్డులగుండా ప్రవహించుతోంది.

31

పానశాలలో యోధానుయోధులంతా కిటకిటలాడుతున్నారు. ఒకరినొకరు మహోల్లాసంగా కావించుకు పీరాలాపాలలో మునిగి లేలుతున్నారు. మాడమ్ డిఫార్డ్ మామూలుప్రకారం, అమ్మకం బల్లదగ్గర కూర్చుని, ■ సభకు అధ్యక్షత వహించివుంది. ఆవేళ ఆ వీరనారిమణి తలలో రక్తగులాబీ కనుపించటంలేదు. దాని అవసరం తీరిపోయింది. గూఢచారలంతా ఈ వారంరోజుల తాకిడితోనే నాడలిపోయి, సెయింట్ ఆంటోనీపాదాలముందు దాసోహమై ఆ సాభ్రాతుత్వంలో చేరిపోయారు.

మాడమ్ డిఫార్డ్ కుర్చీలో యాల్లిగిలబడి కూర్చుని, పానశాలలోవున్న జనాన్ని, పీధిలో కలుపించుతున్న జనాన్ని చూస్తోంది. పీధిలోనూ, లోపలకూడా జనం గుంపులు గుంపులుగా నిల్చుని కబురాడుకుంటున్నారు. చింపిరి జల్లూ, చిరిగిపోయిన చొక్కెలూ, వాళ్లంతా, దరిద్రనారాయణావతారాలుగా వున్నా, వాళ్ళలో ఇప్పుడు అదో అధికారధీమా కనుపించుతోంది ఆ విషయాన్ని

అర్థం చేసుకుని మాడమ్ డిఫార్ట్ లోలోపల ఆనందపడుతోంది. ఆవిడ ప్రక్కనే మరో లావుపాటి పొట్టికరచ మహిళారత్నం నిల్చునుంది; పొట్టి జరక్క ఆకలికి నకనకలాడుతుండే ఒక చిల్లర దుకాణవాడి భార్య; ఒక యిద్దరు బిడ్డల తల్లి; ఆ వీరనారి, బాక్సిటీ రణత్తేత్రంలోనే, తన వీరకృత్యాలకు ప్రతిఫలంగా 'ప్రతీకారీ' అనే గౌరవ బిరుదాన్ని సంపాదించుకుంది.

'ఆ!—ఏమిటా గల్లంతా!—ఎవరా వచ్చింది!' అన్నది ప్రతీకారీణి.

'సెయింట్ ఆంటోనీవీధి మొగిలోనుంచి పానశాల మెట్ల దగ్గరికి యేదో ముందుగని సురసురా కాలుకుంటూ వస్తున్నట్టు, వీధిపాడుకునా యేదో గుజగుజ చేసింది.

'అదుగో! ఆయనే వస్తున్నాడు!'—అన్నది మాడమ్. డిఫార్ట్ రోజుకుంటూ లోపలికి పరుగెత్తుకొచ్చాడు: అతన్ని చూడగానే అక్కడున్న జనం యావత్తు చుట్టూ చుట్టేశారు.

'సోదరసోదరీమణులారా! అన్నాడు.

'సైరెన్స్—వినండి వినండి' అని కేక బెట్టింది మాడమ్ డిఫార్ట్, ఆవేశంగా లేచి నిల్చింది:

'సోదరులారా! ఆకలితో అల్లాడుతున్న మన బీదప్రజల్ని గడ్డితిన బ్రతకమని కూసిన ఆ పరమనీచుడు, ప్రజాద్రోహి అయిన ఫౌలన్ ఈ కిరాతుడు మీకు తెలుసు!'

'చచ్చాడుగా'—

'చావలేదు—అంతా వట్టిది. చచ్చిపోయినట్టు స్వయంగా పుకారువేయించి, అంత్యక్రియల నటనకూడా జరిపించాడు!'

'ఏమిటి!—ఆరి బహ్లాష్!'

'ఆ పరమనీచుడు ఇప్పుడు మనచేతికి చిక్కాడు—హోటల్ డా విల్లాలో శైధిగా వుంచాం. సోదరులారా బయలు, దేరండి, పగదీర్చుకోండి!'

ప్రతీకారీణి దబదబా ధంకా మోగించింది. బల్లమీద పటా కత్తి చివాల్లు అందిపుచ్చుకుని మాడమ్ డిఫార్ట్ 'హూయ్!' అంటూ పెద్దపెట్టున ఒక వెరికేక బెట్టి బయలుదేరింది. వీరా వేశంతో ఊగిపోతున్న ఆజనప్రవాహం వీధివంట సెలయేళ్ళ ముంపులా ప్రవహిస్తోంది. అందినవాడు అందిన ఆయుధం చేతబట్టి ఇళ్ళల్లోనుంచి బయటికి పరుగెత్తుకొచ్చి ప్రవాహంలో కలిసి కొట్టుకుపోతున్నారు. పాలుదాగని పసిగుడ్డనూ, తిండి తినని ముసలివాళ్ళనూ మంచాలలో వదిలేసి నెలావున్నవాళ్ళు అలా నిలుచున్న పక్షంగా బయటికి వచ్చేస్తున్నారు.

'నీచుడు!—కిరాతుడు! పండ్! పశువు!—పడుకో బెట్టి చిల్చింది! ఫౌలన్ కిరాతుణ్ణి కడి కండలు రాల్చింది!'

ఆ పెడబొబ్బలతో ఆకాశం ప్రతిస్పందించిపోతోంది. 'గడ్డి తినమని కూశాడు—బిడ్డకు పాలులేవండీ అంటే!—రొమ్ముల్లో పారెండిపోతే—రొంపిగడ్డి చీక బెట్టమని తిట్టాడు నా పసి తండ్రిని—బిడ్డ చచ్చిపోతుంటే యేవీర నెయ్యిలేక యేడ్చాను—ఈవేళ అఫేలన్ గాడి రక్తంతాగి నాశనమవుతుంటే తీర్చుకుంటాను' అని కచ్చగా అంటోంది ఒక యిల్లాలు.

ఫౌలన్ను కట్టేసివుంచిన హోటలుహాలు ఇసకవేస్తే రాలకుండా కిటికీలూడిపోయింది. హోలేకాదు; చుట్టూవున్న ఆవరణ, రోడ్డు యావత్తు తొలగదొయ్యటానికీ సందులేదు.

డిఫార్ట్ దంపతులూ, ప్రతీకారీణి, జాక్విన్—రి, ముందు పీటినీ కనుపించుతున్నారు. మాడమ్ డిఫార్ట్ కత్తి మొసతో ఫౌలన్ వంక చూపిస్తూ!

'అదుగో కిరాతుడు! జనాని గడ్డితిన బ్రతకమన్న పరమ లుచ్చా!—వాడినోట్లో యింత గడ్డి కూరండి!—తినమనండిప్పుడు!

—హా! హా! బాగుంది! బలేపని చేశారు! చేతిలోవున్న కత్తి చంకలో బెట్టుకుని ఉల్లాసంగా చప్పట్లు చరిచింది. చప్పట్లు అందిపుచ్చుకుని, చుట్టూ హోల్లోవున్నవాళ్ళే కాకుండా దొడ్లూ, దోవలూ, గోడలూ గొప్పిలూ, గుమ్మాలూ వీధులూ యావత్తు ప్రతిస్పందించిపోయింది. ఒకొక్కవరస తిడుతూవుండటం, ఒకొక్కవరస చప్పట్లు చరుస్తూవుండటం, వరసని రెండు మూడు గంటలసేపు ఆనందకోలాహలం సాగిపోయింది.

ఉన్నట్టుండి డిఫార్ట్ సింహంలా ముంచుకురికి ఫౌలన్ను మెడబట్టుకున్నాడు. మాడమ్ డిఫార్ట్ కూడా ముందుకుదూకి ఫౌలన్ను కట్టికేసిన త్రాడును పలుపులా లాగి పట్టుకుంది. ప్రతీకారీణి, జాక్విన్ యింకా దూరంగానే వున్నారు. ఇంతలోనే జనంలోనుంచి వీరావేశంగా బీభత్సినాదం వినిపించింది:

'పడలాక్కురండి బయటికి!'

క్రిందామీదా, ఈడున్నూ, పడలాగుతూ, తన్నుతూ గుడ్డుతూ, వీధి మొగిలోకి చచ్చిన బర్రెదూడను యీడ్చుకువచ్చి నట్టు పడలాక్కుచ్చారు; రోడ్డుమీద యీడ్చుకు వస్తుంటే, ఫౌలన్ ఒళ్లంతా కొట్టుకుపోయి రాక్టలోడిపోతోంది. మరణవేదనలో యేడుస్తున్న అతని ఆక్రందనం అక్కడ యెవ్వరి చెవులకు వినిపించటం లేదు. వీధి మొగిలోకి వచ్చిన తరవాత, పిల్లి యెలుకను విదిలించి పారేసినట్టు, మాడమ్ డిఫార్ట్ ఫౌలన్ను ఒక్క విదిలించు విదిలించి నేలబారేసింది. నలుగురూ మీదబడి అతని నోటినిండా చెత్తకూరి, మెడకు తాడుతగిలించి వీధిదీపానికి మారుగా తీగమధ్య వేలాడదీశారు. తాడుతెగి రోడ్డుమీదపడి చితాచితలైనాడు. మళ్ళీ యెత్తి మళ్ళీ వేలాడదీశారు. ఈతూరి ఆతాడు కాస్త దయ దలచి మళ్ళీ తెగిపోలేదు. మరుక్షణంలో అతని తలను బరిసెకు గుచ్చుకుని, ఆ జనమంతా దానిచుట్టూ తిరుగుతూ ఆనందవృత్తిం చేశారు.

ఆనాటి అకృత్యాలు అంతటితో ఆగలేదు. సెయింట్ ఆంటోనీ రక్తనాడులన్నీ ఆవేశ తారాపథానికి ఉడుకెత్తిపోయి వున్నయ్. చచ్చిన ఫౌలన్ అల్లుడు మరో ప్రజావిరోధి పోలిన్ కు వచ్చినట్టు తెలిసింది. పోయిపడ్డారు. ముక్కలు ముక్కలుగా సరికాదు. అతని తలకూడా మామ తలతోఫలాలు ఈతెకు గుచ్చుకుని ఈరళ్ళకొలుపుగా ఉత్సవం చేశారు.

ఈ ఆడవాళ్ళూ, మగవాళ్ళూ యిళ్ళకు తిరిగివచ్చేసరికి, రాత్రి తాగా పొద్దుబోయింది. కూడుకుమ్మూలేని పసిబిడ్డలు కుయ్యో మొర్రో అని యిళ్ళలోబడి యేడుస్తున్నారు. వాళ్ళకి లోలోపల ఆకలి దహించుకుపోతూనే వుంది. కొని ఆనాడు జరిపిన వీర కృత్యాల సర్దాలో ఆకలి దప్పలు ఒక తెక్కగా కనుపించటం లేదు. ఏదో యింటోవున్నది కాస్తాకూస్తా నంజ సర్దాగా కబుర్లాడుకుంటున్నారు. తిండ్రులూ, తిల్లలూ నకనకలాడుతున్న బిడ్డల్ని ఆవేశంగా ముద్దులాడుతున్నారు. ప్రేమి ప్రేమికులైన యావతీ యావతులు భవిష్యత్తును గురించి కలలుగంటూ ఆనందంగా నిద్రపోతున్నారు.

ఆరాత్రి తెల్లవార్నూ డిఫార్ట్ పానశాల, దేశేంద్ర సభలా కిటికీలూడుతూనే వుంది. వున్నవాళ్లంతా సొంతం బయటికి వెళ్లి పోయేసరికి, కాకులు కూసి తెలతెలవార వస్తోంది.

పానశాల గేటు తాళంవేస్తూ డిఫార్ట్ భార్యవంక చూసి:

'అమ్మయ్యా! ఇప్పటికీ వచ్చింది కథదినం' అన్నాడు.

'ఆ ఇంచుమించు వచ్చేసినట్టే' అన్నది భార్య.

ఉపక్రమణిక

[లండన్ హైడ్ పార్కులో. ఒక శాటి రాత్రి. ఇసుపకంఠెలు, బెంచీలు, చెట్లు, పొదలూ కనుచీకటిలో చూచాయగా కనపడుతుంటాయి. ఒక యువతి ఒంటరిగా కూర్చుని ఉంటుంది. గుడ్డివెలుగు కొద్దికొద్దిగా ఆమెపైన పడుతుంది. బెరుకు బెరుగా ఆటూ ఇటూ చూస్తూఉంటుంది ముఖ్యంగా ఒక పోలీసు కొద్దిదూరంలో పచారుచేస్తూ ఆమె శాక కంట కనిపెడుతూ ఉంటాడు. పోలీసుల్ని చూసి పార్కులో కంగారుపడే యువకులెవరో వేరే చెప్ప నవసరంలేదు. వాళ్ళు వ్యభిచారంవల్ల జీవనోపాధి గడుపుకుంటున్న వాళ్ళన్నమాట. పోలీసు ఇది గ్రహించే కొపలా వేశాడు. ఇద్దరు పురు

జనగాన

(నాటిక)

జాన్ గార్ల్ వర్తి

మీరు ఆ దారిని వెడతారు కాని ఆ వెంక తిలె త్రియనా చూడరు కొంతసేపు మర వ్యగూ కనపడరు తరవాత ఒక యువ కుడు, డేనాంట్, మెర్లిగా చేతులూపు కుంటూ అటు వస్తాడు. పాడగరి, బలి ముగు. కొద్దిగా సమీపించగానే యువతి హఠాత్తుగా తిలెత్తి, అతిమెర్లిగా అంటుంది "నమస్కారం". యువకుడు ఆ గి పో తాడు. శుద్ధి వెలుగులో ఆ వెంక కళ్లు పొగుచుకు చూస్తాడు. "నమస్కారం" అంటూనే ముందుకి అడుగు వేస్తాడు యువతి మళ్ళీ పలకరిస్తుంది]

యువతి : (మెర్లిగా) అగి పెట్టుందా ? [నిగగట్టు తీస్తుంది. యువకుడు అగిపుల్ల చెలిగించి అంటిస్తాడు]

యువతి : కావాలా? [తన నిగగట్టు అందివ్వబోతుంది]

డేనాంట్ : అక్కర్లేదు చేతిలో ఒకటి వెలుగుతోంది. (తెంచీవీద కాలు మోపి నిలబడతాడు.)

యువతి : గుర్రపుండులకి వర్షోస్తు వ్నారా?

డేనాంట్ : అవును

యువతి : నేనూ వెళ్ళాను కిందిటి తడివ డేనాంట్ : పంజెం చేనిమిదొగారు?

యువతి : వెనకపడ్డ ప్రతిగుర్రం మీదానూ ఛీ! ఈ గుర్రాల్ని నవ్వుకూడదు

డేనాంట్ : గుర్రాలంటే ఇష్టంలేదల్ల వుంది మీకు.

యువతి : ఇష్టంలేకేం! చూడ్డానికి అందంగానే ఉంటాయి

డేనాంట్ : నిజం. ముద్దోస్తాయి నాకు

యువతి : అడవాళ్ళమాదిరా?

డేనాంట్ : (కొంతటి నవ్వు) నువ్వు తప్ప.

యువతి : అంటే?

డేనాంట్ : అంతి వక్కాగా మెడచానే అడవాళ్ళు ఆటే కనపడరులే.

యువతి : అడవాళ్ళంటే గిట్టదనుకుంటూ నీకు తెలుస్తోనే వుంది.

డేనాంట్ : అది కొంత నిజమే.

యువతి : మనసులో మాటదాచుకుండా చెప్పావు అదీ నయమే.

డేనాంట్ : నిజం అడిగితే చెప్తాను; గుర్రాలకన్ని దుర్గుణాలేవు

యువతి : మరి అడవాళ్ళకా? ఆ దుర్గుణాలెవరివల అబ్బుతాయరటావ్?

డే : తెలుసులే, తప్పంతా మొగాళ్ళదే నంటారు. కాని మనసువిప్పి నిజం కాస్తో

యు : (నవ్వుతుంది) ఏమో! గుర్రాలకీ దుర్గుణాలు వేర్వేగలరు మొగాళ్ళు.

డే : అరే! నిజమేమమా! (ఆమెపక్క కూచుంటాడు) అయినా పడమటచాశాను, అక్కడ గుర్రాలు మరీ బరి తెగించి తిరుగుతాయి.

యు : అబ్బే! అడవాళ్ళకంటే తెగించ లేవవి

[ఇద్దరూ తుణంగేపు ఒకరివంక ఒకరు తేరిపార చూసుకుంటారు]

డే : పాపం గుర్రాల్ని విమనకూడదు. భూమిని మనిషి పుట్టగానే గుర్రాన్ని లొంగదీసుకున్నాడు

యు : మనిషి పుట్టినప్పటికీ ప్రపంచం ఎలా వుండేదో! ఈ పార్కులాగే ఉండేది కాబోలు అప్పుడూ ఒక పోలీసు ఉన్నాడు-దేవుడు

డేనాంట్ : పార్కుకి రోజూవస్తావా?

యు : ఇంకెక్కడికి పోగలం? గట్టి మహా జోరుగా ఉంటోంది.

డే : పాపం ఎప్పుడూ మీ వెంట నీడల్లా తిప్పుకుతారు.

యు : నీపాయివా నువ్వు?

డే : ఒకప్పుడు.

యు : ఇప్పుడు?

డే : ఫాదరి అవాలనుంది.

యు : ఓ! (నవ్వుతుంది) ఏదో డబ్బు స్పట్టుంది

అనుబంధం !
నూరుంట్లాడి సీతారామం

డే : ఏదోలే; కొద్దిగా.

యు : (నిట్టూరుస్తుంది) నాకే నమ్మం లేనా! ఏంచేస్తానో తెలుసా?

డే : తుణంగలో కడిగేస్తావు.

యు : అదే చెయ్యను. డబ్బుకోసం మీ మొగాళ్ళని నమ్ముకోడంకంటే నీచంలేదు.

డే : నీవంటితే అవిడెవరో ఇలాగే అందిట మొదట.

యు : తరవాతే మందం?

డే : ఏమంటుంది? 'నాకీ డబ్బువద్దు' స్వేచ్ఛావద్దు, ముల్లో మొగాడుకావాలి' అని మొత్తుకుంది

యు : పొరపాటుపడింది అబ్బే! నే నేతే ఛస్తే మొగాణ్ణి మళ్ళీ దగ్గరిచేరినప్పు దాన్నికాదు. కాని, డబ్బు కూడా తెట్టు కోడమే చేతకాదు అక్కడే వస్తోంది తంటా. ఇప్పుడు రోజులు మరిపాడుగా ఉన్నాయంటున్నారే

డే : ఎవరు? మామూలు అడవాళ్ళా?

యు : మామూలు అడవాళ్ళకేలే?

డే : అంటే - నువ్వు మామూలు అడ దానివి కాదుగా? అంటేనా?

[యువతి నోరుమూతపడిపోతుంది]

డే : అబ్బేబ్బే! నీకు నెప్పి కలిగించా లనుకోలేదు

యు : అనుకునేనాడే నీకుంటాబ్బే అసలు! అనుకున్నా ఇంతి నెప్పి కలిగించ లేకు నువ్వు చెప్పింది నిజమేలే (చూడలో దాగ వ్యక్తమాతుంది) తిప్పులు కమ్ముకో దానికి మాకు మాత్రం ఏమం దిప్పుడు?

డే : చలాకీ మాయమైరడే అప్పుడే!

యు : ఓ! చలాకీమైర్ల కావాలేం?

మొగాళ్ళు ఇట్టే ప్లేటు ఫిర యించగలరులే. అయినా, చెరలాటం కొరివచ్చిన ఎలక్క్ర ధయమెందుకు? నచ్చి దగ్గర కూచుని పలకరించావు. అనే చాలు (చల్లగా అతని చేతిలో చెయ్యికలిపి కార్డు అందిస్తుంది. తన ఇంటికిరునామా ఉన్న కార్డు.) ఇదిగో ఈ ఇంటికివస్తూ ఉండు

డే : (కంకారు పడతాడు. కార్డునలుపు తాగు) ఓ! అల్లాసే.

యు : అంటే?

డే : అంటే - తోచినప్పుడొస్తాను.

యు : ఇప్పుడో?

డే : ఇంకోచోటి కళ్లారి

యు : ఏం - ఇంకో అమ్మాయందా?

డే : ఉహం.

యు : నేనంటే ఇష్టంలేదా?

డే : ఇష్టాని కేముంది? నీది అదోదారి.

యు : తిప్పుదారికాదూ?

డే : ఒక! ఇంతకంటే తప్పు లేదు గురుం.

యు : ఇది కూడా ను ఇంకో సమం

రు 1000 బహుమానం లెప్టర్ క్యూర్

(రిజిస్టర్డ్)

కుష్టు, బొట్టి, నుఖరోగాదులకు
గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని రోజులలోను కేటలాగు ఉచితం.

లక్ష్మీ అండ్ కో

(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

త్రాంచీలు:

2/135 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

గాంధీనగర్, విజయవాడ.

కటక్, సికింద్రాబాదు,

రాజమండ్రి etc.

నారసింహ లే హ్యమం

బంగాలు చేర్చబడినది. మేళా
మునిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల
శస్త్రమును హరించి బలమును,
కాంతిని, నీర్యవృద్ధిని కలి
గించు వరప్రసాదము—

20 తుల్య దుబ్బిగు. 8-4-0 పోస్టేజీ 12 అ.
పి. సి. వి. ట్రికంపెని "ఆయుర్వేదసమాజం"
పెరిచేపి-సెల్లూరు జిల్లా.

కేశ
సంపరకు

రీటా

హిందూ దేశ మంత్రటా దారకును

కాదు, పొట్టకోసం. ఇంతకంటే నికృష్టపు
బతుకింకోటిలేదు.

డె: ఇందులో కేలా వారిపడ్డావ్?

య: అక్కడికొచ్చాను. అందరూ ఇల్లానే
అడుగుతారు. దానికి చెప్పే జవాబు
రెన్నుమా నిజం కావు. ప్రపంచంలో
మావృత్తే మొట్టమొదటిది. అసలది కాదు.
ఇంకోటి ఉంది.

డె: నిజం?

య: పోలీసు వృత్తి, వాళ్ళవల్ల కాక
పోతే మాకసరీ చాటువృత్తే అవసరం
లేదుగా.

డె: ఇంకా నయం.

య: నయంలేదు, గియంలేదు. పిట్టల్ని
కొట్టేవోటు కన్నుజేనా వెళ్ళావా? అలాగే
పుంటుంది మా బతుకు.

డె: కొద్ది చిక్కావా ఎప్పుడేనా?

య: ఇంకా లేదులే (హఠాత్తుగా ఆవే
శంతో) మేం మాత్రం ఏం చెయ్యాలి? మేం
కన్నుగీటిలే కాని మే పెనరో ఎవరికి
మాత్రం ఎలా తెలుస్తుంది.

డె: చూడ్డానికి బలేగా ఉంటుంది

య: అవును. 'పిచ్చి' ఇలాటివా
శృంఛకూడదు తగిలెయ్యండి అంటారు.
అసలు మొగాళ్ళకి తగిల్లిస్తే లోకం
బాగుపడుతుంది.

డె: అప్పుడు మీ పనేమాతుంది?

య: (ఆశ్చర్యంతో) ఈగతి పట్టుగా?

డె: (తెల్లబోతాడు) త్వంశం అంటే
త్వంశం. ఇంటేగా. పోనీ దానికేం గాని
ఇంకోసంగతి మాటాడకుండా.

య: పర్షియా పిల్లల్ని చూశావా?

డె: బలే అందంగా ఉంటాయి.

య: నాదగ్గి రొకటుంది. చూడ్డానికి
వస్తావా? ఎప్పుడొస్తావు?

[డెనాంట్ బుర్ర అడిస్తాడు. లేచి
నిలబడి చెయ్యి అందిస్తాడు. యవతి
కూడా లేచి చెయ్యి అందుకోబోయి, హఠా
త్తుగా వెనకడుగు వేస్తుంది. డెనాంట్
ముందుకి నడుస్తాడు. యవతి అతని కొటు
పట్టుకు లాగబోతుంది. చటుక్కున
పోలీసువచ్చి ఆమె చెయ్యి పట్టుకుంటాడు.
తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. కాని
ఇట్టే చిక్కిపోతుంది.]

య: (భయంతో) ఎవరు నువ్వు?

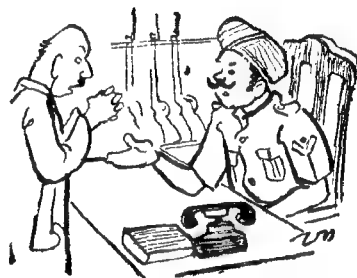
పోలీసు: నేను పోలీసుని.

[యవతి గింజుకుంటుంది. పోలీసు ఆమె
చెయ్యి మెలితిప్పతాడు. నెప్పికి కెప్పు
మంటుంది.]

య: మోటపపపు! వాదులు.

పో: ఆ! ఆ! ఆగాను. గింజుకోకుండా
ఉంటే నెప్పెట్టు.

య: నేనేం చేశాను? ఏం చెయ్యాలి?

ఒక ఆసామీ తన భార్య
కనిపించటం లేదని పోలీసు
స్టేషనులో రిపోర్టుచేశాడు.
ఇన్స్పెక్టర్ రడిగాడు:

"ఆవిడ ఎల్లా ఉంటుంది?"

"నల్లగా, అయిదడుగుల
నాలు గంగుళాల పొడుగు,
160 పౌనుల బరువూ, ఎత్తు
పహ్లా—"

"నరే. ఎన్నా శ్లయింది కని
పించక?"

"రెండు వారాలు"

"ఇంత కాలం ఎందుకు
రిపోర్టుచెయ్యలేదు?"

"ఇదంతా కల అనుకున్నా
నండి."

పో: అవునవును పాపం.

య: నేనేం చెయ్యలేదు. కావలినై
అతన్నడుగు.

[డెనాంట్ తిరిగివస్తాడు]

య: చెప్ప. నేన్నిన్ను పిలిచానా?
నీ అంతట నువ్వేవచ్చి మాటాడలేదా?

డె: అవును. నువ్వెవరు?

పోలీసు: (అధికారముద్ర తీసి చూపి
స్తాడు). ఈమె నిన్ను పిలిచింది, నేను
కనిపెడుతూనే ఉన్నాను.

డె: ఓహో! గొప్పపని చేశావులే.
పప్పులో కాలేశావ్ కాని...

పో: నేను స్వయంగా చూశాను ఈమె
నిన్ను పిలవడం. వెళ్ళిపోతోంటే కొటు
కూడా పట్టుకులాగింది.

జె: నువ్వేం చూస్తే ఎవడిక్కూడా లోయ్. వొదులు ముందీ మెని.

పో: (యువతి చెయ్యి విడిచి పెట్టకుండానే, అతనివంక తీక్షణంగా చూస్తూ) ఆరే బొంకరు. నీదారిని నువ్వెళ్ళు.

జె: ఆమెని వొదిలిపెట్టు. ఇది నీ ద్యూటీ కాదు.

పో: నా ద్యూటీ సంగతి నీకేం తెలుసోయ్? ఈ పార్కులోకి ఇలాటి పిట్టలు రాకుండా చూడవలసిన ద్యూటీ నాది. నువ్వు కదుల్తావా లేదా.

జె: కదల్చు. ఇక్కడే ఉంటాను. ఏంచేస్తావో?

పో: సరే కానీ. రాస్తేవనకి మాతో కూడా.

జె: ఇద్దరు కూడా మనీ మాటాడుకోడానికి లేదా ఇంకా? సేసేం నీకు ఫిర్యాదు చెయ్యి లేదుగా?

పో: ఈమె ఎవరో నాకు బాగా తెలుసని చెప్తున్నాను. ఇందులో నీ తల దూర్చుకు జాగ్రత్త. దూరిస్తే నిన్ను కూడా తీసుకెళ్ళవల సాస్తుంది.

జె: ఆమెని వొదిలేసి, కావలిస్తే నన్ను పట్టుకో.

పో: ఇదిగో ఇలా చూడు. ఊరు కున్నంతసేపే నేను. నన్ను అడ్డగించావా ఇంకో ఇద్దరిని పిలిచి ఇద్దరినీ స్టేషన్ కి తీసుకెడతాను

జె: అనవసరంగా చెడిపోతావు, నా మాట విను. ఈమె నన్ను పిలవలేదు. అసలు నాలంటేల సేను.....

పో: నాకు చెప్పకదండా. ఇంతకు ముందు కూడా చూశా నీమె నిక్కడి. తన వృత్తికోసం వస్తుంది దిక్కిడికి. ఇలాటి వాళ్ళని పట్టుకోడం నా ద్యూటీ. ఈమె కెలాగూ శిక్ష తప్పదు. ఇది చూడో రాత్రి నేనీమెని చూడ్తాం...

యువతి: ఎప్పుడూ నీ మొహం చూళ్ళు నేను.

పో: నిన్ను చూశాలే నేను. అయినా చాలదూరం తిమాయింది చూశాను. ఇంక చాలు... (పోలీసు ఈల తీసి నోట్లో పెట్టుకుంటాడు)

జె: ఛీఛీ! సిగ్గు లేదూ. ఆమె చెయ్యి విడిచిపెట్టు. ఊ!

[జెనాంట్ పోలీసు చెయ్యి పట్టుకుంటాడు. పోలీసు ఈల ఉత్తాడు. యువతి చెయ్యి వొదిలి జెనాంట్ చెయ్యి పట్టుకుంటాడు. జెనాంట్, పోలీసు పట్టు వొదుల్చుకుంటాడు.]

జె: (యువతితో) ఊ! పారిపో. పరుగెత్త.

యువతి వొచ్చింది పోలీసు వాడుగా ఉన్నాడను. వాళ్ళనివొదిలించుకో లేవు మళ్ళీ. నేను స్టేషన్ కి వెడతాలే

జె: (పోలీసుని దూరంగా నెట్టి నిలబెడుతూ) పరుగెత్తు. ఊ! నామాటవిను. నే చూస్తాగా నీడిసంగతి.

(పోలీసు మరొకరుగా జెనాంట్ నకుము ఒడిసి పట్టుకుంటాడు)

యువతి: అరెరె!
జె: ఫరవాలేదు. నువ్వుపో.

[జెనాంట్ పోలీసు పట్టు విడిపించుకుని గంటుతాడు. పోలీసు మళ్ళీవిడికి రాబోతాడు]

జె: ఏం కావాలా?

[పోలీసుని దవడమీద నగరీ చూసి గుప్పిటతో బలంకొద్దీ కొడతాడు. పోలీసు తూలిపడి వెనకకున్న ఇనపరాటవైన పడ

(25-వ పేజీ చూడండి)

ముగింపుతేది తేది 20-9-52 పోటీ నెం 4. ఫలితములు: 26-9-52

విజయదశమికి ప్రత్యేక కానుక. బహుమతులన్నియు గ్యారంటీ.

రు. 5,000
50

అంతా సరిగానున్న ఆస్పరుకు రు. 8,000
మొదటి రెండువరుసలు సరిగానున్న రు. 1,000
మొదటి ఒకవరుస సరిగానున్న... రు. 750
చొచ్చు ఎంట్రిలు పంపినవారికి.. రు. 250

ఇచ్చటచూపిన చదరములో 5 నుంచి 20 వరకు (8, 5, 17, 20, 19, 18, 6, 7, 14, 15, 11, 10, 9, 12, 16, 13) గల అంకలను వాడి నిలుపుగా కాని, అడ్డముగా కాని, ఐ మూలలుగా కాని ఎటుకూడినా మొత్తం 50 (యాభై) రావలెను.

ప్రవేశరుసుము: ఒక చదరము అసగా ఒక ఎంట్రికి ఎన్ని మిదిలజాలూ.

నిబంధనలు: చదరమునకు ఎనిమిది అజాల చొప్పున ఎన్ని చదరములైనా పోటీ నెం. 8 ఫలితం తెల్లకాగితముపై వ్రాసిపంపవచ్చును ప్రవేశరుసుము మనియార్డరు ద్వారాగాని, కాన్ చెయిసి ఇండియన్ పోస్ట్ ఆర్డరు ద్వారా కాని పంపవలెను మనియార్డరు రకీదు తప్పక చదరములతో పంపవలెను. నాల్గజాలు పంపినచో 60 చదరములకు సరిపోవు అచ్చు ఫారములు పంపవలెను. సీలు ఆస్పరు ఫలితము

4	18	11	■
18	7	6	16
10	12	17	8
15	5	8	14

1-10-52 ఆంధ్ర వారపత్రికనందు ప్రచురించబడును. లేదా రెండజాలు పంపినచో ముందుగా పంపవలెను. మా సీలు ఆస్పరుతో లేక దాని వరుసలతో సరిపోలియుండు సాల్వూషను లేక వరుసలు మాత్రమే సరియైనవిగా యెంచబడును. మేనేజరు తీర్పు ఖాయముగాను, లా ప్రకారము బద్ధమైనదిగాను వుండును. మీ చదరములు, రుసుము దిగువ ఎడ్రసుకు పంపండి.

మేనేజరు, కాంతికిరీన్, సామర్లకోట, (తూ. గో. జిల్లా).

బ్లడ్ టోన్

రక్తమును శుద్ధిచేసి
నరములకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధి చేయు
టానిక్

మోడల్ ఫార్మసీ
విజయవాడ

అదృష్టమో ప్రతిభత్వమో?

అదృష్టదాసుకు చిన్నప్పటినుండి గొంతెక్కు కోరికలు వుండేవి. 'విమెనా' అనాయాసంగా మాత్రంగా లభిస్తే ధన్యుణ్ణి అవుతానని వుద్దేశ్యాలు తలలో మెదలుతూ వుండేవి. ముగ్ధివాళ్ళు చెప్పే అరేబియన్ నైట్సు, తీర్థయాత్రల మజిలీలవంటి కథల్లోనుంచి యిటీ భావాలు ఆరంభించాయి కాబోలు! బొత్తిగా చిన్నప్పుడు ఆటవస్తువులు ఆకాశంనుండి పూడి యెదుటపడితే సరదా తీరుతుందని ఆశ. చదువుకునే గోజుల్లో "ఉరకవచ్చు పాటు పడకుండానేన సలం బద్దప్ప మేపారగగలు వాని కి" అనే భాస్కర శతకంలాంటి పద్యం హృదయంలో నిరంతరం స్పందిస్తూ వుండేది. కష్టపడి చదివకుండానే ఘన మార్కుల వసే రావచ్చుననీ, తన అదృష్టం బాగా వుంటే ఎక్కువైనా తన పేపరు దిగు తూవుండే సమయంలో ఆయన గారి భార్య అమాంతంగా అతని చేతిలోనుండి తన ఆస్కరునే పరూ కలమూ లాక్కొని నూటికి నూరు మార్కులూ వేసేయ్యవచ్చుననీ ఆశ పడేవాడు. ఇలాంటి ఆశలు పెట్టుకొని, అదృష్టంమీద ఆధారపడి చదువు యెక్కటి పరీక్షల్లో కొన్నిసార్లు తప్పడం కూడా జరిగింది.

తల్లిదండ్రులకు లేక లేక కలిగిన కుమారుడైనందువల్లా, పేగు పెట్టడం ఆలస్యం చేస్తే చిరంజీవి అవుతాడనే వారి నమ్మకంవల్లా, అతనికి కొన్ని సంవత్సరాలవరకూ ఏ పేరూ లేకపోయింది. కుమారుడు గొప్ప అదృష్టవంతుడు కావాలనే కోర్కె వల్లనా చిన్నప్పటి ఆటపాటలలో గొంతెక్కు కోర్కెలు వ్యక్తమవుతున్నాయి, తల్లిదండ్రులు "అదృష్టదాసు" అనే పేరు కుమారుడికి వుంచారు. పేరుకు తగినట్టు అతడు విద్యార్థిదశ గడిపినాడు.

కొన్నాళ్ళయినప్పటికీ చదువుకు స్వస్తి

పెట్టి అదృష్టదాసు వుద్యోగంలో ప్రవేశించిన తర్వాత ఒక చిన్నపట్నంలో ఒంటరిగా వుండడం తలపెట్టించింది. ప్రాంతాలకు ఒక వేళ యెదైనా నీనీమాపారీ జాబ్ డోర్ మాటించుకు వస్తే, హి రోయిన్ తార తనను చూచి వలచి, మహా ప్రయత్నం మీద తన బస తెలుసుకొని, తన్ను వివాహం చేసుకోడానికి ఉబలాటపడుతుందనీ, తాను మొదట మురిపించి తర్వాత త్యాగ బుద్ధితో ఒప్పుకొని రిజిస్ట్రేషన్ మేరేజీ గవర్నమెంట్ చేసుకోవాలనీ, అప్పటిలో ఒక లక్షాధికారికి భర్త అయిపోగలడనీ, యాన్తీ చాకచక్యంగా మేనేజ్మెంటు చేయాలనీ అదృష్టదాసు ఆనుకునేవాడు. కాని అలాంటి సంఘటన యేదీ జరగ లేదు.

సరే, తనకు వివాహం చేయాలని తండ్రిగారు సంబంధాలకోసం చూస్తున్నారకదా, అధమం న్యాయాన్ని పదార్థం నా కట్నం దొరక్కపోతుందా అని అదృష్టదాసు ఆనుకున్నాడు కాని అర్థమట పదార్థం పై చిల్లిగవ్వయినా హెచ్చుదొరకకుండానే పెళ్ళిజరిగింది. ■ రోజుల్లో యిప్పటివలె వరుల ధరలు పెరగ లేదు.

వాళ్ళి ఆఫీసు యినస్పెక్టరు టైములో నూపరింటెండెంటు గారికి తనమీద అవ్యాజకరుణ ఒక్కసారిగా తక్కువైన జనించి, తనకు క్షిప్రతన్న యిచ్చి సీనియర్లును తలదన్నించి ఒక గుట్టపుదాటు వేయించి, ఆఫీసు వుద్యోగంలో తన్ను మా కోర్కె తెడతారని ఉద్విగ్ధులైవాడు కాని, అందుకు బదులు డ్రెస్సు డీసెంటుగా లేదనీ, మేనల్లు మోటుగా వున్నాయనీ చీవాట్లూ, చివరకు జరిమానా ప్రాప్తించేవి. అదృష్టదాసుకు.

కుటుంబభారం మూలాన్న జీతం చాలక

డబ్బుకు రొక్కటం యొక్క వైఖరి అతనికి కోరికలు యొక్క వయాయి. ఘన ప్రాజెక్టు కోసం క్రొవ్వవర్ష పజిల్లు పాలుస్తే చిన్న రాత్రింబగళ్ళు కష్టపడేవాడు. నిద్రాధింగా, తలనొప్పి, ఎంక్రెస్సు ఫిజికండుగా అయినాయి. అంతే. లాటరీలలో పావలాది మొదలు పదిపన్నెండు రూపాయలు విలువగల స్వదేశీ, విదేశాల స్టేట్ టిక్కెట్ల వరకూ చాలా కొన్నాడు. లక్షలో—అధమం కొన్ని వేలైనా ప్రాజెక్టు క్రింద వస్తుందని కొండంత ఆశలు పెట్టుకొని టెలిగ్రాముకోసం నిరీక్షిస్తూ వుండేవాడు. "త్యరలో ధనవంతుణ్ణుబోతను. ఎందుకు లోభత్వం" అని తన తాతాతుకు మించి ఖర్చులు జమాయి చేవాడు. కుటుంబబోధకార్యం నెలాఖరున అప్పులు చేయవలసి వచ్చేది. ఒక దమ్ముడికూడా ఏ లాటరీలోనైనా ప్రాజెక్టు పేజీలు పెట్టు.

తన ఆశలన్నీ గాలిలో మేడలవుతున్న కొద్దీ అదృష్టదాసుకు చక్రవర్తి వలె కొత్త ఆశలు వృద్ధి అవుతున్నాయి. ధనవంతుడు కావాలని నుదుట ప్రాసేపుంటే ప్రయత్నంలేకుండానే తన్ను అదృష్టం వలచి వస్తుందని ఒక వైపు ఆశలు మెదులుతూ వుండేవి. ఎన్నటికీ అదృష్టదేవత తనవైపు

శ్రీ డొంకాడ అప్పలనరసయ్య

చూడజేము, నిర్వాగ్యదేవత వీడజేమా అని నిరాశ భావాలు తాండవిస్తుండేవి.

ఈ ప్రకారం అదృష్టం ఒక వైపు, నిరాశ ఒక వైపు అంతరంగంలో వుంటే తనకు పోయి యొక్కడనుండి వస్తుంది? ఇలా భావసంఘర్షణలు జరుగుతూవుండగా, దీక్షతో ప్రయత్నించి పాటుపడితేగాని కోర్కెలు కొనసాగడానికి ధనప్రాప్తికి వీలులేదని మనస్సులోని ఏ అంతర్యామి నుండో ఒక కీర్తం వినిపిస్తూవుండేది.

ఇలాంటి ద్వంద్వస్థితిలో మనస్సు కుల భూరం వైపే మొగింది స్థూడెంటుకు రెడీమేడ్, ప్రఖ్యాత రాలుగల నోట్సు మీదా, పరీక్షకు ముందు వైపుల్లోనుండి వచ్చే హింట్సు మీదా, రోగికి చివరకకం మందుల మీదా, దేవుడి దయవల్ల కోర్కెలు సఫలం చేసుకుందామనీ కోవలకు వెళ్ళేవాళ్ళకు కొబ్బరికాయలు కొట్టడంమీదా మోజు వున్నటు. రోజులు జరుగుతున్న కొద్దీ అదృష్టదాసుకు అదృష్టదేవతారాధన హెచ్చు అయింది. ఉద్యోగ కార్యాలలో శ్రద్ధా, ప్రయత్నమూ తగ్గజొచ్చినాయి. గాలి మేడల తాపీ పనిలోని మగ్గుడై పరధ్యానపు ప్రపంచంలో తరుచు నివసిస్తూ

వుండేవాడు. ఉద్యోగపువసులు సరిగా చేయనందునల్ల పె అధికార్లు నీటికి నూటికి చిట్టబుస్సులాడ్డూ వుండడమూ, జరిమానాలు వేస్తూవుండడమూ, దూరంబ్రయాన్లు పర్ల చేస్తూ వుండడమూ జరుగుతూవుండేది. ఎవరికో యొక్కడనో పొలందున్నతూ వుంటే నిక్షేపాలు దొరకడమూ, శ్రోతలూ నకున్నావుంటే నగలు దొరకడమూ - ఇత్యాదులు అదమదాసు పెగుంటూ విన

రిస్తూ వుండేవి. రైళ్ళలో చివరి స్టేషను దాకా ప్రయాణం చేసి అందరూ దిగే వరకూ వుండేవాడు; ఎవరైనా శోట్టు కట్టలు నిర్విపోతారేమో అని. నీనీమాహాల్సులో ఆఖరువరకూ వుండేవాడు, నిండు మనీషర్లు దొరుకుతుండేమో అని. ఫలితం నహి.

ఇలా వుండగా, లక్ష్మీదేవికి కోపంవస్తే కోటికీర్తుల భవనాల్లోనుండి వాడిలతో రహస్యంగా చేవిపోయి యింకోక ఆగున

వంతుడగు అద్దుడి యింట్లో బయలు పడుతుందని చాలా కాలం నుండి జన శ్రుతిగా వింటున్న కబుర్లు అదృష్టదాసు పెదదులూ బాల్సం చెయ్యడం ఆరంభించాయి. ఆలోచనలు సెమరు చేస్తున్న కొద్ది అద్వైతవాదియొక్క దేవునిలాగు, డాక్టరుల జైద్యనిదానంలాని క్రిమిలవలె, పట్నాలలోని దొమలమాదిరి, సర్వత్రా గోచరిస్తుండడం అనివార్యమయింది.

ఇంకా ఆ సమీప గ్రామంలో ఒక పెద్ద మౌళికరు దినాలాడినాడం జరిగింది. లక్ష్మీదేవి హతాత్తుగా భూమి చీల్చుకుని లేచి పారిపోయిందనిన్నీ యింక యే అదృష్ట వంతుడి యింట్లోనో బయలుపడుతుందనిన్నీ చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలలో వదంతి లేగింది.

“నాకంటే లక్ష్మీనివాసానికి పాత్రుడెవడు? నా అర్హత తెలియకపోవడానికి లక్ష్మీదేవి అంత తెలివి తక్కువదా? ఒక వేళ ఆమెకు తోచక పోయినా, ఆమె కొడుకేకదా బ్రహ్మదేవుడు. అతడు తన తల్లితో చెప్పడా యేమిటి—ఇలానానా? నుదుటివ్రాలి యింత గొప్పగా వ్రాశానని? ఈ ఛాస్సు నాదే, తప్పదు” అని అదృష్టదాసుకు గట్టినమ్మకం కలిగింది.

ప్రతి రాత్రి సుమాగు పన్నెండు గంటలకు లేచి యిల్లా దొడ్డి కలయదిరిగి వదకే వాడు—భూమిలో యేదైనా పగులు కను పిస్తుండేమోనని, “ఏమో, పరాయి ఇంటికి పరిగ్గా రావడానికి లక్ష్మీదేవి ఆకుని కాబట్టి సిగ్గుపడుతున్నదేమో? దూర దూరంగా ఉండి యొక్కడ బయలుపడదామో అని తొంగి తొంగి చూస్తున్నదేమో? పోనీ, ఆమె సహజలజ్జకు యీసారి తుమిస్తాను. ఇంత ఆరాటపడుతున్న భాగ్యవత తకు నేనే జౌదార్యంతో యెదురుగా నల్లి స్వాగతం యివ్వడం నవీననాగర కళా లక్షణం” అని అదృష్టదాసు నిశ్చయం చేసుకున్నాడు.

ఆ గ్రామంలో నాలుగుజైపులా నాయం కాలం అదృష్టదాసు ఒంటరిగా వయరు వెల్లి భూమి పగుళ్ళకోసం వెదకుతుండేవాడు. కొన్ని కోణాలు తిరగూ తిరగూ ఒక నాటిసాయంకాలం తన అన్వేషణ ఫలించింది. ఒకచోట పగులు కన్నించింది. సంతోషంతో ఒళ్ళు గగుర్పాటు చెందింది. లక్ష్మీదేవి ప్రోత్సాహించి చూచినయిచ్చి ఆమె విధ్యుక్త భర్తాన్ని ఆమె నెరవేర్చుకుందనుకున్నాడు. ఆ సందర్భాన్ని చాలా రాలాయి

అతనికా రాత్రి భోజనం సహించలేదు. ఎంత త్వరగా వెల్లి నిధానం తవ్వి తీసుకువదానో అని ఆలోచన పరం పగులైలు

ఈసారి మట్టి వెల్లిగించి గునపంతినేసరికి, దానితో గోధుమవర్ణం కలది నంకరటింకరగా ఏదో హతాత్తుగా లేచినట్లయింది.

రాబోవు ఆటల సోటీకి

అమృత
రక్త శుద్ధి
ద్రావకము.

రాంపియన్ పిప్ టోటింగ్
శ్రమకరమైన ఆటలను
ఉద్దేశభూతితమైన కణాంశు
నిర్మరంగా అంశుల బొంద
కుండా నెట్టానికి అతడికి
సహాయపడుతుంది

355 A E

**కేసరికుటిరం విమిటెడ్, రాయపేట,
మద్రాస్.**

ఒరిస్సా, నెలామ్మ, మైసూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడుకు ఏకైకము :
సీతారామా జనరల్ స్టోర్సు.
బరహంపూరు - సికిందరాబాదు,
బెంగళూరు - బెజనాడ - మధుర.

చదవండి! తెనుగు వార & మాసపత్రిక

జయభారత్

ఎడిటర్ :- చక్రవర్తి వేణుగోపాలరావు

జాంబాగ్, హైదరాబాదు-ద-1.

బండిలాగు ఉండేకంగా పరుగెత్తుతున్నది. భూమి బాగా పగిలివుంది కాబట్టి ఆళ్ళే లోతు తవ్వనక్కరలేదు. కాని యెన్ని గోలెములో, యెన్ని జాడీలో, యెన్ని పెత్తెలో? ఒక్కడే మోయడం అసాధ్యంకావచ్చు. భార్యకు చెప్పకూడదు. రహస్యాలు దాచలేకుండా స్త్రీలకు ధర్మ రాజుగారి కాపమేవుంది. ఆరాత్రికి తానొక్కడే మోయగల ధనం తెస్తాడు. తక్కినది అక్కడనే జాగ్రత్తగా మట్టిలో కప్పించి రోజురోజు కొంతకొంతగా తెస్తావుంటాడు. త్వరలోనే మేడలూ, కాడ్డూ, బంట్లో తులూ, తోటలూ, యేనుగులూ, మీటింగులూ డ్రెసింగ్ టేబు గిరీలూ, టీపార్టీలూ, మేడనిండా పూల మాలలూ, మహారాజాధిరాజవైభవం— వహవ్యా!

అది వేసవికాలం రాత్రి, ఒంటిగంట అయింది. అదృష్టదాసు బయలుదేరేడు. ఒక చిన్న గునపమూ, ఒక బుట్టా తీసుకున్నాడు. వెన్నెలరాత్రేగాని మబ్బు వేసింది. ఆటూ, యిటూ, వెనక్కి ముందుకు చూస్తూనడుస్తూ ఆస్థలం చేరేడు. గునపంతో తవ్వడం ఆరంభించేడు. తవ్వకుత్వంతో తిప్పుతున్నాడు. బంగారుకాసులు మెరుస్తున్నట్లు అతనికి దృశ్యాలు గోచరిస్తూన్నాయి. గల్లు గల్లు మన్నట్లు శబ్దాలు వినపడుతున్నాయి. తవ్వడం యెన్నడూ అలవాటు లేనందువల్ల చేతులు మండుతున్నాయి. ఉండ్రేకం యొక్క వపుతూ వుంది. ధారలుగా కారుతున్న చెమటకు ఆగలేక చొక్కా శీక్రిందపెట్టేడు. గునపంతో తవ్వతూ చివరవంచి మట్టిపెల్ల గిస్తున్నాడు. తవ్వడం, మట్టి ఉలికించి గునపంపైకి తీయడం—తవ్వ, పెల్ల గిస్తున్నాడు. తవ్వడం, మట్టి ఉలికించి గునపంపైకి తీయడం—తవ్వ, పెల్ల గింపూ—అదే పని.

ఈసారి మట్టిపెల్లగించి గునపం చివరపైకి తీసేసరికి దానితో గోధుమవర్ణంగా వంకర వంకరగా ఒకటి చాతాత్తుగా వచ్చింది. బుస్సుమన్నట్లు లోచింది. కరీరం జలదరించింది.

అప్రయత్నంగా ఒక్కఉరుకున నిలబడి “అమ్మో” అని అరిచి, వెనకకు రెండు గంటలు వేసి గబగబా ఊరివైపు పరుగెత్తేడు. ఊరు చేరి విధిలో ముచ్చై నలభై గజాల పరుగెత్తేసరికి “దొంగ దొంగ” అని కేకలు వినవచ్చాయి. ఇద్దరు మోలైన మనుషులు అతన్ని పట్టుకున్నారు. “నేను

దొంగను కాను. సంసారినే” అని తాను యెంత మొఱపెట్టినా వినలేదు. “దొరికితే దొంగలందరూ అలాగే అంటారు. అర్థరాత్రివేళ ఒగరుస్తూ పరుగెత్తడం మేమిటి, దొంగవు కాకపోవడం మేమిటి? నడు పోలీసుస్టేషనుకు” అంటూ చెరోకెక్కా పట్టుకొని తీసుకువెడుతున్నారు. గలాటా వినీ చాలామంది జనం చేరేరు. అందులో అదృష్టదాసుకు తెలిసినవాళ్ళు కొందరున్నారు. వాళ్ళను చూచి చాలా సిగ్గుపడ్డాడు. “అయ్యో, మీరా? ఏమిటి యీ విపరీతం?” అన్నారు, అతన్ని దూషిస్తున్న తక్కినవాళ్ళను వారిస్తూ. “సమయంలో అతనికి దాని ధర్మమూ అంటూ ఒక అబద్ధం తళుక్కున స్ఫురించింది. “దేహబాధ తీర్చుకోడానికి ఐల్ల ఐదవు నుండి వస్తుంటే పాము వెంట తరిమింది.

అమాంతంగా తప్పించుకొని పరుగెత్తుకుంటూ వస్తుంటే నన్ను తెలియనివాళ్ళు దొంగ అనుకొని పట్టుకున్నారు” అన్నాడు. “ఇంతేనా?” అనీ, “మహా ధైర్యవంతుడలే!” అనీ నలుగురూ నవ్వుకొని అతని దండలు వదిలి, వెంటవచ్చి అతని యింటి వద్ద దిగబెట్టి వెళ్ళేరు. అతనికి తెల్లవారూ యిక నిద్రపట్టలేదు. ఒక కునుకుపట్టడం జాడీలలో సగల మెరుపులూ, పాములూ, దొంగలూ కనిపించడం మెలకువ వస్తూ వుండడం. ఆ చొక్కరాత్రి అతనికి చొక తాబ్బంవలె దీర్ఘంగా లోచింది.

ఆ మరునాడు గ్రామంలో ఆ నకు న్నారు: “ఒక బుట్టా, చొక్కా, గునపమూ, ఒక నుడవీలికా కొత్తగా తవ్విన ఒక గొయ్యివద్దగిరి కనుపించినాయి” అని. “నుడవీలిక మబ్బులో యెంత గాబరా పెట్టింది నన్ను!” అని అదృష్టదాసు అనుకొని తనకు తెలియనట్లే నోరు మూసుకున్నాడు.

మరపునకు రాకుండా గుండె జలదరింపజేసే రాత్రి సంఘటనతో, అదృష్ట లభ్యానికి, అప్రయత్న కుశేపిడ్డికి బాల్యం నుండి తనకు వుండే దురాశలకీ ఆతిడు తిలోదకాలు విడిచేడు. “కాకన్యానవు పూర్వ జన్మ కృత ముల్ కాగల్గు నర్థం బులున్”, “కానున్నది కాకపోదు కమలజా కై నన్” మాదిరి అర్ధాలతో సోమరిపోతులు కర్మ సిద్ధాంతానికి ముడిపెట్టే విపరీతా ర్థాలు అతని మనస్సునుండి పటాపంచలయిపోయినాయి.

అతని అంతరంగంలో ఆనాటినుండి గొప్ప సంచలనం ఆరంభమయింది.

అదృష్టమిద ఆధారపడడంవల్ల కలిగే అనర్థాలు సామర్థ్యవంతుడైన తెలుసుకున్నాడు. బాల్యంనుండి యంతరకూ జరిగిన సంఘటనలవల్ల గుణపాతం నేర్చుకొని, గతానికి స్వస్తి చెప్పి, జీవితంలో కొత్తకం ఆరంభించాలని దృఢంగా తీర్మానించుకున్నాడు.

ఈ సమయంలో అతనికి ఒక నూతన వ్యక్తితో పరిచయం కలిగింది. ■ వ్యక్తి తన వృత్తిలో మిక్కిలి దీక్షతో పరిశ్రమ చేస్తూ, తీరుబాటు వృధాగా పోనీయకుండా విపులంగా గ్రంథపఠనం చేస్తుండేవాడు. అతని సంభాషణయందలి విజ్ఞానము, ప్రపంచంలో పేరుగాంచిన అనేక మహానుభావుల జీవితచరిత్రలనుండి మనస్తత్వ శాస్త్రమునుండి అతడు యేర్పిచేస్తే విషయములూ క్రమంగా ఆకర్షించడంవల్ల అదృష్టవాసు అతనితో స్నేహం వృద్ధిచేశాడు. అఫీసునుండి వచ్చినవెంటనే అతనివద్దకు వెళ్లి అతని భాండాగారంలోని గ్రంథాలు చదివేవాడు. విమర్శనా దృష్టితో, సత్యాన్వేషణబుద్ధితో, యేదెప్పుడు మహాగ్రంథాలలోని అంశాలు చూచినా, యే మహానుభావుని జీవితం గురించి చదివినా, ఆత్మవిశ్వాసం, దీక్షలతో గూడిన స్వప్రయత్నమే కార్య

సాఫల్యానికి, జయానికి, అభివృద్ధికి, సంకల్పసిద్ధికి, ఏకైకమార్గమని తెలుసుకున్నాడు.

“అదృష్టవాను” అనే పేరు వుంటే అదృష్టమిద ఆధారపడే పోమరితనం తిరిగి వాపురిస్తుండేనా అని, ■ పేరు తీసివేసి “ప్రయత్నరావు” అనే కొత్త పేరు ధరించాడు.

“యో యో యథా ప్రయతే న సతతైర్వైక భావః |
నకు తూష్టిం వీలే నేనా కేనచిత్ప్రప్యతే ఫలమ్ ||
అత్రైకం పౌరుషం యత్నిం వర్తయిత్వైతరా గతిః |
సర్వదుఃఖాయప్రాప్తాః స కాచి దుపపద్యతే ||”

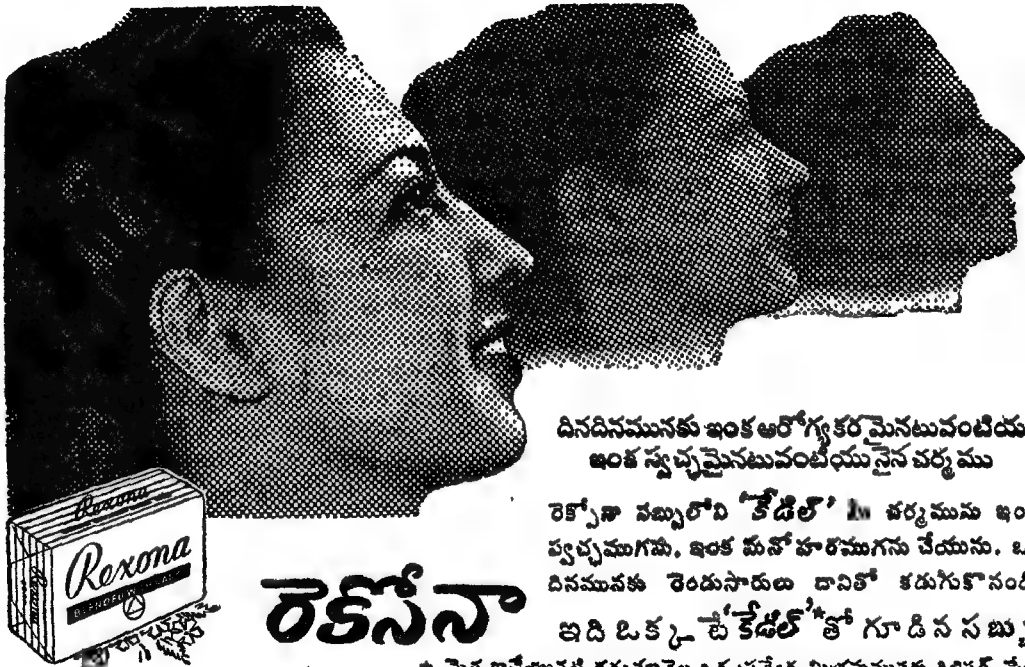
—యోగ వాసిష్ఠం.

(ఎవరెవ రేవిధంగా ప్రయత్నిస్తారో, వారు వారా విధంగా ఫలితాలను అనుభవిస్తారు. కాని ఊరక మార్పున్నందువల్ల ఏ ఫలితమూ పొందబడదు. సమస్త దుఃఖాలను పోగొట్టుకొనడానికి ప్రయత్నమే తప్ప వేరొకమార్గము పనికిరాదు.) ★

యజమానురాలు నౌకరు పిల్లతో: - ఏయ్ పిల్లా! నేను అట్టే మాట్లాడేరకం మనిషీని కాను. నేలితో ఇలా అన్నానంటే రమ్మని అర్థం తెలిసిందా?

నౌకరు పిల్ల: - నేనూ అంతేనండి, అట్టే మాట్లాడను. తల ఇలా ఊపానంటే రానని అర్థం.

దినదినమునకు ఇంక అరోగ్యకరమైనటువంటియు, ఇంక స్వచ్ఛమైనటువంటియు నైన చర్మము

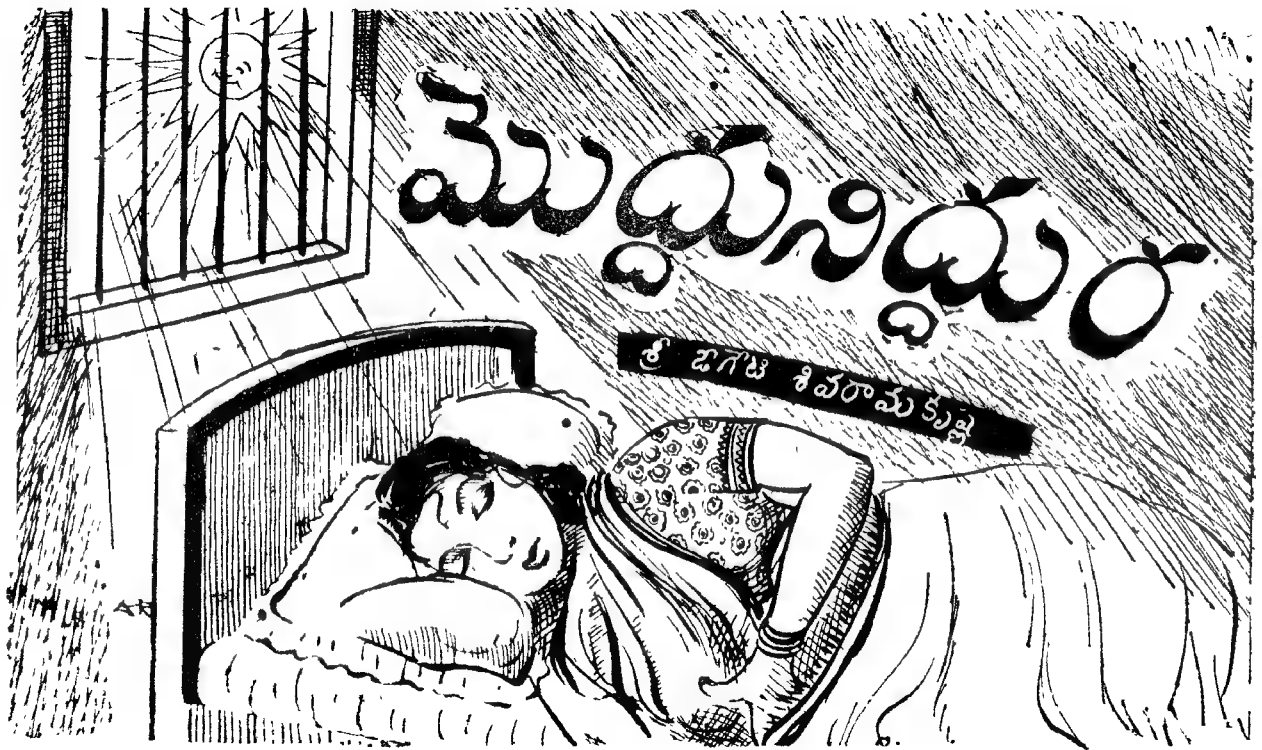
రెక్సోనా నమ్మిలోని 'కేడీల్' ని వర్తమును ఇంక పర్వముగను, ఇంక మనోహరముగను చేయును. ఒక దినమునకు రెండుసార్లు దానితో కడుగుకొనండి.

ఇది ఒక్క 'కేడీల్'తో గూడిన నమ్మ

* మెత్తగాచేయునట్టి చర్మమునెల ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేయ

రెక్సోనా వ్రావయిది రిమిటెడ్ వారికై ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

RP 86-810 TL

ప్రకుంఠరావుకు భార్య కాపురానికి రావటంతోటే అన్ని సమస్యలకంటే పరిష్కారం చేయాలింది ఆమె సమస్య అయింది. కమల చిన్నతనం నుంచి ఒంటరితనంగా పెరగటంవల్ల - ఆమెకు అడ్డంకు లేమీ లేకపోవటంవల్ల మొద్దునిద్దుర కలవాటు పడింది. అంతేకాదు. ఆమె - ఆ నిద్రపోయే సమయంలో యే ప్రపంచంలో ఉంటుందో ఊహించటమే కష్టం. ఆమె శరీరమే ఆమెకు తెలియదు.

కమలయింటివద్ద ఆలాటి అలవాట్లు చేసుకొన్నా అభ్యంతరం చెప్పేవాడుండదు; కన్నవారికి పిల్లలను కన్నులలో పెట్టి పెంచుకుంటూంటారు గదా! అయితే అది అర్థం కరువైనదిగా!

కమలసంగతి పూర్తిగా తెలియనప్పుడు వైకుంఠరావు కొత్తగా కాంక్షల్లో అడుగుపెట్టటంవల్ల యేర్పడిన బద్ధకమును కొన్నాడు. ఆ విధమైన ఉద్దేశంతోనే, అత్తారింట ఉన్న పదిహేను రోజులకాలంలోనూ - చూసీ/చూడనటు ఊరుకొన్నాడు. అయితే అది నానాటికి అభివృద్ధి పొందుతున్నట్లుగా అతడికి తోచింది. స్వగృహంలో చూపే బద్ధకం తనయింట్లో గూడా చూపిస్తే చాలా చిక్కులుపడాల్సివస్తుందని వైకుంఠరావు ఊహించాడు. ఆ తలంపుతోనే కమలతో నాందీప్రసా

దనగా అతడన్నాడు! "అంత హెచ్చుగా నిద్దురపోవచ్చా" అని.

"ఏం? అదొ విధంగా కమల వైకుంఠరావు చెబుచున్నది.

"అదాళ్ళు అంత మొద్దు నిద్దుర పోగూడదు" -

"సరే అయితే" - ఇవి కమలమాటలు.

— ఈమాటలు వైకుంఠరావు కానం దాన్ని కల్గించాయి. కమల యెదురు చెప్పనందుకూ తన యిష్టప్రకారం నడుచుకుపోవాలి అంగీకరించినందుకూ అతడెంతో పంతోషించాడు. కొనయితే ఆ మాటలు మాత్రం అమలులోనికి రాలేదు.

తర్వాత దినమే, తెల్లవారినతర్వాత గూడా నిద్రపోవటం వైకుంఠరావు గమనించాడు. పుట్టిల్లు కనుక ఆలా నిద్రపోయినా, ఆలా నిద్రపోగించటం అతడికి ద్వంద్వం లేదు. లేచి వెళ్లి తరావు కమలతో అన్నాడు:

"అయితే నీకా మొద్దు నిద్దుర పోదన్నమాట!"

"ఏమండీ?"

"ఏమండీ యేమిటి? ఆలా వేళా పాళా లేకుండా నిద్రపోవటమే... తెల్లవారి యెంతసేపయిందో చూడు."

"అయితే యేం? పనిలేనప్పుడు?"

— వైకుంఠరావుకు కమల కొత్తగా మాట్లాడేటట్లు తోచింది.

"పరుంటే" పని వస్తుంటేమిటి? నిర్వా

గ్యులకు నిద్రవస్తుందట—దేనికయినా ఒక వాడుండాలి. అంత నిద్ర!

"పోనీ నేను నిర్వాగ్యులాలనే అనుకోండి. నేను లేచిన గంటన్నరవరకూ మీరు మంచంమించి లేవరుకదా... అయితేమీరు..." కమల చొరవగా అనేసింది.

వైకుంఠరావు కప్పుకునే వస్త్రం, సిగ్గ మిశ్రితమై కలసి వచ్చాయి. అవును. కమల అన్నమాటల్లో అపత్తి ఏక్కడుంది? అయినా తాను మగవాడు. అందువల్ల సక్రమమైన జవాబు పెంటనే చెప్పలేక పోయినా 'అయితే నీకూ నాకూ సాపత్త్యమా... ప్రాద్దుట లేచినది మొదలు, తిరిగి రాత్రి వడుంవాల్సేదాకా—విదో పని చేస్తాండాల్సింది నువ్వుకాని నేనుకాదు గదా'—అని మాత్రం అన్నాడు.

"నేనే ఆ పనులు చేయాలనుకోండి... అయితే?" కమల ప్రశ్నించింది.

"మీరాలంటప్పుడు పని చేయటం కోసం లేవద్దు"

"లేవాలి... అయితే దాని గూడా అవసరం ఉందిగా!"

"అంతే?"

"మాయింట్లో ఉన్నంతకాలం మావాళ్ళు పని ముట్టుకోనియ్యరు. వ్రేగా ఇంట్లో అన్ని పనులూ పనిమనిషే చూసుకుంటుంది మరి తెల్లనారకండానే లేస్తే మాత్రం చేసే పనే ముంటుంది?—ఒకవేళ మీ

యింటికి వస్తే చేతినిండా పసిఉండ వచ్చేమాగాని యిక్కడ లేదు."

కమల యాలా అనటం, తర్వాత కమల వైకుంఠరావు 'కాగడా' మొఖం పెట్టాడు. అతడివ్యక్తి యిరుకున పడ్డాడు. కమలకు జవా బివ్వడానికి కొంచెం జాగ్రత్తయిటం త్రికముకపడటం జరిగింది.

'అయితే-మీ యింటిదగ్గర పాగుతుంది కనుక (పొద్దెక్కి) లేస్తే-ఆ అలవాటు మా యింటిదగ్గర వద్దంటే పోతుందా'-అన్నా జేలాగో వైకుంఠరావు.

'ఆ భయం మీ కొడుకెండి... ఎక్కడ యేలా మనుషులతోనాగా యిదివరకే మీరు చెప్పానుగా!'-అంది కమల...

వైకుంఠరావు నోటికి తిరిగి చూత పడింది. అతడా దినానికి ఆమెకు జవాబివ్వ లేకపోయాడు...

■ రాత్రి-అతని ప్రశ్నకు జవాబు దొరికినాంది. అదయినా-ప్రార్థనాపూర్వక నైన కొరికతో నింపిన జవాబు!

'కమలా... చిల్లగాయనా-నీ పొట్టు నీకు తెలియని పరిస్థితులలో పోతున్న యీ మొగు నిర సువ్య తగ్గించుకోవాలి'- అన్నా డతను.

'తిరిగి మొదలెట్టావా?'-అంది కమల.

'అదికాదు కమలా! జన్మకంఠో ఉండి మువ్వ పగున్నా నా కభంగతరం ఉండదు. కాని మా యింటి సంగతి కొంచెం గూగు ఇక్కడ నీ గాం అక్కడ పాగుకుదా? మీనాన్న బాగా ఉన్నవాడు కాబట్టి నాకర్హన, చాకర్హన పెట్టి యింటెను పసి చేయిస్తున్నాడు; మా యింట ఆలా కుద ర్దు... (ప్రతిపనీ స్వయంగా చేసుకు నీరా లంటాడు మా నాన్న. మా అమ్మ అంటే - చానీచేత కనీసం అంటయినా తోమని వ్వగు. అంగువల్ల...!'

'ఏం చేయనుంటాయా?'-అయో మయంగా అంది కమల.

'నెప్పేది విని ఆలోచించు కమలా... మా యింటిదగ్గర మీ యింటిదగ్గర విధం గా- (పొద్దెక్కి) నిద్రలేవటం, నిద్రపోవటం తెలియని స్థితిలో ఉండటం-చూస్తూ యిక్కడ ఊగుతున్నట్లుగా నిశ్చయం గా ఉంటే బాగుండదు... నే ఒకవేళ ఊగు కుంటే-అంతా అప్పుడే వెళ్ళానికి చానుడై పోయాడంటాడు.'

'బాగుంది'-ఒక్క నవ్వు నవ్వింది కమల!

'బాగుంటేమిటి... మువ్వ (పొద్దెక్కి) తగ్గూ నిద్రమంచమించి లేవకపోయినా వట్టు తెలియని స్థితిలో నిద్రపోయినా-నే నెల్లాగో పరిపెట్టుకుపోయినా-వారే సంగతి యేమాత్రం మువ్వ యోచించలేదు.

కొంచెం దూరం ఆలోచిస్తే నీకే తెలు స్తుంది'-యేలాగో అన్నాడు వైకుంఠరావు. కమల నిశ్చయంగా ఆలోచిస్తోంది. వైకుంఠ రావే తిరిగి అన్నాడు! "నేనే నీకే మొద్దు నిద్దుర అలవాటుచేసా నంటారు. బొత్తిగా భర్తంటే భయంలేని భార్యంటారు. ఇంకా యేమిటేమిటో నిష్కారా లాడుతారు. హిందూ సాంప్రదాయాల యీ యింట మంట కలికాయంటారు"-అని.

'తెలిసిందండీ బాబూ తెలిసింది- ఇంతికి మీరు నన్ను నిర్బంధించేది-వెంద రానే నిద్రలేవమనేగా' తెలివి వచ్చిన వానిలాగ అంది కమల.

'అవును... అంతే, కాదు... నిద్రపోయేటప్పుడు కొంచెం తెలివిగా ఉండమని కొరుకొంటున్నా. నిద్రపోయేటప్పుడు-నీ వట్టు నీకు తెలియదు... ఎన్ని కేకలేసినా పల్కువ. ఆబద్ధకం యేలాగయినా పొగొట్టా కొనాలి!'

'సరేలేండి!'

'నామీదనున్న ప్రేమ ప్రదర్శించటానికి ఇదే ముఖ్యం' తడబడుతూ అన్నాడు వైకుంఠరావు ఆమెను దగ్గరకు లాక్కుంటూ.

'సరేలేండి... తెల్లవారజామున తప్పక

డాక్టరు:- ఏమిటి మీ జబ్బు?
రోగి:- రాత్రి నిద్ర పట్టడం లేదండీ.

డాక్టరు:- పడుకోబోయే ముందు ఏమన్నా తిని పడుకోండి.

రోగి:- అదేమిటి డాక్టరు గారూ! అయిదారు నెలల కిందట మీరే చెప్పారు గదా, పడుకొనేటప్పుడు ఏమీ తినవద్దని?

డాక్టరు:- (గంభీరంగా) హూ! ఈ అయిదారు నెలల్లో వైద్యశాస్త్రం ఎంత పురోగమించిందో మీకేం తెలుసు?

లేపండి! - అంటూ కమల అతడి దగ్గరికి జరిగింది.

* * *

వైకుంఠరావు మాటల ఫలితంగా, కమలలో ఆ మర్నాడు కొంచెం మార్పు కనిపించింది. ప్రతిదినం - తెల్లవారిన తర్వాత 'ఏమే... నిద్రలేవే' - అని వైకుంఠరావు పదిపది సేనుమార్లు పాటపాడగా "అబ్బ యేమిటండీ చంపుతాడు! - అంటూ కళ్ళు తెరచేడి... కళ్ళు తెరచిన అక గంటకు ముంచుండి... అలాటిది - అదినం - వైకుంఠరావు 'ఏయ్' - అని అలాంటి తడవుగా... 'అ'... అంటూ... కళ్ళు ముత్రుకుంటూ మంచమీద లేచి కూర్చుండి...

ఇంకా తెల్లారలేదు... 'లేచావే... నువ్వు చాలా మంచిదానవ్' అన్నాడు వైకుంఠరావు.

'నా మంచితనానికేం గాని... రాత్రంతా ఒక చేకల లు. అసలు నేను నిద్రపోలేదు... మీ రెప్పుడు పిలుస్తారో అని... ఉరితరికి పడుతూనే ఉన్నా'

'భేష్... అయితే నిల్వ యిప్పటికీ పరిధి యేర్పడడం న్న మాట... మరి బద్దకం ప్రదర్శించక - బయటకు పోయి, కాల కృత్యాలు తీర్చుకో' -

'మీరు మాత్రం!'

'మరికాసేపు పడుక్కొనివస్తా!'

'మీకున్న బద్దకం నాకు మాత్రం ఉండదుటండీ! - అని ఆవలి న్నా సేమంచం దిగింది కమల!...

అదినం అంతా కమల బద్దకంగానే ఉంది; కళ్ళు ఎన్నో రోజులనుంచి నిద్రలేవట్లుగా గుంటున్న పడి ఉన్నాయి. పగటి వేళల్లో నిద్రపోరాదని వైకుంఠరావు యిప్పడో హుకుం బారీచేసి ఉన్నాడు. అందువల్ల కమల నిద్రపోవటం కల్గి అయింది. అయితే తల్లి మాత్రం కమల పరిస్థితి గమనించింది.

'రాత్రి నిద్రలేదు గావల్సు కాసేపు పోయి పడుక్కొనే తల్లీ' - అంది.

కాని - కమల పోలేదు. వైకుంఠరావు ఆనందం యిసుమడించింది!

ఆరాత్రి వైకుంఠరావు కమలని యెన్నో విధాలుగా హుదాడు - ఆమెనుంచి ప్రతి హిందూ గృహిణీ నేర్చుకొనవలసిన అదర్శమాత్రాలన్నీ ఉన్నాయన్నాడు; నువ్వు నా భాగ్యవేతనన్నాడు; మరేమేమో అన్నాడు. అయితే నిద్ర బద్దకంలో ఉన్న కమల మాత్రం ఏమీ విన్న లేక పోయింది. ప్రయత్నించినా, ఆమె కనురెప్పలు విడిచలేదు... తెల్ల పోతూ వైకుంఠరావు పడుక్కున్నాడంతే!

క్రిందినం లేవినట్లుగా తెల్ల వారు తూండగా ముద్దుగా 'ఏమే...!' అని పిలచాడు -

కమల ఒళ్ళు తెలియని స్థితిలో నిద్రపోతూంది!

'ఏమే...'

'ఊ...'

'తెల్లవారింది'

'ఊ!'

'లేవజేం?'

'అబ్బ!'

వైకుంఠరావుకు చచ్చినంత పనయింది!

'నిశ్చే'

'ఊ...'

'కమలా!'

'ఏమండీ!'

'తెల్లవారిందండీ కమలాంబగారూ!'

'బాగుంది'

'ఏయ్...'

'ఊ!'

'ఊ! మొద్దునిదురపోతున్న మొద్దమ్మ గారూ నిద్రలేవండి' - ఒక సకంచీ నట్లుంది; వైకుంఠరావు వన్నాడు. కమల జవాబులేదు!

'ఏమే'

కమల జవాబులేదు కాని నోరు తెరచుకు, గాలి పీలుస్తూ గాఢంగా నిద్రపోతూంది...

'ఏమే నువ్వు నిద్రలేస్తావా లేదా? - కచ్చితంగా అడిగేకాదు వైకుంఠరావు కోపాన్ని చాచుకోకుండా!

'ఊ!'

'ఏమిటే మొద్దూ... లే! - అంటూ జడ పట్టుకొని గింజాడు వైకుంఠరావు.

కమల తెలివికొచ్చింది... 'అబ్బ యేమిటండీ' - అంటూ కళ్ళు తెరిచింది.

'ఏమిటండీ... ఏమిటి... మొద్దు నిదురా నువ్వును. ఎంత సేపటినుంచి గోలేడుతున్నా నోయేమో తెల్సునా?'

'నిద్రవస్తూందండీ' ఆవలి న్నా అంది కమల!

వస్తుంది ఎందుకురాదూ... చేసేపని లేక పోతే నిద్రలే... లే! -

కమల వైకుంఠరావు మాట విన్నట్లులేదు. కళ్ళు పెద్దవిచేస్తూ ఒకసారి భర్తవైపు చూసి, ఆవలిచి! తిరిగి మంచమీద పడి పోయింది...

వైకుంఠరావుకి చెప్పలేనంత కోపం వచ్చేసింది... తనకు తాను ముందుగా మంచమించి లేచాడు; లేచి, వాదిగి ఒక వయిపుకు పరున్న ఆమె వైపున అయిదుబేళ్ళూ అంటుకొనేలా గట్టిగా చరిచాడు...

'అబ్బ! - అంటూ లేచింది కమల!

'ఊ... లే! - పళ్ళు పటపటలాడించాడు వైకుంఠరావు! - కమల కళ్ళల్లో నీళ్ళు ప్రవేశించాయి. ఎవరూ కమల పట్ల చెయ్యి చేసుకునేటంత తీవ్రంగా యింత వరకూ ప్రవర్తించలేదు. ఈ మహానుభావుడు మాత్రం చేశాడు! 'బాగుంది... కంటి నిండా నిద్రపోవటానికి గూడా నోచుకోలేదు... మరి బ్రతకటం అనవసరం...' అని బొంగురు కంఠంతో అంది కమల!

'బ్రతకటం అనవసరమే... అనంగతి నాకూ తెలుసు... మరి దేవుడెందు పుట్టించాడంటావ్?'

—కమల జవాబుచెప్పలేదు... వెళ్ళి బట్టి కొద్ది నిమిషాలు యేడ్చి, కళ్ళనీళ్ళు

మొత్తంమీద తుడుచుకు, తలుపుతీసుకు వెళ్ళిపోయింది...

వైకుంఠరావు యేమిటో ఆలోచిస్తూ మంచంమీదనే ఉండిపోయాడు...

ఆ మధ్యాహ్నం యింట్లోనున్న ముగ్గుల నడవడికలో కొంచెం మార్పువచ్చినట్లుగా వైకుంఠరావు గమనించాడు... మధ్యాహ్నం భోజనాలు చేస్తూంటే... కమలతల్లి: 'అమ్మ నువ్వు గూడా రావే' అని కూతుర్ని పిలిచింది!

కమల ప్రత్యుత్తరం లేదు!

'అది పడుకుంది కావున. పడుకోనీ... నిద్ర లేకపోతే దాని ఆరోగ్యం పాడవుతుంది; చిక్కి శిలవవుతుంది'— అన్నాడు కమలతల్లి—

వైకుంఠరావు కామాటలు తన్నుకోవడం చేయకున్నట్లుగా తోచింది. అతడు మాట్లాడక భోజనం చేశాడు; అతడి భోజనం తర్వాత కమల భోజనాని కొచ్చింది... తల్లిదండ్రులు అతిగారాబోయే, ఆమె సేమిటో చెప్పి లాలనగా భోజనం చేయింపిస్తున్నారు. ప్రక్కగదిలోనే కూర్చున్న వైకుంఠరావు కడికళ్ళు మంట తేచ్చడిగా ఉంది; అయినా అతడేం చేయకుండానే ఉన్నాడు... అత్త అంది: 'మన ముగ్గులయి పుట్టిన తర్వాత నిద్రపోకండా ఉంటారా... ఏమిటో నింకితనం కాకపోలే... నిద్రలేవ గంత మాత్రన, వీపు మీద చెళ్ళు మని కొద్దారా... మీరు పూరుకుంటే ఊరుకోండి కాని, నే ఊరికొనేది లేదు. నే అడిగేస్తాను'— వైకుంఠరావు ప్రాణాలు యొక్కడి వక్కడికి యెగిరి పోయాయి. నయాన చెప్పారాకాని, ఆలా గంతులు వేసి రచ్చక్కెక్కే యెట్లా? ఏమయినా, ఏం చేసినా, అతను మన యింటి అల్లుడూ, కమల మనదిదే... సామరస్యం కోసం సరసంగా మాట్లాడారాకాని, ఆలా గంతులు వేస్తే ప్రయోజనం ఉంటుందా? అన్నాడు మామగారు

'ఎందుకు లేండి... నాన్నా... ఊరు కోండి...'— కమల అంది... ఆమె వీపు మీద చరచిన సంగతి వీరందరికీ యెలా తెలిసిందో... కమల వక్కని మాటలే అంది... అవును. సంగతి వాగ్విద్వంస సంబంధించినది కాని మానవ వాళ్ళకు సంబంధించింది కాదుగదా!

అయితే కమలమాటలు వైకుంఠరావు మరింత కోపాన్ని తెప్పించాయి. అసలు తానింట్లో నిద్రపోతున్నాననే తలంపుతో వాళ్ళ సంభాషణకు పాల్గొని ఉంటారు... లేకపోతే అవిధంగా వాగ్విద్వంస

సుగంధ ద్రవ్యరక్షణ మలాము

సాంటలక్స్

మొటిమలు, కాటులు, కిగగడ్డలు, గడ్డ, తామర మొదలగువాటికి.

అందమైన పొదుగైన కేశములకు

క్రొవ్విరక్తును

ఇష్టమైన నూనెలో కలుపుకొనండి

(ప్రస్తుత మూలికలు)

మైసూర్ ఎం.ఆర్. జెట్టప్పవారి

ప్రేమలీలా

దర్బార్ అగర్ అంబర్, మొదలైనవి

స్వాభావిక, పంకుడ్ల యూనికాఫ్ తన

సోల్ ఏజంట్లు: యునైటెడ్ కలెక్టర్స్, 54, బంధు విధి, మద్రాసు-1.

విజయవాడ (బ్రాంచి): 16/46, నాగేశ్వరరావు పంతులురోడ్డు, సత్యనారాయణపురము, మా ఆపూర్వమైన ఔషధముల జాపితాలకు వ్రాయండి.

తెలిగ్రాం: PARIVARTAN

రూ. 58,500

రిజిస్టర్డ్ నెం. 50285

అన్ని సరియైన 20 బహుమతులకు పంచిపెట్టబడును

"అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు	రూ. 2925 లా
మొదటి రెండు వరసలు సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు	రూ. 825 లా
మొదటి ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు	రూ. 75 లా
a, b or a, c సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు	రూ. 20 లా

a	b		

ఇచ్చట చూపిన చదరంలో 8 నుండి 20 వరకు అంకెలు వాడి నిలుపుగ గాని, అడ్డముగాగాని, అయిమూలలుగాగాని ఎటు కూడినను మొత్తం 50 వచ్చునట్లు చేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోటీస్కింగు తేది 16-9-52. ఫలితము 27-9-52

ప్రవేశదసుము: ఒక ఎంట్రీ రూ. 1/-;

4 ఎంట్రీలు రూ. 4/-లు, 8 ఎంట్రీలు ప్రతి గెట్టు రూ. 8/-లు

దాఖ్య: ప్రైవేటువంతున రుసుముతో సాదాకాగితం మీద

ఎన్ని ఎంట్రీలైనను పంపవచ్చును. రుసుము మనియార్డరు ద్వారా గాని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని, బ్యాంకు డ్రాఫ్టు ద్వారాగాని పంపవలెను. ఎంట్రీలు రిజిస్టరు కవరులో పంపితే మంచిది ఢిల్లీలో ఒక పెద్ద బ్యాంకులో డిపాజిటుచేసిన సీల్ సాన్యామ నుతో, లేక దానివరుసలతో సరిపోలియుండు సాన్యామను లేక వరుసలు మాత్రమే సరియైనవిగా ఎంచబడును. సాన్యామనులో ఇంగ్లీషు అంకెలు మాత్రమే వాడండి. ప్రైవేటువంతు మొత్తము రూ. 88,500/-లు మాకు చేరిన అంతా సరైన సాన్యామనుల సంఖ్యను బట్టి మారును, కాని గ్యారంటీ చేయబడిన బహుమతులు మారువు. ఫలితములకు గాను ఎంట్రీలతో స్వంత అడ్డము (వాసి విశ్వ అంటించిన కవరు పంపవలెను. మా నేజరు తీర్పుఖాయముగాను లా ప్రకారము బద్దమైనది గాను వుండును. మీ ఎంట్రీలు రుసుములు దిగువ అడ్డముకు పంపండి.

మొత్తం 40

గతపోటీ ఫలితం

18	11	16	6
15	9	18	4
10	14	5	17
8	12	7	19

Maya Distributors(43) Reged. P. B. 73A. 558, Chandni Chowk. Delhi.

వై బ్రా
గర్భాశయ ధాగనిహారి

అన్ని గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్సంతానమును కలుగజేయుటలో మా వై బ్రా మిక్కిలి ఘనతపహించినది. అన్ని మెళులలో కొరకును.

య 2-8-0

(K)

కృష్ణా లేబరేటరీ
★ బెజవాడ ★

నవసంకల్పాలం

అంగ నరములు బలహింసచెంది చిన్నదైన, తిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 45 యేండ్ల ప్రఖ్యాతి చెందినది.

1 సీసారూ. 10/కల్లార్ వి.పి.రూ 1-0-0. ఆర్డరుతో రు 1/- పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్స్ మెడికల్ హాల్
మలక పేట బిల్డింగ్స్,
హైదరాబాద్, డక్కన్.

కుప్పూ ★ బొల్లి

వస్త్రాల మేహనుష్యులు, నెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగరంటి చీకత్తు, క్యాటలాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి ఆండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాలపురం, కూ. గోదావరి.

గనోక్స్
అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము
ఈశ్వర పార్వతి రాజమండ్రి.

రణి పెంచరు... నిద్రపోతే మాత్రం మాటలు వినపడకపోతాయా? బహుశా ఆ తల్లి తండ్రులు గూడా కుమార్తెయొక్క నిద్ర బద్ధకాలు, కలిగియుండి; నిద్రపోయే సమయంలో కళ్లు తెరిచి పరిస్థితుల్లో భార్య ఉంటాది. కాకపోతే ఆవిధంగా మాటాడుతారా?

'మీ కడుగుతారా... నన్నడగమంటారా?' - అంది ఆ తల్లిగారు.

'మా గొడవ మీ కందుకే అమ్మ ఉండొచ్చే' - కమల అంటూనే ఉంది.

నీ గొడవమీటి... మొగుడి మొఖం చూసి పదిరోజులయిందో లేదో అప్పుడే అతణ్ణి వెనకేసుకు వస్తూంది; నీకయితే అతడిమీద ప్రేమ ఉండచ్చుగాని, కన్నకడుపుయిన తిర్యక-నిన్నీలా హింస ప్రేమనన్ను వప్పుకుంటుందా?

'నవ్వు దాగ నవనరంలేదు! నేనే అడుగుతాను! అతడు నిద్రలేచిన తర్వాత నేనుడిగా! - అన్నాడు మామగారు!

వైకుంఠరావు పెద్ద చిక్కులో పడ్డాడు. ఆ యనతన్ను క్రొగుపరిక్ష చేయటమా? ఎంత అప్రదిష్ట. కళ్లుపూసుకు మంచమీద వైకుంఠరావు పడున్నాడన్నమాటే గాని నిద్రపోలేదు.. ఏం నిర్ణయానికి వచ్చాడో గాని, మామ గంటలవేళ - తన గదిలోకి మామ అడుగు పెట్టటం తర్వాతగా 'ఈపూట వెళ్ళిపోతున్నానండి!' అన్నాడు!

ఆయన తెల్లమొఖం వేశాడు!

'ఈ నాలుగున్నర గంటల బండికి వెళ్ళిపోతున్నా...'

'ఈ హడావిడి చేసికె?'

'పది పదిహేను రోజుల్నుంచి యేక ధాటిగా ఉన్నాను కాదండీ'

'వెళ్ళుచున్నావనిలే'

'వెళ్ళిపోవాలండీ'

'అంతేనంటావా'

'అవునండీ!'

'నీయిష్టం -' 'మంచిది చూసి, మా వాణ్ణి పంపించుతాం... మీ అమ్మాయిని పంపండి'

'బాగుంది - అసలు నువ్వంత అనుకోకుండా బయలుదేరటం యేం బాగులేదు!'

'బాగుండు లెండి! వెళ్తాను!'

ఆయన యేమా చెబుదామనుకొన్నాడు; కాని చెప్పలేకపోయాడు; వైకుంఠరావు ప్రయాణం నిశ్చయం అయింది...

వైకుంఠరావు బయలుదేరాడు.

ఏమేమో గింజుకొన్న అత్తిగారి నోరు భయటకు రాలేదు; మామ తన ప్రయాణానికి సర్వసన్నాహాలూ చేశాడుగాని కిమ్మ

నలేదు. జరిగినదంతా మరచినట్లుగా కమల - తన గదిలోకి రెండుమూడుమార్లు రావటం ఏమో కంటిసంజ్ఞలు చేయటం, చిరునవ్వు నవ్వటం వైకుంఠరావు గమనించాడు; అయితే అతడు మాత్రం మనస్సు మార్చుకోలేదు... వెళ్ళిపోతూ కమలతో అన్నాడు!

'నే మరి రాను... మావాడు వస్తాడు... రా' - అని.

'అలాగే' - అంది కమల!

వైకుంఠరావు వెళ్ళిపోయాడు! కమలతల్లి తెల్లబోయింది.

* * *

కమల - అత్తవారింటికి కళ్ళిన అయిదాడు మాసాల తర్వాత పుట్టింకికి వెళ్ళింది... కమలలో మార్పుతో తల్లి... ఆమె చేతిమీద ఒక పాడుగాటి చార గూడా చూసింది:

యోగ శ్రేణులయిన తర్వాత 'అడమిశే' 'మలా... ఆ పాడుగాటి చార' - అని అడిగింది!

'అ... అదా! వాత!' - అని నవ్వి, ఉరుకుంది కమల!

'వాతా? ఎక్కడిది?'

'మా అత్తిగారు పెట్టింది' - కమల నవ్వుతూ అంది!

'అయ్యో వాళ్ళరుంప లేగ... వాళ్ళ వంశం నశించ... ఎంత గడుగ్గాయియుండ. తల్లి ఊరికే తిట్టిపోస్తూంది.

'అగే అమ్మా! నేనే పెట్టిం చుకొన్నాను' -

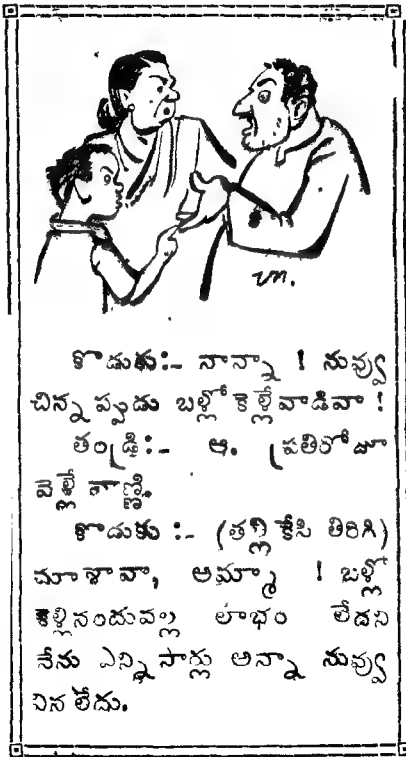
'అంటే - తెల్లబోతూ ప్రశ్నించింది దావిడ!

'ఏం లేదే... మనింట్లో మల్లే ప్రాణైక్కి నిద్రలేవటం, ఆ యింట్లో రోగవ్యతికే అలవాటులేదు. నేను పెందరాకే నిద్రలేవటం కోసం యెంతో ప్రయత్నించాడు. అయితే మనింట్లో అలవాటయిన యియ్యా మొద్దునిద్దర - యీ వాటితో గాని పోలేదు'

'నాకేం అర్థమవటంలేదు'

'అర్థమాటానికే ముందే - అలవాటు పోగొట్టుకోటం కోసం యెన్నో ప్రయత్నాలు చేశాను. ఏదీ ఫలవంతమవలేదు. చివరకు నాకోక్కమీదే - ఆయన అత్తిగారిచేత సన్నగా వాతవేయించారు. అప్పటినుంచీ నిద్ర మాయయింది' అని నవ్వుతూ అంది కమల!

'ఎంత చిత్రం!' - అని బుగ్గ నొక్కుకుంది తల్లి!

కొడుకు:- నాన్నా! నువ్వు చిన్నప్పుడు బల్లో కెళ్లేవాడివా!
తండ్రి:- ఆ. ప్రతిరోజూ వెళ్లేవాణ్ణి.
కొడుకు:- (తల్లికేసి తిరిగి) చూశావా, అమ్మా! బల్లో కెళ్లినందువల్ల లాభం లేదని నేను ఎన్నిసార్లు అన్నా నువ్వు నినలేదు.

పరాధి

(15-వ పేజీ తరువాయి)

తాడు. తలటకని కొట్టుకుంటుంది. కుప్పలా కూలిపోతాడు.]

యువతి: అరేరే.

దే: అబ్బ. పరుగెత్తు. ఊ పారిపో.

యు: (నిశ్చేష్టురాలాకుంది) రాటక కొట్టుకుంది తల. తక్కుమని చప్పడైంది విన్నాను. చూడు కదలడంలేదు.

దే: అవును. దెబ్బకి దిమ్మతిరిగింది. (పోలీసుని సమీపాన ఉన్నాడు. పొంగిమాస్తాడు) అరే! రాట తగిలిందా!

[యువతి పోలీసు గుండెలపై చెయ్యి పెట్టి పరీక్షిస్తుంది.]

యు: అరే! చూడు.

దే: ఆరి చేతుకా! గట్టిదబ్బే తగిలింజే!

యు: పోట్లాడవద్దంటే, విన్నావుకావు. పోట్లాడకుండు చెప్పా? (అతని చెయ్యి అందుకుని) నను. గలగల పారిపోదాం ఎవళ్ళూ రాకముందే. ఇదిగో ఈ పచ్చిక దాటి అల్లా పోతే తప్పించుకోవచ్చు. ఎవరికీ తెలుస్తుంది?

దే: (ఎవో ఆలకిస్తూ) పాపం. వీణ్ణి ఇల్లా విడిచిపెట్టి పోకూడదు. అనుకో నీడి బోపీ తీసుకెళ్ళి కొంచెం నీళ్ళు తెచ్చిపెట్టు.

[యువతి బోపీ అందుకుని ఎటూ ఏం చెయ్యడానికి తోచక నిలబడిపోతుంది.]

యు: (బాధతో) ఒక్క ఒక్క. రా పోదాం. అబ్బ! ఎంతపని జరిగింది! చూడు ఆసలు వాడు చచ్చిపోయాడేమో చచ్చిపోతే! అమ్మయ్యా! (డెనాంట్ చెయ్యిపట్టుకు లాగుతుంది)

డెనాంట్: (ఆమె చెయ్యి విడిచి) ముందు నీళ్ళు తెచ్చిపెట్టు వెళ్లిపోతావు. ఊ వెళ్ళు.

(యువతి చేతులు నలుపుకుంటుంది తీరవాతి బోపీ అందుకుని పరుగుతీస్తుంది. డెనాంట్ పొంగుని పోలీసు కంటిలు చుట్టుతూ ఉంటాడు. నాడిమాస్తాడు. తరవాతి గుండెపై చెయ్యిపెట్టి చూస్తాడు.)

దే: అరే! చిత్రం గా ఉంజే!

(తల పైకెత్తి చూసేసరికి ఇద్దరు పోలీసులు ప్రత్యక్షం.)

ఒక పోలీసు: ఏమిటది?

డెనాంట్: ఏమిటో నాకు తెలియడంలేదు. కొంచెం అనుమానంగా వుంది - ఇతను...

రెండో పోలీసు: ఏమిటి? ఎవరితను?

(పొంగిమాస్తా) అరే మనవాడు లావున్నాడే! (నోటిదగ్గర చెయ్యి పెట్టిచూసి) ఊపిరాల్టంలేదే? ఏమిటయింది?

దే: తల ఆరాలకి తగిలింది (ఇనపరాల చూపుతాడు)

పోలీసు: అతనిబోపీ ఏదీ?

దే: పడిపోయింది. నీళ్లు తేవడంకోసం ఎవరో తీసుకెళ్ళారు.

పోలీసు: ఎవరు?

దే: ఒకమ్మాయి.

రెండో పోలీసు: ఈలకూడాకు కూడా.

నువ్వు కొట్టావా అతన్ని?

దే: చిన్నతిగాదా వచ్చింది. నన్ను పట్టుకున్నాడు. నేను దడదమిడకొట్టాను. వెనక్కి తూలిపడ్డాడు. పడ్డంలా తలరాటకి కొట్టుకుంది.

పోలీసు: తగాదా ఎందుకొచ్చింది?

దే: (వేదనతో తలపట్టుకుని) ఏమో! ఏమిటో తెలియలేదు. అదో పాతకం!

పోలీసు: (రెండో పోలీసుతో) నేను ఆస్పత్రికారు తీసుకొస్తా కాని, నువ్వు ఇతని దగ్గరుండు. (డెనాంట్ తో) రా నాతో.

[తేర]

SPECIAL CONCESSION

Up-to-date fitted high class frame with either Colour or plain glasses.

① **SPECTACLES**

Ordinary 2/6
Nickel frame 4/6
Superior 4/-
Rolled Gold 7/-

Rs 3/1/- extra for any power lenses.

② **FOUNTAIN PENS**

Raja, Homer, Olympic etc. each 2/4
Weaver plain 5/-; Gold Cap 6/8
Swan (English) 15/-; Black Bird 14/-

③ **TORCH LIGHTS**

Prices with bulb & Batteries Complete

1 Cell Chinese 2/-; Superior 3/8
1 Cell Eveready 3/12; 2 Cells 6/-

④ **THERMOMETERS**

Japan made 2/12; Superior 3/8
English Zeal 5/-; Brannans 5/8
Germany Hicks 1 Minute Rs 6/-

⑤ **FOREIGN CAMERAS**

Takes Photos 3 1/4" x 2 1/4" on Roll Film 620

O. K. (English) 18/-
Coronet Box " 26/-
Agfa (Germany) 31/-
Clim-O-Flex (U.S.A.) 25/-

MODEL PEN SUPPLIERS

POST BOX NO 677 CALCUTTA 7

కొట్టుకుని స్వబోధిని (తెలుగు)

"Self Tailoring and Cutting Teacher"

కొత్త పద్ధతిలో కత్తిరించి కుట్టు పాఠశాల.

గలది. ప్రతి దర్శివారికి, స్త్రీలకు ముఖ్యము.

96 పేజీలు 42 పటములు గల పుస్తకము అ. 12

పోస్టఖర్చులు అ. 7. మహారాజ పుస్తకశాల

అరుణాచల మొదలి వీధి, 28 వీలు, మద్రాసు.

ఒక గంటలో యావ్వనము

కామ స్తంభన

తావున్న. సంసారమును విడుదల

పొందేది. నిరాశించిన వృద్ధులకు

కత్తి, ఉత్సాహము విచ్చును. ర. 2.8.9

మదన మంజరి ఫార్మసీ

184, 3వ అంతస్తు. మద్రాసు.

వెనుక-ప్రచురణ పెరిగితే పుస్తక

రొక్క, రాజమండ్రి-ఈశ్వరరావు & కో.

మొదల రోజు. నెలవారూ అర్జున్ పాఠశాల.

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

31. గ్రహణపు మొర్రిలా?

"గర్భిణులు గ్రహణకాలములో గ్రహణమును చూడకుండా కడలకుండా పడుకొక్కపోతే గర్భస్థ శిశువునకు ఏదో అంగవైకల్య మేర్పడుతుందంటారు. ఇది నిజమా?" అని తెనాలినంచి చుండూరి రామచంద్రరావుగారూ, భీమునిపట్నం నుంచి గనగళ్ల సింహాచలం గారూ అడుగుతున్నారు.

కాదు. ఇది నిజము కానే కాదు. నూర్యుడి వెల్లురు భూమిమీదా చంద్రుడి మీదా పడినప్పుడు ఈ రెండింటికీ వెనకవైపున నీడలు ఏర్పడతాయి. భూమి చుట్టూ తిరిగే చంద్రుడు భూమినీడలో గాని ప్రజేశిస్తే, నూర్యుడి వెల్లురు అప్పుడు చంద్రుడి మీద పడదుగనక నీడదాకావచ్చిన చంద్ర చింబము నీడలోకి పోగానే వెలుగు మాసిపోయినట్లు కనబడుతుంది. ఇదే చంద్ర గ్రహణము.

భూమిచుట్టూ తిరుగుతున్న చంద్రుడు భూమికి నూర్యుడికి మధ్యకి వచ్చినప్పుడు చంద్రుడి నీడ భూమిమీద పడుతుంది. ఆ నీడపడిన భాగములోవున్న ప్రజలకి నూర్యుడు కనపడదు. అంటే అప్పుడు వారికి నూర్యగ్రహణమున్న మాట. అయితే, చంద్రచింబము ఈ మాడింటిలో చిన్నదీ, నూర్యచింబము పెద్దదీను. కనక నూర్య చింబానికి ఎంతోసేపు అడ్డుగా వుండడం చంద్రుడు. తరుచుగా చంద్రుడు నూర్య చింబంలో కొంతభాగానికే అడ్డు వచ్చి సగము సగము గ్రహణమే కలిగిస్తాడు.

అయితే, నూర్యాస్తమయమూ, నూర్యోదయమూ అవుతున్నప్పుడు నూర్యుణ్ణి చూడాలి, చంద్రుడు అడ్డురావడమువల్ల కొంత తేగిన నూర్యుణ్ణి చూడాలి! లేదా యేమిటి? చదితి చంద్రుణ్ణి గ్రహణపు చంద్రుణ్ణి చూడడములో తేడా ఏమిటి? వీటిలో ఒకటే ఎందుకు నిషేధించారీ?

పాశ్చాత్యులలో ఈ నిషేధము లేదు ఒకటి—గ్రహణాల్ని చూసిన గర్భిణులు అంగవైకల్యముగల బిడ్డల్ని కనరు, రెండూ—విరోధాలు పై నమ్మకానికి.

అంగవైకల్యము శిశువులలో కలగడానికి తల్లిదండ్రుల సుఖరోగాలు ఒక కారణము. ఈ రోగాలు తల్లిలో జీర్ణించి పిండరూపములోవున్న శిశువు శరీరభాగాన్ని తినేస్తాయి. పుట్టుకతోనే అంగవైకల్యము దాపురిస్తుంది శిశువుకి. ఇక పై పెదవి తుడి యెడమభాగాలు కలిసిపోక చీలినట్లుండడమూ, అలాగే అంగుడు కూడా చీలినట్లుండడమూ అసాధారణాలు. గర్భకోశములో పిండము ఉన్నప్పుడే బరుగుతాయి ఇవి. వీటికి కారణమంటూ తెలియరాలేదు. ఇవి గ్రహణపు మొర్రి లనడానికి వీలులేదు. ఏమంటారా? గ్రహణము చూచిన గర్భిణుల బిడ్డలకు ఈ వంకలే కలగలేదు. ఈ వంకలు కలిగిన బిడ్డల తల్లులు లేవుకుండా గ్రహణాన్ని చూచినవారు కారు.

గ్రహణ సమయంలో భోజనము చేయకూడదని వెర్రి నిషేధమును నేను పాతిక మార్లునా అతిక్రమించాను. నాకు శూల నొప్పి రాలేదు. అక్కడి మొర్రి అసాధారణము, బిడ్డల మొర్రి కూడా అసాధారణము. అందుకని రెండింటికీ ముడిపెట్టారు గాని వేరేమీ లేదు. గ్రహణాలకి జీవముల మీద వివిధమైన ప్రభావమూ లేదు, ఉన్నదన్నవారు నిరూపించాలి.

32. గ్రహణలమా?

"మానవుని జీవితపునడక, రోగబీడితుడు కావడమూ మొదలైనవి వాని గ్రహబలముపై ఆధారపడి ఉంటాయంటారు. ఇది ఎంతవరకూ నిజమండీ?" అని నందిగొట్టూరు నుంచి యం. భూషణం గారు అడుగుతున్నారు.

విజ్ఞాన శాస్త్రదృష్ట్యా మానవజీవితాన్ని నడిపే శక్తులు రెండే కనపడతాయి. ఒకటి ప్రయత్న బలమూ, రెండు పరిస్థితుల ఆనుకూల్యత. మనదేశ స్వాతంత్ర్యానికి ఈ రెండు శక్తులూ తోడ్పడ్డాయి. సాధారణంగా మానవయత్నాల ఫలితాల్ని ఈ రెండు శక్తులయొక్క సారాంశ ఫలితముగా వివరించవచ్చును. వైజ్ఞానికులు ఎరిగిన దింతే.

అయితే కొన్ని అసాధారణ ఘటనలు దాపురించి, "ఇవి పరిస్థితులు కావు; ఏవో అదృశ్యశక్తి లీలలు" అని అనిపిస్తాయి. బెజవాడలో ఒకరు జబ్బు ఏమీ లేకపోయినా, బలానికిని 'బూనిక్కు' తీసుకుని రెండురోజులు తిరగకుండా వచ్చిపోయారు. మద్రాసులో ఒకరు దబ్బు తగిలి ధనుర్వాతి నిరోధక సీరమును ఇంజెక్షను పుచ్చుకుని ఆ రాత్రే మరణించారు. సీరము ఆయనకు మాత్రము వికటించింది. కలకత్తాలో ఒక విద్యార్థిని చదువుకుంటూ గ్యానుదీపముతాడు తెగి మీదపడి బట్టలు అంటుకుని కొలిపోయి మరణించినది. మూర్ఖాభిషిక్తులు కావలసిన ఖుమ్మార్, దారాలు దుర్మరణము పాలేనారు. ఇలాంటి ఘటనలు, మానవచరిత్రలో ఎప్పుడూ జరుగుతూ, జీవితాల్ని గడిపే అదృశ్యశక్తులేవో ఉన్నాయనే నమ్మకము కలిగిస్తాయి.

జగన్నియంతయగు పరమేశ్వరుడొక్కడే అన్ని నమ్మకము వ్యాపించకముందు, కాకసనీ పర్యవ్రాసంతమందుండినారన్న ఆద్యులూ, మధ్యపరాతీర దేశస్థులూ కూడా నూర్యుణ్ణి ఆరాధించేవారు. ఈ రెండోవారు చంద్రుణ్ణి ఇంకా ఇతర దేవతల్ని కూడా కొలిచేవారు. కాక గ్రహాన్ని నికిధాకాశములో మినుకుమినుకు మనక ప్రత్యేక దీప్తులతో కనపడే శుక్రమూ, గురుడూ, అంగారకుడూ, శని, బుధుడూ తెలిశారు. నూర్య దృష్టి లేనప్పుడు ప్రాణికోటి నిరుత్సాహంగా, నిస్సత్తువగా ఉండడమూ, అమావాస్యకి పౌర్ణమికి పిచ్చివారి అల్లరి ఎక్కవౌతూండడమూ గమనించినవారికి తక్కిన 'గ్రహాలు' కూడా మన జీవితాల్ని మనస్సుల్ని తిప్పుతూంటాయనే నమ్మకము కలగడము వింతకాదు. అప్పుడు ప్రారంభించి వుంటుంది జ్యోతిషశాస్త్ర నిర్మాణము. మానవుడు పుట్టిన ఘడియూ, ఆ సమ

యంలోవున్న గ్రహస్థితి గమనించి, ఆతని జీవితములోని ప్రధాన ఘట్టాలకీ ఈ గ్రహ స్థితులకీ సంబంధమేర్పరచి, పెక్కు జాతకులనూ వారి గ్రహస్థితులనూ పరిశీలించి, గ్రహాలప్రభావ మిట్టిదని నిర్ణయించి ఉంటారు. దానితోమొదలు పెట్టి వుంటుంది జ్యోతిషుని ప్రత్యేకజీవనము (ముహూర్త నిర్ణయము, శాంతులూ తరవాత పుట్టివుంటాయి) ఈ శాస్త్రము శతాబ్దాల తరబడిని దిగివచ్చింది సంఘజీవనములోకి. ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్రము నేర్పినవారు గ్రహాలకీ, జీవితాలకీ కారణకార్య సంబంధాన్ని అంగీకరించరూ, జ్యోతిష శాస్త్రాన్ని నమ్మరూ. అయితే కొండగుర్తులవలె జ్యోతిషశాస్త్రము చెప్పేసంగతులు తప్పక అనుభవ మాతాయని ఒప్పుకోక తప్పదు. మనముగ్రహించలేని అజ్ఞాత నియమమేదో గ్రహాలకీ మనజీవితాలమీద అధికారము నిచ్చింది. ఇటీవలి జ్యోతిషులు ఆధునికులు దూరదర్శినీ సహాయమున కనిపెట్టిన ఇంద్రవరుణగ్రహాల ప్రభావాన్నికూడా విచిత్రజాతకుల జీవితాలలో పట్టి చూపిస్తున్నారు.

అయితే జ్యోతిషద్వైపిలో గ్రహబలమే బలము. గ్రహాలకు తప్ప ఇంకెవరికీ (పరమేశ్వరుడికి కూడా) మానవజీవితాన్ని నడుపగల సామర్థ్యము లేదు. కాబట్టి జ్యోతిషులు వారి శాస్త్రమును నమ్మితే నాస్తికులే అన్నమాట. ముహూర్తాలు నియమించడమూ, శాంతులు చెయ్యడమూ వల్ల “గ్రహశాంతి” జరుగుతుందని నమ్మితే గ్రహబలానికి తోడు పురుషప్రయత్నానికి కూడా శక్తి నాపాదించినట్లుతుంది. గ్రహాలకీ సర్వశక్తిని ఆపాదించే జ్యోతిషశాస్త్రానికి ముహూర్తభాగము, శాంతి భాగము మచ్చలు... జాతక చక్రము చెయ్యడానికి రాశి చక్రము అవసరము. రాశులు భారతీయులకు గ్రీకులు రాకముందు తెలుసుననడానికి సాక్ష్యములేదు. గ్రహాలగుర్తింపు సాక్ష్యమైన వారముల పేర్లకూడా అయిదోశతాబ్దము దాకా భారతదేశ శాసనములలో గోచరించవు. కాబట్టి జ్యోతిషశాస్త్రము మగ్ధభరాసముద్ర తీర్థదేశముల స్మర్యవల్ల భారతదేశానికి వచ్చియుండునని ఊహిస్తున్నాను.

ఇక నూర్య, వరుణ, అగ్ని, ఇంద్ర, జీవతలన అర్పించుచుండిన ఆర్యులుకొకసం పర్యంత ప్రాంతమునుండి మనదేశానికి వచ్చారు. వీరు వేదాంతులు. ఉపనిషత్తులూ, బ్రహ్మసూత్రాలూ వీరివే. ఏకేశ్వరాధాన వీరివేదాంత నూత్రాల్లో కుద్రంగా కనపడుతుంది. జన్మాంతరము,

కర్మసిద్ధాంతము కూడా వీరివే. అవాంతర సంఘటనలను ప్రారబ్ధకర్మ ఫలితములుగా వీరు సమర్థించుకున్నారు. అంటేవీరు సర్వజగన్నియంతియైన పరమేశ్వరునికి సర్వశక్తినిచ్చి, పురుషకారము, ప్రారబ్ధకర్మఫలము నడిపే జీవితమును పరమేశ్వరుడు తన ఇష్టము వచ్చినట్లు త్రిప్పగలడని నమ్మినారు.

నేటి భారతీయుల నమ్మకాలలో అటు మగ్ధభరాతీరపు దేశముల నమ్మకాలూ, ఇటు ఆర్యులనమ్మకాలూ రంగరించుకున్నవి. జన్మాంతరరాహిత్యము, గ్రహబలము ఒకవైపు; కర్మబలము, పురుషయత్నము, పరమేశ్వరకటాక్షము ఒకవైపు లాగుతాయి. అది నాస్తికత్వము ఇది = స్థికత్వము. అయితే ‘జన్మాంతర రాహిత్యము, గ్రహబలము’ మీద పరమేశ్వరుని కధికారము వచ్చినది క్రైస్తవముతో ఇస్లాముతో. ఇక పరమేశ్వరుని సర్వశక్తి పీఠముపై నధిష్ఠింపజేసి ఈ నమ్మకాలను సమన్వయపరుచుకోవాలి.

జ్యోతిషులూ ఆత్మనీ, పరమేశ్వరుణ్ణి ఒప్పుకోరు. (నేటివారు ఒప్పుకున్నా ఆ నమ్మకానికి జ్యోతిషశాస్త్రానికి విరోధమే) వేదాంతులు శరీరప్రాధాన్యతనీ, గ్రహాలకీ ఒప్పుకోరు. సమన్వయము చెయ్యాలంటే రెంటినీ ఒప్పుకోవాలి. ఒకరితిగా సమన్వయము చెయ్యబోతాను చూడండి.

మానవుడు శరీరము, ఆత్మచే ఏర్పడినవాడు. శరీరము గ్రహాలవలెనే పాంచభౌతికము కాబట్టి పాంచభౌతికములైన గ్రహాలప్రభావము శరీరము మీదదూ పైన వుంటుంది. ఇక చైతన్యముయుడైన ఆత్మ శరీరములో నివసిస్తున్నాడు! ఇతడు తన స్వత్వాన్ని గుర్తించుకుని మనస్సుకీ కళ్ళము తగిలించి సర్వశక్తిని ఆన్వేషించేనా, “గ్రహబలమేమి? రామానుగ్రహబలమే బలము” కాక స్వార్థాన్వేషియై శరీరబోధణమే చేసేనా, “గ్రహబలమే బలము” తనవుపైనే గ్రహబలము కాని ఆత్మపైన లేదు. అయితే ఆత్మశక్తివల్ల గ్రహబలము ఒకప్పుడు మాయనూవచ్చును, లేదా శరీరాన్ని కొట్టనూ వచ్చును. దాని థాకకు ఆత్మచలించనే చలించదు. పంజరముపై చిలకకు ముతతవుండునా? పంజరానికి తగిలే దబ్బతనకీ తగిలించదుకునే చిలకకీ గతియేదీ?

33. డాక్టర్లు జ్వరం తెప్పించగలరా?

డాక్టర్లు జ్వరంబోగొట్టడానికి మందులిస్తారుగాని ‘జ్వరం తెప్పించగలరా?’

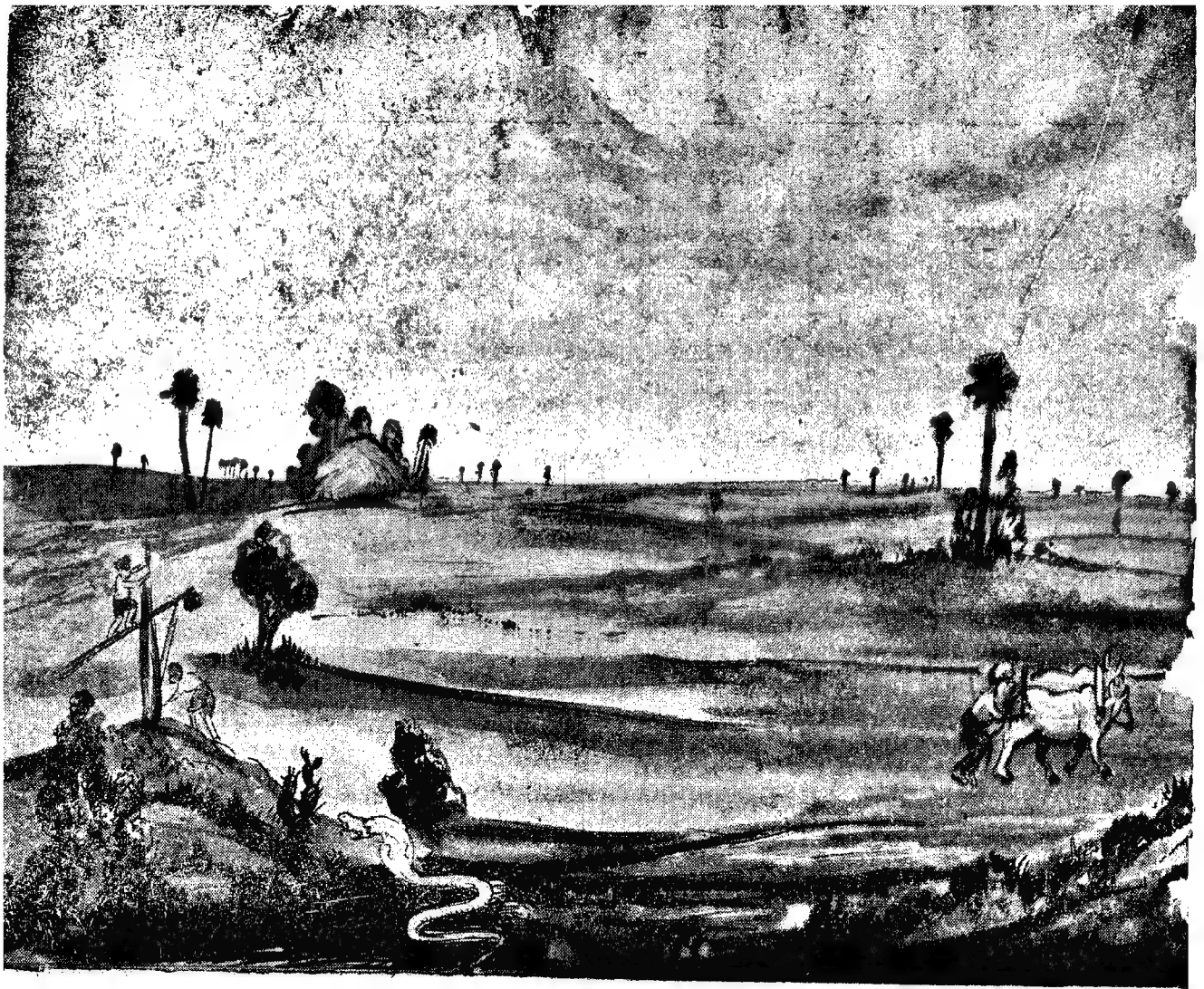
అని అడిగితే వింతగానే వుంటుంది. కాని, డాక్టర్లు జ్వరం తెప్పించగలరూ, తెప్పించుతారు కూడాను. ‘ఎందుకోసం తెప్పించుతారు’ అంటారా? జబ్బులు పొగొట్టడానికి.

పిచ్చివారికి మెదడులో ఎక్కడో ఒక చోట జీవకణాలు ఎక్కువశ్రమ ఇవ్వడము వల్ల చచ్చిపోతాయి. అప్పుడు ఆ జీవకణాల ప్రత్యేకపుషులు ఆమనిపిల్లో లోపించిపోతాయి. అప్పుడాతని ప్రవర్తన నిండుగాఉండదు. దానినే ‘పిచ్చి’ అంటారు. మెదడులో ఒకచోట ఎక్కడో చచ్చివున్న జీవకణాలు మనిషి శరీరానికి హానిచేసి జబ్బుతెప్పించలేవు. అందువల్ల ఆ పిచ్చివాని శరీరములో (అందరిలోనూ వలెనే) సహజంగావుండే రోగనిరోధక శక్తులు మేలుకోవు. చచ్చిన జీవకణాలు అలాగే వుంటాయి, పిచ్చి పిచ్చిలాగే వుంటుంది. “మందు ఇవ్వకూడదా?” అని అడుగుతారేమో; మందుకి సెత్తురులోకలిసి, మెదడులో మూలకెల్లె ఆ చచ్చిన జీవకణాల్ని మటుకే హరింపజేసి మిగిలిన కణాలు వేటికీహాని చెయ్యకుండా వచ్చేయగల ప్రత్యేకశక్తులులేవు. కనక మామూలు పద్ధతులు పనికిరావు.

అప్పుడు సామాన్యంగా డాక్టర్లు జ్వరం తెప్పించడానికి చూస్తారు. మలేరియా క్రిముల్ని ఆ పిచ్చివారి సెత్తురులోకి ఎక్కించుతారు. ఈ క్రిములకీ శరీరపుశక్తులకీ జరిగే యుద్ధములో శరీరపు జీవకణాలకీ పరిశ్రమ హెచ్చుతుంది. అంటే జ్వరము వస్తుందన్నమాట. హచ్చినశక్తితో మెదడులో ఆ మూలనున్న సజీవకణాలు, నిద్రకణాల్ని హరింపజేయగలుగుతాయి. తరువాత అలవాటూ అనుభవమూ చేరుతూంటే మెదడులోనే ఆచోట రికామిగా ఉన్న జీవకణాలు చచ్చిపోయిన జీవకణాల పనిలో తరిగిపూరించి కాలక్రమాన్ని వాటి ద్యుతిని తాము చెయ్యగలుగుతాయి. అంటే పిచ్చికుదురుతుందన్నమాట.

శ్రీల గర్భాశయమునకు సంబంధించిన చిన్న గొట్టముల ర్యాధులు కూడా మామూలు మందుల నివారణకీ అందవు. అప్పుడు వారికి పాలు కండరాలలోకి ఇంజెక్షను ఇవ్వడముకద్దు సెత్తురులోకిగాని పాలవంటి పరకీయ మాంసకృత్తు ప్రవేశించిందా, నిరోధకశక్తులు తిరగబడతాయి, జీవకణాల పరిశ్రమ హెచ్చి జ్వరము వస్తుంది. ఈ సందడిలో ఆ మూలనున్న వ్యాధిని ఆ చుట్టుపల్లనున్న జీవకణాలు నిర్మూలిస్తాయి.

“ఇంకా బతుకుదేరే కనులే
కమలా! ఈపాటి సువ్వు
లేయదగావుంటావనుకుంటూ బొచ్చాను”
అని విధిలోనుంచే విమల కేకలు పెట్టు
కుంటూ లోపలికి వచ్చింది.
గదిలోకి వెళ్లి దగ్గర నుంచోని కూనయ్యం
లో! నువ్వున్న కమల ఉరికిక్కిపడింది
“తాగానే వుంది నీ సంగతి! ఎవరైనా
మాస్తే వచ్చిపోతారు. కాకని మంగళవార
పుట్టా ఇదేం అవతారమే కమలా!”
అంటూ దగ్గరికి వెళ్లి కమల ముఖం చూసి
లిర్రుకోటుంది విమల దట్టంగా ముఖాలు
కమ్మిత కాకని సంధ్యాకాలంలాగా వుంది
కమల ముఖం

“నేను రానమ్మా విమలా! నువ్వు వెళ్లిరా
నేరంటాని? ఇంట్లోకి వెళ్లిబిచ్చడం నాకు
కానీని కనగనం లేచ్చి కట్టటం ను కి వి
జ్ఞానం” అంది కమల లేని ఉత్సాహాన్ని
కళ్ళలో మెరిపిస్తూ.

“ఇదేం విద్వారమే కమలా! రానంటా
నేమిటి? పసుపూ కుంకాని? పడి మెళ్ళ
మారమైనా నడిచి వెళ్ళలన్నాడు పెద్దలు”
అంది బరిమాలుతూ విమల ఆ పిల్ల వయసు
చిన్నదైనా మాటలు పెద్దవి. మంగళ్యాన్ని
గురించి అంతా తెలిసిన పెద్ద ముత్తయిదువు
లాగా సన్నోజేండ్ల విమల మాటా ను
తోంది తీర్చిదిద్దిన తిలకం నుడులు మెతు
స్తోంది అంకురించే లేత యౌవనపు సోయ
గంతో కరీరం నవనవ్వుమతోంది చేతులో
పిల్చు తేలుతుంటుంది విలాసంగా గిరగిర

తిప్పుతూ “అయితే నువ్వు రానట్లేనా?” కమ
లంది విమల “ఉహూ” అని తలతిప్పించి
కమల “చూసుకో! నీకొక్క కనగింజ
యినా పెడతానేమా!” అని చూపుతు
వేలుతో దెడిరిస్తూ తూనీగలాగా దూసుకు
పోయింది విమల పిల్లని చూసుంటే శిల్పం
మీద గంతులేస్తూ గంతులపరిగైతే నెలయేడు మా
గురుకోస్తుంది, అవును మరి అద్భుతవంతు
రాలు విమల పుట్టిన యింట్లోనూ మెట్టిన
యింట్లోనూ ధనధాన్యాలు మూలుగుతూ పర్చి
వుంటాయి. మొన్న నువ్వునే నోతాడంత వదిలి

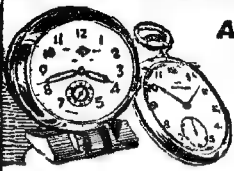
తావణి సం

యచ్చి చక్కటి సంఘం
 పెళ్ళి చేశారు రండి
 అలా, ఆ పలానా కను
 దాకా పయనించుట బాగు
 న్నది మామూలు అక్కడే నిల
 చి యారది కనుల ఆమె
 ప్రక్క కంటక పులుసుకున్న
 కంటక మారాన చేతులు
 కలుపు వచ్చుచాలా నిద్రా
 రివయ్యే నేలమీదికి వాటి
 తెలుసుకుంటున్నానా నేల

REDUCED PRICES

**ALL SWISS
WATCHES.**
Guaranteed
**5
YEARS**

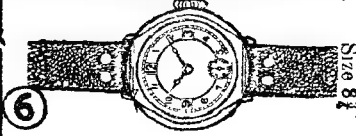
ALARM TIME PIECE (ENGLISH) 16/-
DO-SUPERIOR QUALITY 19/-
RAILWAY POCKETWATCH (A) 10/-
DO-SUPERIOR RADIUM 12/-

4 15 JEWELS R/GOLD 42/SUPERIOR 45/-

5 CHROME 18/- ROLLED GOLD 20/-
15 JEWELS WATER-PROOF (SECOND 52/-)

6 9 JEWELS R/GOLD 22/SUPERIOR 25/-
15 JEWELS R/GOLD 40/SUPERIOR 43/-
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2.

H. DAVID & CO.

Post Box No. 11424, Calcutta-6

మొరళి క్రాసువర్షు

పోటీ నెం. 21 - నీలు ఆన్సరు

1 1 1 1 2 1 1 2 2 1 1 1

పోటీ నెం. 28 ముగింపులేది

22-9-52

ఉచితకూపనకుగాను నేడే ఒక కాప్త వ్రాయండి:

మురళి క్రాసువర్షు
వలమనేరు (చిత్తూరు జిల్లా)

రత్నపురుషవేదం

మనరమ్య, వ్యాధ్యయములు తదివి తయారయేయ
జిడినది. ఈ నవమ, గుండెదడ, నరమంబింహినము
అతియిత్రమ మొ. మేహ వ్యాధులను హరించును
ఔషధము. కాంతిని, ధాతువును, యచ్చును అనేక
మౌగ్యత వ్రాయ కలవు దప్ప వ 3-12-0
డి. పి. అ. 14

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,
లక్ష్మీటాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.

పూలుదూరంగా కదులుతున్నయి. పొద్దున
కురిసినవాననీళ్ళను గుంటలోంచి ఒకకొమ్మద
ఒకళ్ళు చల్లమంటూ వీధులో అల్లరికొల్పలు
గొల్లుమంటున్నారు. కేరంటాలకి బయలు
దేరిన బుర్రీ ము త్రయిదుపుల కొత్తకలమిద
వాననీళ్ళపన్నీరు చల్లుతామని బెదిరిస్తు
న్నారు. కట్టుకున్న బట్టలు ఎక్కడ పాడ
యిపోతయ్యో అని జత్రుక కాళ్ళు జారు
తున్నా బురదలో చిక్చక్ నడుస్తున్నారు
పిల్లపేరంటాళ్ళు. ఊరిపైట కొత్త గా
సన్నాయి నేర్చుకుంటున్న మంగలిరంగడి
పాటకి గోతులో కప్పలు గుర్రు గుర్రు
మంటూ తాళం వేస్తున్నయి.

కమల కివేమో కనిపించటం లేదు. అల్లు
కుంటున్న ముబ్బలనీలకేసి చూస్తూ నిల
బడింది. అంతులేని శూన్యంలో కమల
అలోచనలు దూరం తెగిన గాలిపటాలకి
మల్లే ఎగిరిపోతున్నయి. ఎదుట కనిపించే
శూన్యమంతటిలోనూ కమల కి తిండి
రూపమే కనిపిస్తున్న
ది. తిండి గుర్తుకి రా
గానే నేతురంతాగడ్డ

కట్టుకుపోతున్నట్లుగా వుంది. తిండికి
చాలీచాలని జీతం. గంపెకు సంసారం.
ఒక్కనాడయినా ఆది లేదు, ఇది లేదు
అమరుని ఎరగదు. అప్పుచేసి అయినా
సరే పప్పున్నం తినాలని తిండి నీద్రాం
తం ఇంట్లో అందరినీ భారీచేతులే.
ఒకప్పుడు సిరిసంపడలతో తూగిన కుటుం
బంకొవలంబల్ల స్థితి చితికిపోయినా
హోదా వీసంకూడా తగ్గలేదు. ఎంత
చెడినా ఇంసువకట్టనపుడకి వాసన
పోతుందా? పుట్టిపెరిగినపుడు కొవటం
చేత పలుకుబడికి పరువు మర్యాదలకి కొరత
లేదు. పరిస్థితులు తారుమారయినా నిజా
యితీ మనిషి కనక తిండి అడిగితే ఎవరూ
లేదనేవాళ్ళుకారు. తిండి వున్నన్నాళ్ళు
హాయిగా కాలం గడిచిపోతుంటే అంతా
గుళుపడ్డారు. కాని ఈ వైభవమంతా ఎల్లా
నడుస్తున్నదో ఒక్కరూ అలోచించలేదు.
తమ సంసారం అప్పులనే నిప్పులకొండ
మీద సమస్తసాఖ్యలూ అనుభవిస్తున్నదనీ,
ఎప్పటికైనా ముప్పు తప్పదనీ ఎవ్వరూ
తెలుసుకోలేకపోయారు. నిండా మునిగిన
మనిషికి చలివుండదు. అప్పుల్లో మునిగిన
వాడికి ముందుచూపు, జంకూ అనలే వుం
డవు. గుడిగుండంలో చిక్కిన మనిషి
అడుక్కి పోయేదాకా ఆగదు. అప్పుల్లో
మునిగిన మనిషి అంతా ఆరిపోయేదాకా
ఆగదు. తిండి వున్నన్నాళ్ళు రోజులు
హాయిగానే జల్లిపోయినయి.

అయినా ఆవాయం తరిగిపోవటంతో
పాటు సంసారం పెరిగింది. పెద్దకొడుకు
చదువు, కమలపెళ్లి, ఇంట్లో హద్దపడ్డా
లేని ఖర్చు ఈ సమస్యలతో తిండి ఉక్కిరి
బిక్కిరయిపోయాడు. పైకి నవ్వుతూనే
వున్నా లోలోపల కుమిలిపోయాడు. బాధ
లతో ఆయనమనస్సు తూట్లు పడిపోయి
వుంటుంది. కాని ఆయన నిండుకుండ
లాగా పైకి తొగిస్తుండా పెద్దమలమీద
చిరునవ్వుని వదిలేవాడు కాదు.

ఆయన చేతిమీదుగా పెద్దమ్మయి
నిర్బలపెళ్ళి ఒక్కటే జరిగింది. కాళ్ళు
ఆరిపోయి తిరిగి సంబంధం వతికాదు.
చాప చెడినా చదరలాగా మిగిలివున్న అయి
దెకరాల్లో రెండెకరాలు తెగనమ్మి పెళ్లి
చేశాడు. కాని పెళ్ళయిన ఏడాదికే
నిర్బల వైద్యభారంతో కుంగిపోయింది.
ఈ కబురు విసగానే నాన్నముఖం మారి
పోయింది. ఏవో శూన్యంగా చూస్తూ
ఎంత పిలిచినా పలికే
వాడు కాదు. ఒకరోజు
పొద్దున కాలవలో ఆయ

“అమరేంద్ర”

వ శవంకొట్టుకు పోతూవుంటం మానేసరికి
అందరికీ మతిపోయినట్లయింది.
గంపెకు సంసారాన్ని వట్టేట్లో వొడిచి
తిండి జల్లిపోయాడు అంతా రెక్కలు
రాని పసిహుసలే. ఎటుచూసినా అప్పులే.
సాలమేకొక ఉప్పుదంతా తెగనమ్మినా
జైబుపతానునే ఆశలేదు. పుట్టెడు దిగు
లతో అంతా కొట్టుకుంటున్నారు.
తనమీద ఆయనకి ఎంత ఆశే? తనకు
పెళ్లిచెయ్యాలని ఎంత తపతపాపడ్డాడో?
ఎక్కడా వరుడు దొరకలేదని ఎంత కుంగి
పోయాడో? తన ముఖంకేసి చూడటానికే
ఎంతో బాధపడేవాడు. తనకి పెద్దచదువు
చెప్పించాలనీ, మంచి సంబంధం తేవాలనీ
తిండి ఎన్ని కలలు కన్నాడో! కాని
చిక్రం తిరిగింది. చుక్క ఎదురయింది.
తెల్లని పలకరించటానికి వచ్చిపోయే
అమ్మలక్కలందరూ “కమల పెళ్ళయినా
చేశాడుకాదు” అంటుంటే కమల కంపించి
పోతుంది. తను తిండి గుండెలమీద ఎంత
బరువైన బాధపెట్టిందో? ఆకస్మికంగా
తిండి కాలవలోపడి ప్రాణం తీసుకో
టానికి తను కారణమేమో? ఈ వేదనతో
కమల కుమిలిపోతోంది. ఏవో పెద్ద తప్పిదం
చేసినట్లు మనస్సు అస్తమానం పొడుస్తూ
వుంటుంది. నలుగురి ముఖమూ చూడటానికి
కూడా మనసాపుటంలేదు. తిండి మరణా
నికి కారణమైన తను సిగ్గులేక ముండిగా బరే
(56-వ పేజీ చూడండి)

త్రాగుబోతు

శ్రీమతి సూర్యదేవర పరంజ్యోతి

తప్పత్రాగిన త్రాగుబోతూ
ప్రక్కచూరికి నడిచి పోవుచు
దారిలోనీ దిగుడు భావిని
ఛూచి ఆగాడు.

“భావిలోనీ నీటినంతను
‘సార’ చేయుముస్వామి నీహా”
అనుచు దేవుని కోరియాతడు
అపుడు వెళ్లాడు.

త్రాగుబోతూ మాటలన్నీ
తానువిన్నా దైవమనుకొనె:
“ఎంత త్రాగే మనిషి అయినా
అంతసారా త్రాగ గలడా?”

త్రాగుబోతూ మాటలన్నీ
తాను నమ్మిన దైవమపుడూ
భావిలోనీ నీటినంతను
సారచేశాడు.

మారు వేషమువేసి దైవము
భావి ప్రక్కన వేచియుండగ
త్రాగుబోతూ తిరిగివస్తూ
భావిలోనికి తొంగి చూశాడు.

“కల్లువాసన వేయుచున్నది
నీరు అంతయు సారఅయినది”
సంతసించి త్రాగుబోతూ
భావిలో దిగెను.

తప్పత్రాగి బయట కొచ్చి
దారిబట్టి పోవుచుండగ
మారువేషపు దైవమపుడూ
“త్రాగుబోతా! త్రాగుబోతా!”
అనుచు పిలిచాడు.

“భావిలోనీ సారసంతయు
త్రాగుదామను కుంటివే?
నీవు కోరిన నీరు అంతయు
సారా అయింది.”

త్రాగుబోతూ జవాబిచ్చెను:
“త్రాగుబోతూ మాటలెట్టులు
నమ్మినా వో పిచ్చి స్వామీ!
భావిలోపలి కల్లుఅంతా
త్రాగి ఇంకా బ్రతకగలనా?
త్రాగుబోతుల మాట లెపుడూ
నమ్మకయ్యా ఇంక స్వామీ!” ★

బడిదొంగను పట్టిన బ్రహ్మ

మాక్లాసులో ప్రతిరోజూ ఎవరిదో ఒకరిది, పలకో పుస్తకమో, ఏదో ఒకటి కనపడకుండా పోతూండేది. ఒక రోజయితే ఏమో అనుకోవచ్చును గానీ, ప్రతిరోజూ ఎవరిదో ఒకటి ఇలా పోతూంటే ఏమనుకోవాలి? ... ఇంతి దొంగను ఈశ్వరుడైనా పట్టలేడన్నార కానీ, బడిదొంగను బ్రహ్మ దేవుడైనా పట్టలేడని పించింది.

గోపీ తెలుగు వాచకం పోగొట్టుకున్నందుకు వాళ్లనాన్న, పాపం, వాణ్ణి సున్నంలోకి ఎముక మిగలకుండా, కొట్టాడు. దొంగిలించిన వాడక్కడ హాయిగా ఉన్నాడో కానీ, ఆ దొంగకు పడాల్సిన దెబ్బలన్నీ గోపీకే పడ్డాయి. వొళ్లంతా వాచిపోయినందు చేత, పాపం, మా ఎదుట తలఎత్తుకొని తిరగటానికి సిగ్గుపడి కామోసు, ఆ వేళంతా బడికి రా లేదు గోపీ. సాయంత్రం మాతో ఆడుకొనేందుకుకూడా రాలేదు.

ఇంతకీ దొంగ ఎవరు? అతడి దొంగతనం ఇంకా ఎన్నాళ్లు ఇలా సాగుతుంది? - ఇనే మాలో ప్రతి ఒక్కరినీ పట్టుకు వేధిస్తున్న ప్రశ్నలు. దొంగ ఎవడో తెలియక పోయినా, మేము మాత్రం అతనికి చాలా భయపడి ఎంతో జాగ్రత్తలో ఉండేవాళ్లం.

“నాకు కాస్త టైం ఇవ్వండి”

ఆ దొంగ వెధవను పట్టివ్వకపోతే నన్ను మారు పేరెట్టి పిలవండి” అని ఆ పృథ్వీధూ సోమూ అంటూవుండే వాడు వాడి బడాయి కబుర్లకి మేను దరమూ పొట్టచెక్క లయ్యేటట్లు నవ్వుకొనేవాళ్లం. నిజానికి వయస్సులో వాడు మా అందరికన్నా చిన్నవాడే కానీ అప్పుడప్పుడూ చాలా తెలివిగా మాట్లాడేవాడు. “పిట్ట కొంచెము-కూత ఘనము” అన్నంటుండేవి వాడిమాటలు.

నేను ఎంతో జాగ్రత్తగా వుంటున్నా ఆవేళ నా లెక్కల పుస్తకం పోయింది. నిజంగా నాకావేళ ఏద్యు వచ్చేసింది. నాలెక్కల

శ్రీ జి. వి. జి. కృష్ణ
పుస్తకం పోయిందని నేను తికమకలు పడుతున్నప్పుడు, క్లాసు పిల్లలందరం ఎప్పటిలాగానే కాస్తేపు ఒకరిమొహాలు ఒకరు తెల్లబోయి చూసుకున్నాము. ఇంతలోకే సోమూవచ్చి “ఏంట్రా మళ్ళీ ఈవేళ ఎవరిదైనా పుస్తకం పోయిందా ఏంటి?” అని అమాయకంగా ప్రశ్నించాడు. అతని ప్రశ్నకు ఎవ్వరూ జవాబు చెప్పినట్లులేదు.

“ఆదొంగ వెధవ ఇంకా ఎన్నాళ్లని ఇలా దొంగతనం చేస్తూంటాడో... ఇక కొద్ది రోజుల్లోనే

దొరికిపోడూ” అని తన మామూలు ధోరణిలో అన్నాడు.

ఏం చేయటానికి తోచక, నేను నేరుగా మా చలమయ్య మాస్టరు దగ్గరికెళ్లి ఈసంగతిని చెప్పేశాను. ఆయన శ్రద్ధతో అంతావని “అది కాదురా ... ఇన్నాళ్లుగా అలా దొంగతనాలు జరుగుతూ వుంటే మాతో ఎవరితోనైనా, ఒక్కనాడైనా చెప్పకూడదట్రా?” అని కోపంనేనే అన్నారు.

సోమూ అందుకొని “అది కాదు సార్!... ఆదొంగను మేమే ఎన్నడైనా పట్టకపోతామూ అని ఇన్నాళ్లుగా మీతో చెప్పలేదుసార్” అని మధ్య మధ్య గొంతు సవరించుకుంటూ అన్నాడు.

“పడ్డారు ... మీ రేమిటా పట్టేది మీ మొహాలు” అని కుర్రీని లాక్కొని కూర్చున్నాడు మేస్టరు. కాస్తేపు దీర్ఘంగా ఏదో ఆలోచించి “మీ తరగతిలోని పిల్లల్నందరినీ ఇక్కడికి పిలుచుకొని రండ్రా” అన్నాడు.

నేనూ వాసూ వెళ్ళి అందరినీ పిలుచుకొని వచ్చి మా మేస్టరెదుట నిలబెట్టాము బంట్రోతును పిలిపించి వాడిచేత ఒక చీపురుకట్టను తెప్పించాడు మేస్టరు. ఆ చీపురు కట్టించి ఒక మువ్వై పుల్లలను ఏరి, ప్రతి పుల్లా సరిగ్గా ఆరు అంగుళాలు ఉండేలాగ వ స్కేలుతో కొలిచి

తుంచాడు. ఆతుంచిన పుల్లలను రెండు చేతులతో పట్టుకొని కాస్తేపు కట్టు మూసుకున్నాడు. కట్టు తెరిచాక మా అందరికీ తలా ఒక్కొక్క పుల్ల ఇస్తూ “ఇప్పుడు నేనీ చీపురు పుల్లలను మంత్రించి ఇస్తున్నాను. మీ కిచ్చిన పుల్లను మీరందరూ మీమీ చేతుల్లో భద్రంగా పట్టుకొని, ఒక్కొక్కరుగా వెళ్లి మన బడితోటలోని నరస్వతి విగ్రహాన్ని పుల్లతో తాకి, మళ్లీ ఆ పుల్లను తెచ్చి నాకు చూపాలి. ఎవడైతే దొంగతనం చేశాడో వాడి చేతిలోని పుల్ల మాత్రం, ఒక అంగుళం పెరిగి పోతుంది. దొంగతనం చేయని వాళ్ల చేతిలోపుల్లలు అలాగే ఆరు అంగుళాలు వుంటాయి. దీంతో దొంగ ఎవడో బయట పడిపోతాడు. ఊ... ఒక్కొక్క రొక్కొక్కరుగా వెళ్లి రండి” అన్నాడు.

మేమందరూ, చలమయ్య మేస్తరుగారు చెప్పినట్లుగా, మా కిచ్చిన పుల్లను చేతబట్టి ఒక్కొక్క రొక్కొక్కరుగా తోటతో కెళ్లి, నరస్వతి దేవి విగ్రహాన్ని ఆ పుల్లతో తాకి, పుల్లలను వరుసగా తెచ్చి, మేస్తరుగారికి చూపుతూ వచ్చాం. మేము తెచ్చి ఇచ్చిన ప్రతి పుల్లను స్కేలుపెట్టి కొలిచి చూసుకునే వాడు మేస్తరు.

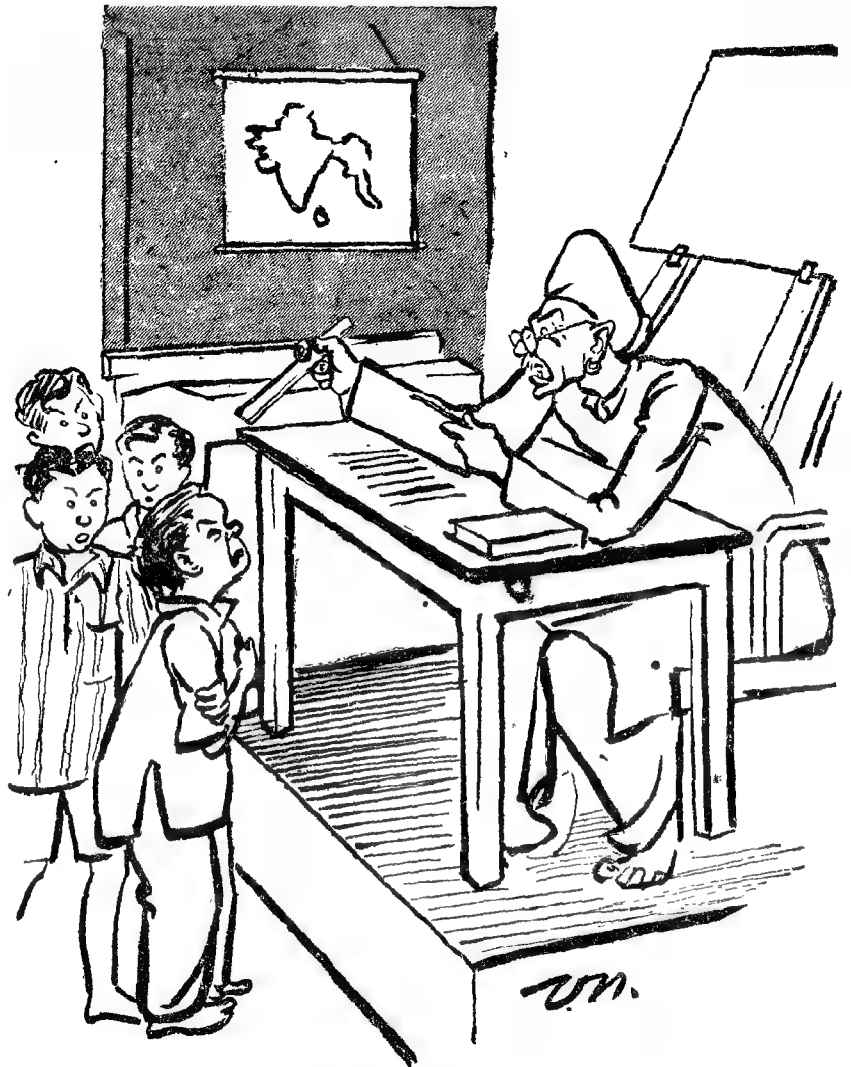
సోమూ కూడా మేస్తరు దగ్గరకు వచ్చి చేతిలోని పుల్లను చూపించాక “దొరికాడురా దొంగ” అని పొలికెకెట్టి వాడి చేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు మా చలమయ్య మేస్తరు.

మేమందరూ అదిరి పడ్డాం.

సోమూ గడగడ వణికిపోతున్నాడు. వాడి చేతిలోని పుల్లను లొక్కొని మాకందరికీ చూపిస్తూ “ఒరేయ్; వినండిరా ! వీడు పుల్ల పొడుగు ఎక్కడ పెరిగిపోయిందో నని భయపడిపోయి, సరిగ్గా ఒక అంగుళం పుల్ల తుంచేశాడురా !! నిజంగా వీడి దొంగలయి వుండకపోతే వీడి కింత భయం ఎందుకు పుట్టాలి? ఏంరా; సోమూయ్! పుల్లను తుంచేశావు కదూ? చెప్ప-నిజం చెప్ప!” అని వాడిమీద గుడ్లు పురిమారు మేస్తరు.

సోమూ ఏడుపు మొదలు పెట్టాడు. “వెధవా ఎవరు కొట్టారురా నిన్ను - అలా ఉత్తి పుక్కానికి ఏడుస్తావేం? దొంగ వెధవా!...నిజం చెప్ప...నువ్వేగా దొంగవు ... ఊ... నోరు తెరిచి చెప్ప...మంచి మాటలతో చెప్పకపోతే, బుర్ర గొరిగి గాడిదమీద ఊరేగిస్తా ఏమనుకున్నావో... ఊ... చెప్ప...నిన్నేరా అడిగేదీ” అని మరి గడమాయించాడు.

ఇక గత్యంతరం లేక అనమానంతో తలతూపాడు సోమూ

★ రాజా - పేదా ★

వెల. రూ. 2-0-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.
ఆంధ్రప్రదేశ్ మాస, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు-1.

శ్రీ అంబాల్

అఫీసర్స్ నస్రము

1 కులము టిన్నులలో అన్ని చోట్ల దొరుకును.

శ్రీ అంబాల్ అండుకంపెనీ,

కపాలు పెట్రోనం. 8, మద్రాసు.

రు. 1-14-0 లు మాత్రమే పెట్టుబడి పెట్టి
రు. 1024/-లు సంపాదించండి

వికరములకు వ్రాయండి.

ఇండియన్ నేషనల్ పాలిసీ కంపెనీ
(Money Circulating Scheme)

బా. బా. నం. 889 జి. పి. ఓ. కలకత్తా 1,
స్థాపితము — 1935

ఇండియాలో ఇటువంటి కంపెనీలలో ఇదే మొదటిది. స్థాపించబడినప్పటినుండి ఈ కంపెనీ ఎక్కువమేర ప్రభావాలతో ప్రజలకు సేవ చేయుచున్నది.

తానే దొంగ అని ఒప్పుకొంటూ.

“దొంగిలించిన పుస్తకాలన్నింటినీ ఏం చేశావ్? మేస్తరు గర్జించాడు. “ఇంట్లో వున్నాయిసార్” అని ఏడుస్తూనే జవాబిచ్చాడు సోమూ.

“ఉహూ... వెధవ్య-వేలెశంత లేవు, ఇచ్చిపించే ఇవేం పాడు బుద్ధులూ నీకు? నువ్వు ఏవరెవరి వస్తువులు ఏవేవి దొంగిలించావో వాటి నన్నిటిని ఇప్పుడు మీ ఇంటికి వెళ్లి తెచ్చి ఎవళ్లవి వాళ్లకు అప్పగించేయ్ ఏం? తెలిసిందా? లేక పోతే ఏం చేస్తానో నా సంగతి తెలుసుగా? ...ఏమిటి?” అని అరిచాడు.

“అలాగే సండీ” అని మెల్లిగా సోమూ మూల్గాడు.

“ఉూ... ఇంటికి వెళ్లి వాటి నన్నీటిని తీసుకురా” అని సోమూను పంపించాడు; వాడివెంట నన్ను కూడా పొమ్మన్నాడు.

వాడు మా అందరి పుస్తకాలూ మాకు తెచ్చి అంద చేశాడు. పోయిన పుస్తకాలన్నీ మళ్లీ దొరికి నందుకు మేమందరూ అమితంగా సంతోషించాం. మా చల్లమయ్య మేస్తరుగారి యుక్తిని మాలో మేము తెగ మెచ్చుకొన్నాం

ఆరోజు నించీ, ఆ తరగతిలో ఎన్నడూ దొంగతనాలు జరిగేవి కావు. మేమందరూ నిశ్చింతంగా ఉండే వాళ్లం.

జంతుకోటిలో మానవలక్షణాలు

మానవుడికి జంతువు లంటే సహజంగా అదోరకమైన చిన్న చూపు వుంటుంది. సృష్టిలోకల్లా తానొక్కడే తెలివైనవాడనని అనుకొంటాడు. ఏదైనా బుర్ర వుపయోగించి చేయవలసిన పని అయితే, అది తానొక్కడే చేయగలడు కానీ, మరి ఏ జంతువూ చేయలేదని యీతని కొక గాఢమైన నమ్మకం. అంతేకాదు. తోటి మానవుడైనా కొంచెం తెలివితక్కువగా వున్నట్లు కనిపిస్తే, వాణ్ణి పట్టుకొని “వట్టి మృగం” అనేస్తాడు. నిజంగా అటువంటి సమయంలో మానవుల భాష తెలిసిన మృగమేదైనా యీ మాటవింటే చాలా బాధ పడుతుంది.

గడచిన నూరు ఏళ్లలోనూ విదేశాల్లో చాలా మంది మానసిక శాస్త్రవేత్తలు ఎన్నో పరిశోధనలు చేసి, జంతువులకు కూడా స్వతహాగా ఆలోచించే తెలివి తేటలు వున్నాయని తేల్చారు. కాకపోతే ఒక జంతువుకి వున్న తెలివితేటలు

మరొక జంతువుతో పోల్చితే ఎక్కువగానో, తక్కువగానో వున్నట్లు తోస్తాయేకానీ, ఆలోచించే శక్తి బాత్తిగా లేని జంతువు మాత్రం చాలా తక్కువ.

కొన్ని కొన్ని జంతువుల విషయంలో పరిశోధనలు చేయబోయిన యీ శాస్త్రజ్ఞులనే ఆ జంతువులు పరిశోధించాయి! ఒక సందర్భంలో కొంత మంది మానసిక శాస్త్రవేత్తలు కలిసి ఒక చింపాంజీని (పెద్దరకంకోతి) పట్టుకొచ్చి, లోపలి శబ్దం బైటకు వినిపించని ఒక గదిలో వదిలిపెట్టి, తామందరూ గుట్టుచప్పుడు కాకుండా గదియవతలకు నడిచి వచ్చేశారు. అన్నట్లు ఆగది

నిండా పిల్లలు ఆడుకొనే ఆట వస్తువులన్నీ చెల్లా చెదురుగా పడేసి వుంచారు. లోపల ఆకోతి ఏం చేస్తుందోనని ఏళ్లంతా ఆత్రంగా వున్నారు. వాళ్లలో ఒకడు కలం కాగితం తీసుకొని తలుపు కన్నంలో నుంచి చూడబోయాడు. ఆకోతి బలే గడుసుది. ఇవతల ఏళ్లంతా ఏం చేస్తున్నారోనని అది కూడా ఆ కంఠలోకే కన్నుపెట్టి చూస్తూ కూర్చున్నది. కోటికి కూడా మనకున్నంత తెలివి తేటలు వున్నాయనటానికి యింతకంటే వేరే నిదర్శనం ఏం కావాలి?

మరొక పరిశోధన సందర్భంలో కొన్ని చింపాంజీలను కొందరు కాలేజీ విద్యార్థులను (విద్యార్థి నులతోనహా) చిక్కుదారుల్లో వదిలిపెట్టారట. తీరాచూస్తే, చింపాంజీలే ముందుగా చిక్కుదార్లు అన్నీ తప్పించుకు బయటపడ్డాయి. పెనుకపడ్డ కాలేజీ కుర్రలను చూచి పళ్లు యికిలించాయట కూడాను.

అంతేకాదు: జంతువులకి మనుష్యులకుమల్లేనే దర్పంపోయే గుణం కూడా వుంటుందట. మానవుల్లా

గానే అవి కూడా పొరుగువాళ్లు
వచ్చగావుంటే తమకంటే దుమ్ము
పోసుకోవటం కూడా కద్దట!

సముద్రపు సింహం అని ఒక
జంతువు పుత్తర అమెరికా సముద్ర
తీరంలో నివసిస్తూ వుంటుంది. మన
వీధి నాటకాలలో రాజులకు మల్లే
యీ జంతువుకి కూడా ఆర్భాటం
ఎక్కువ. ఇదిమంది పోగైనచోట
తనూచేరి తన తెలివితేటలు ప్రద
ర్శించటమంటే యీ జంతువుకు
మహాయుష్టం. తను చేసే యీ
బెకిలి చేష్టలు చూసే ప్రేక్షకులు,
మనుషులే కావాలన్న పట్టింపు
వీమీలేదు. అంతవరకు బ్రతికి
గోయాం! లేకపోతే మనం సుఖంగా
కాలక్షేపం చేద్దామని ఏళ్లబ్బు
కైనా పోతే, అక్కడికీ కూడా
యివి తయారు అయ్యేవన్నమాటే.
తనజాతివే మరికొన్ని సింహం పిల్ల
లను పోగుచేసుకొని వచ్చి, వాటి
నన్నిటిని బారులుబారులుగాకూర్చో
పెట్టి, యీ జంతువు కుప్పిగంతులు
వేస్తుంది. ఇంకొక విశేషం. ఇలా
ఒక సింహం గంతులు వేస్తూ
వుండటమూ, తోటిమృగాలు పదీ
చుట్టూ నేరి చపట్లు కొట్టుతూ

వుండటం గనుక మరొక పొగరు
బోతు సముద్రపు సింహం కంట
పడిందో - యిక చూసుకోండి—
దానికి వెరి గంగురు లెత్తిపోతుంది.
పట్టరాని పుక్కోపం వస్తుంది. అవ
తల అల్లరిచేస్తున్న ఆ సింహం
కంటే యిది మిక్కుటంగా అరిచి
గీపెట్టి, అందరి దృష్టి తనవైపుకు
త్రిప్పకొనేదాకా నానా యాతన
పడుతుంది. (ఈ విషయం
వ్రాస్తుంటే నాకోసంగతి జ్ఞాపకం
వస్తోంది. నా చిన్నతనంలో మా
అమ్మతో కలిసి నేను ఒకల్లింటికి
శ్రావణ మంగళవారం పేరంటానికి
వెళ్లాను. మా అమ్మ తను కొత్తగా
చేయించుకొన్న గాజుల జతలను
ప్రక్కను వున్నవిడ చూసి మెచ్చు
కోవటం మొదలు పెట్టింది.
కొంచెం దూరంలో మరొక నల్లిటి
ముస్తాదువు కూర్చొని వున్నది.
ఆవిడ కొత్తగా రత్నాల నెక్లెస్
చేయించుకొంది. తానంత గొప్ప
సగ చేయించుకొని, మెడకు తగి
లించుకొని వస్తే, తనను చూడక
పోగా, మా మూలు గాజులు
చేయించుకొన్న మా అమ్మను పది
మందీ పొగడడం చూసి ఆమె మళ్ళీ
పుడికి పోయింది. గబుక్కున తన
మెడలోనుంచి ఆ నెక్లెస్ వూడదీసి
చేత్తో పట్టుకొని, యంతసేపూ మా
అమ్మచుట్టూ ముసిరిన ముస్తాదువులను
పేరు పేరునా పిలిచి, అందరికీ ఆ
సగను వర్ణించి చెప్పింది. అప్పటికి
కాసి ఆవిడ మొఖంలో ఆ ధుమ
ధుమ తిసిపోలేదు. మనుష్యుల
తత్వాలే యిలా వున్నప్పుడు
పాపం-ఆ జంతువును అనటం
నేరీ!)

కోతి జాతికి చెందినదే ఒరాంగు
టాంగ్ అనే మరొక రకం కోతి
వున్నది. ఇది స్వతహాగా శాంత
స్వభావంకల జంతువు. మొన్న
మొన్నటి వరకూ మానసిక తత్వ
శాస్త్ర వేత్తలంతా మిగిలిన అన్ని
మృగాలకంటే ఒరాంగ్టాంగ్ కే
ఎక్కువ తెలివితేటలు వున్నాయని
అంటూ వుండేవారు. ఇటీవల జరి
గిన కొన్ని పరిశోధనల ఫలితంగా
యీ అభిప్రాయం మార్పుకోవలసి
వచ్చింది - గొరిల్లా అనేది కూడా
ఒక రకమైన కోతే. సినిమాల
లోనూ, కథలలోనూ యీ
గొరిల్లా ఎంతోదుష్టబుద్ధిగలజంతువు
అని ప్రచారం జరిగింది. నిజానికి
గొరిల్లా అంతగా స్నేహపాత్ర
మైన జంతువు మరొకటి లేదు.
సామాన్యంగా గొరిల్లాలను 'జ్యా'
లలో పెట్టినప్పుడు, అవి కొనే
రోజుల్లోనే తమకు తిండి పడేది
వారితో సావాసంచేశేస్తాయి. అంతే
కాదు; - తమకు అన్నం తెచ్చే
మనిషి, మరొక మృగానికి దేని
కైనా అన్నం పెట్టుతున్నట్లు కానీ,
మరొక మృగాన్ని మచ్చిక చేసు
కొంటున్నట్లు కానీ, చూస్తే, నవితీ
పొడగిట్టని యిల్లాలులాగా గగ్గోలు
పెట్టేస్తాయి.

మనుష్యులలో వేరువేరు ప్రకృ
తులు వున్నట్లే జంతువుల్లో కూడా
భిన్న ప్రవృత్తులు వుంటాయి. పిల్లి,
కుక్క, - వీటిని మనిషి అంత దగ్గ
రకు తీసుకొంటాడా! అయినా—
యజమాని అంటే వీటికి వుండ
వలసిన అంచనాలలో వ్యత్యాసం

(గత కథ చూడండి)

వింత వెద్యం

కోటయ్య, సుబ్బమ్మ భార్య భర్తలు. వీరిద్దరికీ ఒక్క నిమిష మైనా పడదు. కోటయ్య చెప్పింది సుబ్బమ్మకు నచ్చదు; సుబ్బమ్మ చెప్పింది కోటయ్య వినదు.

కోటయ్యకు రెండేకరాల మాగాని ఐదు కుంటలు మెట్ట పున్నది. ఒక చిన్న పెంకుటిల్లు, జత ఎడ్లు, బూడి, ఒక కేదె, ఒక ఆవు పున్నాయి ఏదో తిండికీ బట్టకు యిబ్బంది లేకుండా కోటయ్య రోజులు వెళ్లబుచ్చుతున్నాడు. ఈ తగవులమారి సంసారంలో, భగవంతుని దయవల్ల సంతానం లేదు.

ఉదయం లేచింది మొదలు రాత్రి పడుకోజోయేవరకు సుబ్బమ్మ కోటయ్యమీద ఏదో ఒకదానికీ దెప్పి పాడుస్తూనే వుండేది. 'ఒక్క యింటి పాపమ్మ గొలుసు చేయించుకున్నది; వెనుకయింటి పెంకమ్మ గజ్జల పట్టెడి చేయించుకొన్నది. నాకామాత్రపు అదృష్టంకూడానా! ఇంతకీ నా రాత!' అంటూ సుబ్బమ్మ యెప్పుడూ నలుగురూ వుండేది.

శ్రీమతి కె. రుక్మిణమ్మ

"బ్రహ్మకైన పుట్టుకొస్తే గులు" అన్నట్లు కోటయ్యకు వినగా వినగా సుబ్బమ్మను సాధించాలని బుద్ధి పుట్టుకొచ్చింది. "మన యెదిరింటి ఎంకయ్య భార్యను చూడు, వాడితో యెంత అనుకూలంగా వుంటుందో! ఆ పొరుగింటి పుల్లయ్య పెళ్లాం చూడు, పొలందగ్గరా, యింట్లోనూ ఆయనకు ఎంత చేసోడు వాడోడుగా వుంటుందో! నా కామాత్రపు అదృష్టం కూడానా! ఇంతకీ నా రాత!" అంటూ కోటయ్య ఏమరు దెప్పేవాడు. ఇద్దరూ యీ రీతిగా యితరకుటుంబాలను చూచి వుసూరు మంటూండే వాళ్లు.

వీరి యింటి ప్రక్కనే ఒక ముసలి అవ్వ కాపురముండేది. ప్రతిరోజూ

వీరిద్దరికాగా అదిడకూ వినిపిస్తుండేది. అది కాకుండా సుబ్బమ్మ ప్రతి రోజూ కోటయ్య పొలానకి వెళ్లి పొయాక, పనిగట్టుకు యీ అవ్వ యింటికివచ్చి, తన అవస్థలను ఏకరువుపెట్టి వచ్చేది. వినగా వినగా అవ్వకు ఒక పుసాయము తట్టింది.

"ఐడవకు అమ్మాయీ, ఏడు వకు! నేనొక మందు తయారుచేసి యిస్తాను ఆమందు పది పేను రోజులపాటు ఉదయమూ సాయంత్రము పుచ్చుకొంటివా, నీ భర్తా నివు చాల అన్యోన్యంగా వుంటారు. ఈమందు మీలాగ తగవులాడే దంతలకు యిదివరకు యిచ్చాను. వాళ్లు యిప్పుడు చిలకా గోరింకల్లా వుంటున్నారు!" అని అన్నది అవ్వ.

అతిమూత్ర వ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుట, అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు. (Diabetes) ఇది యొక ఉపద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాలిపడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అసన్నమౌతుంటారు. దీనికి దాక్షిణ్య ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి భారీగా నయం కానేరదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము పుష్పంకకాలం మాత్రం వక్కెర కాళ్ళారికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి, తరచుగా వక్కెరలో మూత్రం విడుదల చేయడం, దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రావలసి వుంటుంది. కంటిపొర ఇతర చిక్కులు వస్తాయి. వీన్స్ ఛార్జ్ అధికంగా కాళ్ళలో అడ్డుకట్ట వేసి చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖం నుండి విడుదలపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రం గూడ వివరిస్తుంది మూడు రోజుల తరువాత మీకు కాగా తేలికయిస్తుంది. దీనికి వక్యం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కిర ప్రతానికీ వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుద్ధి భరితురు. 8-12-01
పాఠ్యకింగు పోస్టేజీ ఉచితము
వీన్స్ రీపెర్స్ లేబరేటరీ,
పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

మిత్రాంజనము

అన్ని మందుషాపులలోను దొరకును

ఏజంట్లు కావలయును

మిత్రపార్వతీ [రిజిస్టర్డ్]

తెనాలి M & S. M Ry

ఆమాట వినగానే సుబ్బమ్మ అవ్వచేతులు రెండూ పట్టుకుని 'నీ కెంతైనా పుణ్యముంటుంది; అవ్వా! ఆమందు రేపే ఆరంభించునా?' అంటూ ప్రార్థన చేసింది.

మరునాడు పుడయము ఏడుగంటలకు సుబ్బమ్మ వచ్చింది. అవ్వ మందు తయారుచేసి యిచ్చి దానిని నేవించే విధానం చెప్పింది:—

“ఈమాత్రను నువ్వు ప్రార్థన చేసి బుగ్గను వేసికొని నీమొగుడు భోజనం చేసి పొలం వెళ్లే పర్యంతం మింగకుండా అలాగేవుంచి, ఆ తరువాత మింగు. సాయంత్రము అయిదు గంటలకు మళ్ళీ రెండోమాత్రని అలాగే బుగ్గను వేసికొని నీపెనిమిటి నిద్రపోయిన తరువాత మింగు.” ఆమాత్ర ఒకటి నోటిలో వేసికొని సుబ్బమ్మ యింటికి వచ్చి, అన్ని పనులు మెదలకుండా చేసికొంటోంది. పొరపాటునైనా మాట్లాడితే మందు పనిచేయ దేమో అన్న బెంగతో నొరువిప్పటమే లేదు.

వతిరోజూ లేస్తూనే శతమానాలు పెట్టే వెళ్ళాం మెదలకుండా పనిచేసికొవడం చూస్తే కోటయ్యకు ఏమీ తోచక మతిపోయినట్లయింది. ‘ఐనామన కెందుకులే’ అని పొలానికి వెళ్లిపోయాడు. సాయంకాలం యింటికి వచ్చాక చూశాడు. అప్పుడూ మాట్లాడకుండా పనులు చేసుకొంటోంది సుబ్బమ్మ. తను పక్కమీన పడుకొనేవరకూ ఆమె నోరెత్తలేదు. కోటయ్యకు మనస్సు తుపాను తప్పించుకొన్నంత హాయిగా వుంది.

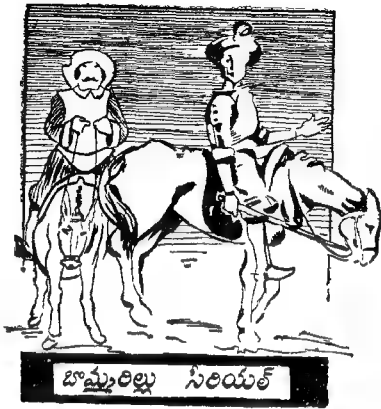
మేనేజరు:—ఈ ఉద్యోగం కొంచెం బాధ్యత తెలిసిన వాళ్ళకితప్ప ఇవ్వం. కనక మీరు వెళ్లవచ్చు.

దరఖాస్తుపెట్టిన అభ్యర్థి:—అందుకే ఈ ఉద్యోగం అడుగు తున్నాను సార్. ఇదివరకు చేను పనిచేసిన డజను ఆఫీసుల్లోను, ఏ పొరపాటు జరిగినా బాధ్యత నాదే ననేవారు.

ఇలాగ పదిహేను రోజులూ గడిచాయి. ఈ పదిహేను రోజులూ సుబ్బమ్మ మానంగా వుండిపోయింది. ఆతరువాత, ఆ విడకు మానంగా వుండటం అలవాటు అయిపోయింది.

భార్యలోని ఈ మార్పుకు కోటయ్య చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఒకరోజున భోంచేస్తూ కోటయ్య భార్యను చూచి “ఏమిటి విశేషం? యింత మంచిదానివి అయినావే?” అని హెచ్చరించాడు. మజ్జిగ వడ్డిస్తున్న సుబ్బమ్మ “అవ్వగారిచ్చిన మందు మహాత్యం” అనిచెప్పి చిలునవ్వు విసిరింది.

డాన్ వ్యక్సెట్

పూర్వకథ

లామంచా అనే గ్రామానికి చెందిన డాన్ క్విక్సెట్ అనే పెరి పెంగళపని ఒకడు తనుకూడా ఒకవీరుడు (నైట్) గా పేరుపొందాలని వుబలాటపడి, 'కోజినాన్టీ' అనే ఒక కుంటిగుర్రాన్ని ఎక్కి బయలుదేరాడు. ఒకానొక స్త్రీయూర్ని ఎంచుకొని ఆమెకుతానే 'డెల్సీనియా' అనే పేరు పెట్టుకొన్నాడు. ఆమెమన్నన సంపాదించటం కోసమే తాను ధర్మరక్షణమనే కళోరదీక్ష స్వీకరించానని నమ్మాడు.

ఏవేవో పెరిపెరి ఆశలుమాపి శాంకోపాంజా అనే ఒక అమాయకపు కూలీని తన బంటుగా చేసుకొన్నాడు. వాడు 'డాపురో' అనే ఒక గాడిదనెక్కి యాయన వెనకాలే బయలుదేరాడు. ఒకటి రెండు చోట్ల డాన్ క్విక్సెట్ ఏవేవో సాహసకార్యాల చేయబోయాడు. ప్రతిసారి చావుదెబ్బలు తిన్నాడు.

ప్రథమ జైత్రానంతరం యింటికి తిరిగివచ్చిన డాన్ క్విక్సెట్ గారికి శాంసస్ అనే కాలేజీ కుగ్రాడితో పరిచయమైంది. ఆ కుగ్రాడు యాయననుగురించి పత్రికలలో చదివానని చెప్పి, యాయనతో మంచిచేసుకొన్నాడు. డాన్ క్విక్సెట్ గారు వొళ్లు బాగా నయమయ్యాక మళ్ళీ పీరవిహారాలకు బయలుదేరాడు. డెల్సీనియా రాకుమారిని కలుసుకొందామని 'టాప్ సో'కు వెలిశే అక్కడొక శృంగభంగమైంది. అక్కడనుంచినట్లా పగటి భాగవతులతో తేనిపోని కయ్యంతెచ్చుకొన్నాడు. పగటి భాగవతుల చేతుల్లో దెబ్బలుతినకుండా శాంకోపాంజా ఏలాగో తప్పించాడు. మళ్ళీ యిద్దరూ కలిసి ముందుకు ప్రయాణమై వెళ్లారు—

12

ఆయన అలా నేలమీద నడుము వాల్చినప్పుడు పుక్కు కవచం ఖంగున మ్రోగింది.

ప్రతికీ శాంకోపాంజా, డాన్ క్విక్సెట్ యిద్దరూ ఒక చిట్టడవిలో నిశ్రిమించారు. వీళ్లు యిద్దరూ కబుర్లాడుకొని పడుకొన్నాక ఆట్టేసేపు కాకముందే, డాన్ క్విక్సెట్ గారికి మెళుకువ వచ్చేసింది. ఆయన పడుకొన్న చెట్టుకు కొద్ది దూరంలో ఏవేవో చప్పళ్లు అయినాయి. వాటితో యాయన అదిరిపడిలేచి కూర్చొన్నాడు. ఆ శబ్దాలు విసవచ్చిన వైపుకే చెవి ఒగ్గి పరీక్షగా విన్నాడు; కళ్లు పగల తీసుకు చూశాడు.

ఆచీకట్లో చెట్లమధ్యను గుర్రాలెక్కిన మనుష్యులు యిద్దరు కదులుతున్న చప్పడు అయింది. డాన్ క్విక్సెట్ గారు వొళ్లంతా కళ్లు చేసుకు చూశాడు. ఆ ఆగంతకులలో ఒకడు గుర్రం మీద నుంచి దిగి "గుర్రం దిగు నేస్తం. ఇక్కడ కాసేపు విశ్రమిద్దాం, మన గుర్రాలను మేతకు వదిలేద్దాం." అంటూ రెండోవాడికి సూచనచేశాడు. ఆవాక్యం పూర్తిఅయ్యా కాకముందే, గడ్డిమీద పెల్లకితలా పడుకొన్నాడు. రురి ఆవ్యక్తి ఎవరో ఏమోకానీ, అనువాదం:

అప్పుడే అనుమానం తగిలింది డాన్ క్విక్సెట్ గారికి,—యీ ఆగంతకుడుకూడా తన మాదిరిగానే ఒక వీరుడై వుండాలని. అందుకని గుర్రకలు పెట్టి నిద్ర పోతున్న శాంకోపాంజాను తట్టి కొట్టి నిద్దురలేపి కూర్చోబెట్టి యిలా ఎవరో వచ్చారనీ, వారెవరో వీరుల్లా వున్నారనీ చెప్పాడు. వీళ్ళిద్దరూ యీమాటలు మాట్లాడుకొంటూ వుండగా, అవతల వ్యక్తి ఏదో వాయిద్యాన్ని పైకితీసి తీగలుమీటి శృతులు నవి రించాడు. శృతులన్నీ సరిగా కుదిరాక, గొంతెత్తి బిగ్గరగా ప్రేమగీతాలు పాడాడు. పాటతో పాటు వాయిద్యం వాయిచాడు. ఒకటి తరువాత మరొకటిగా పది ప్రేమగీతాలు ఆలాపించి ఆలాపించి, విలాస ధోరణిలో "హా! దేవతా స్వరూపిణీ; ఓ 'కసిలేడియా—డి—వాన్ డాలియా' కన్యా! ఎంత కాలమని నీకై యారీతిని నేను కృశించి నశించి పోగలను? 'లామంచా' యందలి వీరులందరిచేతను నిన్నుమించిన సౌందర్యవతి లేదని ఒప్పించివున్నాను కదా! అయిననూ నీకు నాపై కరుణ రాదుగదా! ఇంకా ఎంతకాలం నన్ను యిలా దూరంచేసి హింసి

అనువాదం: శ్రీ విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

స్తావు!" అంటూ ప్రకాశంగా స్వగతం పలుక ప్రారంభించాడు.

అవతల ■ వీరుడు "లామంచా' వీరులందరి చేతనూ ఒప్పించానే" అని అంటూవుంటే డాన్ క్విక్ సెట్ గారి వొట్ల కోపంతో వుడు కెక్కిపోయింది. శాంకో పాంజా చెవికియింకా దగ్గరగా జరిగి "ఎవరీ వడరు బోతు! 'లామంచా' వీరులందరినీ ఓడించితినిని ప్రగల్భములు పలుకుచున్నాడేమి? ఈ భీకరానన వీరశూరాగ్రేసరుడు డాన్ క్విక్ సెట్ గారు 'లామంచా' గ్రామమునకు చెందినవారు కాదనియూ యీతని తాత్పర్యము? నా బాందిలో ప్రాణమున్నంతవరకును డల్ సీనియా రాకుమారినిమించిన అందగత్తె వేరెందునూ వుండరాదని చాటిచెప్పటయేకదా నా పరమ ధర్మము. అట్టివో యీ ముష్కరాధముడెవ్వడో యిందుచేరి 'కసిల్ డియా - డి - వాన్ డాలియా' అను నెవ్వతెయో కలదని, దానినిమించిన అందగత్తె మరెవ్వరూ లేదని ప్రగల్భము లాడుచున్నాడేమి? ■ పేరుకలది మానవియో, మ్రాకోకూడ నే నెరుగ నైతినే! ■ అంటూ అంగలార్చాడు.

వీళ్లనుకొనేమాటలు అవతల ఆవీరుడికి విని పించినట్లున్నాయి. "ఎవరక్కడ? వీడితమానవులా? సుఖ సంతోషులా?" అంటూ అదిలించాడు.

"మేము వీడితమానవులమే" అంటూ డాన్ క్విక్ సెట్ గారు సమాధానమిచ్చాడు.

"అట్లయితే యిటురండి." అంటూ అవతలి వీరుడు వీళ్లను ఆహ్వానించాడు.

కన్ను పొడుచుకొన్నా కానరాని ఆ చీకట్లోనే డాన్ క్విక్ సెట్, శాంకో పాంజా తడుముకొంటూ తడుముకొంటూ ఆ వీరుడున్న వోటికి పోయారు. మనుష్యులైతే కనుపించడంలేదుకానీ, అలికిడినిబట్టి ఎవరు ఎక్కడవున్నదీ గుర్తులుపెట్టుకొన్నారు. తన లాటి వీరుడే ఒకడు అర్థిరాత్రివేళ అకస్మాత్తుగా తార సిల్లినందుకు డాన్ క్విక్ సెట్ గారు వుప్పొంగిపోయారు. చేతులుజాపి ఆయనను కౌగలించుకొని, కరస్పర్శాది కాలన్నీ చేసేశాడు. ఇద్దరూ ఆ చెట్లగుబురుల్లో చతికల బడి లోకాభిరామాయణం మొదలుపెట్టారు.

(ప్రస్తుతానికి ఆ వీరుడికి అడవి వీరుడన్న పేరు పెట్టడాం-) ఆ అడవివీరుడు వుండివుండి ఒక్కమాట

అన్నాడు. ఆ మాటతో డాన్ క్విక్ సెట్ గారు నిష్ప తొక్కిన కోటికి మల్లే గంతులేశాడు. అడవివీరుడు తన ప్రతాపాన్ని గురించి చెప్పకొనే సందర్భంలో 'ఆ వీరుణ్ణి ఓడించాను, యీ వీరుణ్ణి ఓడించాను' అంటూ, పేరు మోసిన ■ లామంచావీరుడు డాన్ క్విక్ సెట్ గారిని సైతం హతమార్చేశానని అనేశాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ అంతటి వీరుడిచేత కసిల్ డియా - డి - వాన్ డాలియా కన్య డల్ సీనియా రాకుమారిని మించిన అందగత్తె అని ఒప్పించాననికూడా చెప్పాడు. ఎంతటి సాహసం!

ఇక అంతటితో ఆ అడవివీరుణ్ణి ధోరణి కట్టిపెట్ట మని "అయ్యా! ఓ వీరుడా, 'లామంచా' గ్రామానికి చెందిన ప్రఖ్యాతవీరుడను, భీకరానన బిరుదాంకి తుడును అయిన ■ డాన్ క్విక్ సెట్ నేనే. ఇంతకుముందెన్నడుకానీ నేను నీతో యుద్ధముచేసి యుండలేదు. లోగడనే నీవు జయించితినిని చెప్పచున్న ■ డాన్ క్విక్ సెట్ ఎవడో నా పేరుపెట్టుకొని నిను మోస గించి యుండవచ్చును. ఆ డల్ సీనియా రాకుమార్తెకు మించిన అందగత్తె మరొకతకలదని నేను యంతకు ముందు ఎన్నడును ఒప్పుకొని యుండలేదు; యిప్పుడు ఒక కొనుటలేదు; యికముందు ఎన్నటికినీ ఒప్పుకో బోవుటలేదు. ఈ యంతముపై నీకు అంత పట్టుదలగా యున్న వో రేపు ప్రాతఃకాలమే మనమిరువురము కల హించెదముగాక. అందు నీవు జయించితివేని, నీవనిన ప్రకారమే ఆ డల్ సీనియా రాకుమారికంటెను నీ 'కసిల్ డియా - డి - వాన్ డాలియా' కన్యయే అంద గత్తెయని నేను ఒప్పుకొందును. నేనే నిన్ను జయించి నవో నీ 'కసిల్ డియా' కన్యనుగూర్చిన అతిశయోక్తు లను వుపసంహరించుకొని, నా శరణు వేడవల యును." అంటూ డాన్ క్విక్ సెట్ గారు సవాలు చేశాడు. ఆ అడివివీరుడుకూడా 'సై' అంటే 'సై' అన్నాడు. రేపుప్రాద్ధున సూర్యోదయం కాగానే కత్తి పట్టుకొందామని యిద్దరూ నిర్ణయించుకొని అప్పటికి మాత్రం మామూలుగా కబుర్లు కానిస్తున్నారు.

ఇక్కడ యీ వీరులు యిద్దరు యీ వరనను మాటలలో క్రిందామీదా పడుతూవుంటే, అక్కడ శాంకో పాంజాగాడికి, ఆ అడివి వీరుడి వెంటవచ్చిన బంటుకు ఆ కొద్దిక్షణాలలోనే విపరీతమైన చనువు ఏర్పడిపోయింది వాళ్ళకు తోచినమాటలు వాళ్ళు

వేవో చెప్పకొంటూ యిద్దరూ తమ యజమానులకు కొద్ది దూరంలో పడుకొన్నారు. ఎప్పుడు వచ్చిందో, యిద్దరికీ ఒక్కసారిగా నిద్దరపట్టేసింది.

తూర్పున తెల్ల రేఖలు ఆడుతుండగా అందరి కంఠముందు శాంకో పాంజాగాడికే మెళుకువ వచ్చింది. ఆ గుడ్డి వెలుతురులో వాడెందుకో యిటువైపు తిరిగి చూస్తే, తన ప్రక్కన పడుకొనివున్న ఆ రెండోబంటు గాడి ఆకారం చాలా వికృతంగానూ, భయానకం గానూ కనుపించింది. ఆదేమి ఆకారమో ఏమోకానీ, ■ ముక్కువున్న దే—అది బాగా జానెడుపాడుగువుండి మొఖంమంతా ముక్కు తప్పించి మరేమీలేదా అని పించింది. అదీ కాకుండా అసలా ముక్కు మనుష్యుల ముక్కులా లేదు. ఎదో పెద్దరకం రాబందుల ముక్కులా కొన తేలి, వంకర తిరిగి చాలా అసహ్యంగా వున్నది. వీటన్నిటికీ తోడు ఆ ముక్కు ముక్కు అంతా గంగసింధూరంలాంటి ఎర్రని ఎర్రరంగు! మిగిలిన శరీరమైనా ఒకతీరున వున్నదేమో అనుకొంటే, అదేమిటో అప్రవంకరలు తిరిగివుంది.

నిద్రకళ్లను యిదంతా చూసేసరికి శాంకో

పాంజాగాడికి, తనతో రాత్రి అంత పొద్దుపోయేదాకా కబుర్లు ఆడింది మామూలు మనిషి కానేకాదనీ, అదేదో దెయ్యమో, భూతమో అనే అనుమానం ఒక్కసారిగా తోచింది. అలాటి అనుమానం మనస్సులో మెదిలేసరికి మనిషి ఆపాద మస్తకం గాలిలో పెట్టిన దీపంలా తెగ వణికాడు.

డాన్ క్విక్ సెట్ గారు కూడా యీలాగా నిద్దర లేచారు. మరి ఆయనకూడా తన ప్రత్యర్థి మొఖార విందం చూడవలసిన వాడే! కానీ ■ అడవి వీరుడు శిరస్త్రాణం తాలూకు యినుపవల మొఖానికి అడ్డంగా వేసుకొన్నాడు. అతగాడు కూడా నిద్దర లేచి, తెల్ల వారిందని తెలుసుకొని, యుద్ధంచేసే సమయం నమీ పించింది కనుక తన గుర్రాన్ని వెతికి పటుకొచ్చుకొనేందుకు పోయాడు.

ఈలోగా అక్కడ ■ రెండో బంటు ముక్కును చూసి బెదిరిపోయిన శాంకో పాంజా తన స్వామి వద్దకు పరుగెత్తుకు వచ్చాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ గారు అప్పటికప్పుడే 'రోజనాన్ టీ'ని ఎక్కి యుద్ధానికి తయారు అవుతున్నాడు. ఇదిచూసి శాంకో పాంజా గాడికి పట్టుకొన్న భయం మరింత ఎక్కువైంది. అందుకని, ఆయన గారి కాళ్లా, వేళ్లాపడి, తనను ఆచెట్టు ఎక్కించి కూర్చోబెట్టమని ప్రాధేయపడ్డాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ గారు యుద్ధం వాడవుడిలో మునిగిపోయి వుండగా, తాను చస్తే ఆ 'వీడముక్కు ప్రక్కన బంటు రిగా వుండలేనని చెప్పి, కయ్యాలిగా ఏడ్చాడు. వీడు యీ వరసను తన యజమానిని బ్రతిమలాడుతుండగా అవతల ■ ఎర్రమక్కుకు మెళుకవ వచ్చి లేచి నిల్చున్నాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ గారు శాంకో పాంజా చెప్పతున్న మాటలకు విస్తుపోతూనే, యీ 'ముక్కు' మెదులుతున్న వైపుకు పరీక్షగా చూశాడు. నిజమే—ఆముక్కు, ఆరంగు, ఆమనిషిని చూస్తూ, ఎవరో తనవంటి వీరుడికి తప్ప, మామూలు మనిషికి ఎవరైనా అంత భయమూ వేసి తీరుతుందని యీయ నకూ అనిపించింది. శాంకో పాంజా అంత గుండె ఆగి పోయేట్టు ఏడుస్తున్నా అప్పటికి కానీ వాడిమీద ఆయనగారికి జాలి కలుగలేదు. 'నరే'నని శాంకో పాంజాకు చేయి అందించి, గుర్రం ఏపుమీడికి

ఎక్కించి, అక్కడనుంచీ ఒకచెట్టు కొమ్మమీదికి పాకించి, యింకా పైకి పాకిపోయి అక్కడ కూర్చో మని నలహోయిచ్చాడు. వాడు చెట్టుకొమ్మ ఎక్కి ఎక్కటంతోతే చితారు కొమ్మకు పోయి అక్కడ కోతిలా కూర్చోన్నాడు.

ఆ అడవివీరుడికి ఆ తేట దూరంపోకుండానే గుర్రం దొరికినట్లుంది; దానిమీద ఎక్కి డాన్ క్విక్ సెట్ గారి మీదకు యుద్ధానికి చచ్చాడు. ఆయన ఎక్కిన గుర్రమైనా, మన డాన్ క్విక్ సెట్ గారి ముద్దుల గుర్రం 'రోజినాన్ టీ'కి తోడు పోయిందే! రోజినాన్ టీ ముట్టే మూరెడు దించుకు పోయి వుంటే, యీ గుఱ్ఱం ముట్టే బారెడు దించుకు పోయింది. తీరా అతడు ఆచెట్టు దగ్గరకువచ్చి చూస్తే తన ప్రత్యర్థిఅయిన డాన్ క్విక్ సెట్ గారు శాంకో పాంజా గాడిని చెట్టుకొమ్మల మీదకు సర ఫరాచేసే పనిలో నిమగ్నులై వున్నారు. అటువంటి వాడిమీద దొంగదెబ్బ తియటం వీరధర్మం కాదు కనుక, ఎలాగో ఒకలాగుకదులుతున్న తన గుర్రాన్ని కడలకుండా నిల్పిబెట్టి తానూ ఆచెట్టు కొమ్మల వైపుకే చూస్తూ వుండిపోయాడు.

వెనుకవైపు నుంచీ వినిపించిన గుర్రపు డెక్కల చప్పుళ్లను బట్టి తనమీదకు ఆ అడవి వీరుడు గాలన్ స్పీడులో వచ్చేస్తున్నాడని పూహించుకొని, డాన్ క్విక్ సెట్ గారు 'రోజినాన్ టీ' డెక్కల్లో ఒక్కతావు తన్నాడు. 'రోజినాన్ టీ' అడుగు వేయటంలోనే గాలన్ స్పీడ్ అందుకొన్నది. (ఈసారి డాన్ క్విక్ సెట్ గారి అదృష్టం పండింది. లేకపోతే రోజినాన్ టీ యిలా ఎప్పుడైనా ఒక్కతావుకే 'గాలన్' చేసిందా?) ఆరెండో గుర్రం మాత్రం, రాతు ఎంత తన్నినా ఎంత గింజ కొన్నా కాలు కడపకుండా కొయ్యబామ్మలా నిలుచుండిపోయి, ఒక్క అంగుళ మైనా ముందుకు కదల లేదు. డాన్ క్విక్ సెట్ గారికి దీనివల్ల మంచి అవకాశం చిక్కింది. ప్రత్యర్థిమీదికి యీటే విసిరాడు. ఆ దెబ్బకు అడవివీరుడు నేలనుకూలాడు.

ఎప్పుడైతే తన యజమాని అవతలి వీరుణ్ణి పడ గొట్టేశాడో, అప్పుడే శాంకో పాంజా వుడతలా చెట్టు కొమ్మల మీదనుంచి దిగిపాకి, పరుగెత్తుకొంటూ వీరుడు పడివున్న వోటికి వచ్చేశాడు. డాన్ క్విక్ సెట్

గారు కూడా గుర్రంమీది నుంచీ దిగి పరుగెత్తు కొంటూవచ్చి క్రిందపడివున్న వీరుడి రొమ్ముమీద ఎక్కి కూర్చోన్నాడు. ఇంకా బ్రదికేవున్నాడో చచ్చాడో తేల్చుకొందామని ఆవీరుడు మొఖానికి అడ్డంగావున్న యినపతేరను తొలగించి చూసి,—... ఆ; చూసి ఏమైనాడు? ఏం చూశాడో ఏమోకానీ— ఆ డాన్ క్విక్ సెట్ గారి మొఖంలో రంగులు గబగబా మారిపోతున్నాయి. ముచ్చెమటలు దిగ జారు తున్నాయి. ఇంతకీ ఏం జరిగిందీ?—

డాన్ క్విక్ సెట్ గారు తనకళ్లను తానే నమ్మ లేక పోయాడు. తనచేతిలో దెబ్బలుతిని నేల కొరిగిన యీవీరుడి మొఖంలో ఆ 'శాంసన్ కరాస్కో' పోలి కలు కొట్టవచ్చినట్లు కనిపించాయి. తాను ద్వితీయ జైత్రయాత్రకు 'లామాంచా' గ్రామాన్ని విడిచివచ్చే ముందు, తనతో బాగా పరిచయమై, తన ప్రతా పాన్ని మెచ్చుకొంటూ చుట్టుకు చుట్టుకు తిరిగిన ఆ కాలేజి కుర్రాడు 'శాంసన్ కరాస్కో' ముఖకవళి కలన్నీ యీతని మొఖంలోనూ కనిపిస్తున్నాయి. ముఖ కవళికలో ఒక్కటే కాదు; మూర్తి మూర్తి అంతా అదే పోలికను వున్నది.

ఇంతసేపు డాన్ క్విక్ సెట్ గారు బారాటి కత్తి తనయజమాని గుండెలమీదకు గురిపెట్టి నిల్పాని వుండటం చూసిన ఆ అడివివీరుడి బంటు (అంటే ఆ ఏర్ర ముక్కు) తన యజమానిని చంపేస్తున్నారన్న బెంగ కొద్దీ, పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి, డాన్ క్విక్ సెట్ గారి కాళ్లు రెండూ గట్టిగా పట్టుకొని "చంపకండి బాబూ! చంపకండి. ఈవీరుడు 'లామాంచా' గ్రామంలో మీ పొరుగింటివాడు. మీకు ఎంతో కావలసిన మిత్రుడు; 'శాంసన్ కరాస్కో' ఆయన్ను చంపకండి బాబూ!" అంటూ ప్రాధేయ పడ్డాడు.

ఇంతలో శాంకో పాంజాగాడు అది గమనించి నట్లున్నాడు "అరే ఏనీ నీ ముక్కు? నీముక్కు ఏమైంది?" అంటూ అడ్డువచ్చి అడిగాడు. వాడిని అంత హడలెత్తించిన ఆ ముక్కు ఏమైందో ఏమో, మరి ఆ బంటుగాడి ముఖంమీద మాత్రం లేదు!

"వుండండి బాబూ! ఇక్కడే వున్నది; నాజేబులో వుంది." అంటూ ఆ అడివి వీరుడి బంటు చొక్కా జేబులోకి చేతిని పోనిచ్చి, అట్టతోచేసిన

ముక్కునొక దానిని బయటపెట్టాడు. ఈమాదిరి అట్ట ముక్కులు పిల్లలు తగిలించుకొని ఆడుతూనే వుంటారు శాంకో పాంజాకు ఆవిషయం తెలుసు. అయినా, ఏమిటో... తెల్లవారు ఝామున ఆమనక చీకటిలో ■ అట్టముక్కును చూసే అంత భయపడి పోయాడు! అవతలి బంటుగాడి ముఖాన్ని శాంకో పాంజా అప్పుడు పరీక్షగా చూశాడు “అరే! ఇదేమిటి? నువ్వు మాగుడిసె ప్రక్కను ఎడమచేతి వైపునవున్న బంటి నిట్టాడి పాకలోవుండే టాప్ సిస్టెల్ వికదూ?” అంటూ శాంకో పాంజా సంభ్రమాశ్చర్యాలు వెళ్ల పెట్టాడు.

“అవునండి శాంకో పాంజాగారు! నేను టాప్ సిస్టెల్ నే,” అని ఆబంటు తన పేరు బయట పెట్టాడు.

ఇప్పటికీ కానీ, గుర్రం మీదనుంచి కూలి పోయిన ఆవీరుడికి స్మారకం రాలేదు. మనిషి కొంచెం కదలటం మొదలుపెట్టాడు. ప్రత్యర్థి కదలుతున్న విషయం గమనించి డాన్ క్విక్ సెట్ గారు పీకమీద కత్తిఅంచు ఆనించి “టాబోసో” రాజ్ఞి అందాల రాణి, ముత్యాల కోవ ‘డల్ సీనియా’ను మించిన అందగత్తె నభూతో నభవివ్యతి అని యిష్టమైనా ఒప్పుకొనుము. అట్లు ఒప్పుకొనక నీ ‘కసిల్ డియా-డి-వాండాలియా’, కన్యయే అందకత్తెయని చెప్ప సాహసించితి వేని, నీ ప్రాణములు నీవికావు. జాగ్రత్త” అంటూ బిగ్గరగా అరిచాడు.

సాంతం స్మారకమైనా రాని స్థితిలో ఆ అడివి వీరుడు (శాంసన్) గత్యంతరం లేక “ఒప్పుకొంటున్నాను, ఒప్పుకొంటున్నాను... మీ డల్ సీనియా రాకుమారి తోడిగి పారేసిన పాత చెప్పతోనైనా... మా... ‘కసిల్ డియా’ కన్య...నరిపోలలేదండీ.” అంటూ తన పరాజయాన్ని ఒప్పుకొన్నాడు.

డాన్ క్విక్ సెట్ గారికి అంతటితో కసితిరలేదు. “ఇంతకు మునుపు నీవు ‘భీకరానన వీర శూరాగ్రేసర డాన్ క్విక్ సెట్ గారి నే ఓడించినని ప్రగల్భములు పలికితివే! నీ వోడించిన ఆ వీరుడెవ్వడో ‘పూలా’ డాన్ క్విక్ సెట్ కానీ, సిస్టెల్ డాన్ క్విక్ సెట్ గారు కాదని ఒప్పుకొందువా?” అంటూ గర్జించి అడిగాడు.

ఆవీరుడు అందుకూ ఒప్పేసుకొన్నాడు. అతడు అప్పుడున్న పరిస్థితిలో, యిదేకాదు ఏమాట అయినా నరే ఒప్పేసు కొనేందుకు సిద్ధంగా వున్నాడు. ఏమంటారా?—ఏదో డాన్ క్విక్ సెట్ గారి మీదవున్న చనువు కొద్దీ యిలా ఆయనను తమాషా చేద్దామనే ఆ ‘శాంసన్’ యీ వేషాలు వేసుకు వచ్చాడు కానీ, అదే యిలా పీకలమీదకు వచ్చే వ్యవహారం కాబోతున్నదని అతనికేమి తెలుసూ, పాపం! ఏమాత్రం పెనుగులాడినా, ■ డాన్ క్విక్ సెట్ గారు పిచ్చి ■ వేశంలో ఏం చేసినా చెయ్యగలడు. అదీకాక— ఆగుర్రం మీదనుంచి పడ్డపాటుకు, తగిలిన గాయాలకు, చప్పున ఎవడైనా వైద్యుడి దగ్గరకుపోయి యింతమందు వేయించుకోకపోతే లాభంలేదు.

డాన్ క్విక్ సెట్ గారు మాత్రం మరేమీ పరతులు పెట్టకుండా ■ వీరుడి గొంతుమీద కత్తిని తీసివేశాడు. ఆవీరుడి ముఖాన్ని పరీక్షగా చూసినప్పటి నుంచి డాన్ క్విక్ సెట్ గారికి ఒక అనుమానం పట్టుకు పీడిస్తున్నది. ఇతనిలో ఆ ‘శాంసన్’ పోలికలు యీ వీరుడికి ఎలా వచ్చాయో, యీయన గారికి ఎంత ఆలోచించినా అర్థంకాలేదు. వీడెవడో నిజమైన వీరుడేననీ, మొదటినుంచీ తన వుసుగు పోసుకొంటున్న ఆమాంత్రికుడే తనమీద అక్కసు కొద్దీ, చేతిలో చిక్కిన వీరుణ్ణి తన మిత్రుణ్ణిగా మార్చి పారేశాడనీ యీయన చాలా దిగులు పడ్డాడు.

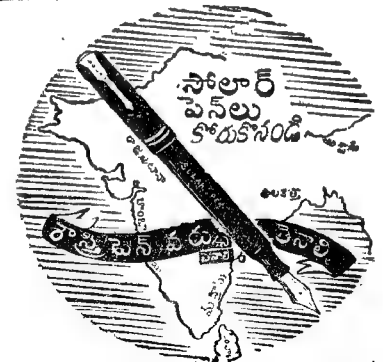
చావు తప్పినందుకు సంతోషిస్తూ ఆ శాంసన్ తన బంటును వెంటబెట్టుకు లామంచా వైపుకు వెళ్లి పోయాడు.

(ఇంకావుంది)

హిందీ విద్యాబోధిని

తెలుగుక్షరములు తెలిసిన ప్రతివారు ఈ గ్రంథసహాయంవల్ల ఒక నెలలోనే హిందీ భాషను నేర్చుకొనవచ్చును. ఉచ్చారణ, అర్థ వివరణములు తెలుగుక్షరములతో యీయబడినవి. హిందీ నేర్చుకొనువారికి ఇది చాల సహాయకారి. నెల 1-4-0 తపాలాఖర్చు వేరు.

ఈ శ్వ రి & కో,
పాట్టబాక్సు, 189, మదరాసు-1.

ಗದಾಡೆವಿ

— ಕವಿಗಳ ಸ್ಮಾರಕ —

వై. జి. శ్రీమతిగారి చిత్రాలు

అర్ధనారీశ్వర

కూడా వున్నాయి రాగమాల చిత్రాలను అనుసరిస్తూ 'రాగిణీ ధైరవి' అన్న చిత్రం ఒకటి వున్నది

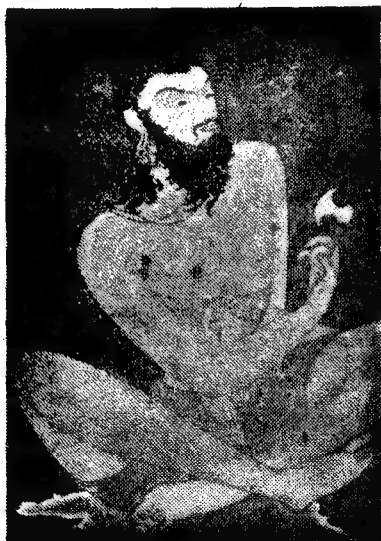
ఇవికాక మామూలుగా ప్రతి చిత్ర కారుడూ చిత్రించ ప్రయత్నించే 'అలో చన', 'శాంతిదా' 'సంతిసుండి', 'అలంకరణ' వంటి చిత్రాలుకూడా కొన్ని వున్నాయి. వీటిలో చెప్పకోదగ్గది 'అలంకరణ' 'సంతిసుండి' అన్న చిత్రాలు. కొన్ని కొన్ని చిత్రాలలో 'యామె ప్రభాకర్' చిత్ర కారిణి అమ్మతా పెర్ గిలోగారి వాణిని అనుసరించిబోయిన అనుమానాలు తగులు కున్నాయి

శ్రీమతిగారు సంవత్సర గృహస్థుల యింటి అడపడుచు అసీ ఏ గురువుదగ్గర చిత్ర కళాభ్యాసం చేయలేదనీ తెలుస్తున్నది. గురువు కద్ద నేర్చుకోకపోయినా ఆమె స్వీయకై ఆధారంగా ఆ చిత్రాలు తీసి నందుకు, మెచ్చుకోవలసినదే విద్యలయినా క్రమంగా నేర్చుకొని ప్రాజె ఆరణవార కానివి ఏమానలో జోసి వుపయోగించినా, అలా వుపయోగించ బంలూ కొంత తేలికతనూ, 'తేలిసినతనం' కన్పించి తీరుతాయి ఈ విషయాన్ని రాయచోదరిగారు తమ ప్రస్తావన లో నూననగా చెప్పారు క్రమశిక్షణ పొందని కారణంచేతనే, ఆమె చిత్రాలలో కొన్ని అప్రధానాంశాలపట్ల అవసరమైన దాని కంటే ఎక్కువ శ్రద్ధమావటం జరిగిందన్నారు

శ్రీమతిగారు పాడేనేర్చిన వారట ఈ విషయాన్ని కూడా ప్రస్తావనకు తెచ్చా, (54-వ పేజీ చూడండి)

మద్రాసు, వాసి వై. జి. శ్రీమతి గారు తాము రచించిన 88 చిత్రాలను దక్షిణభారత చిత్రకారుల సంఘ యా జనా న్యాయ ప్రభుత్వమూజియం (ఎస్యూఆర్) లో యీ 24 నుంచి 31 వరకు ప్రదర్శించారు ప్రదర్శనానికి ముఖ్యమంత్రి శి రాజగోపాలాచారిగారు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ (మద్రాసు) ప్రిన్సిపాల్ జేపీ ప్రసాద్ రాయ్ చోదరిగారు శ్రీమతిగారి చిత్రాలను గురించి వాటి పథలో ప్రస్తావించారు

ప్రదర్శించబడిన ఆ 88 చిత్రాలు చూస్తే, శ్రీమతిగారి కీ నీటిరంగులతో చిత్రించటమే అభిమాన విషయమైనట్లు అర్థమవుతున్నది తేసిన రంగులు కూడా ముదురుగానూ, దట్టంగానూ వుండక తేలికగానే వాడినట్లు కనిపిస్తున్నది ఇటీవల మనదేశంలో నూ యితర కళాకూడా వరగా వుంటే రంగులు వాడటం ఒక 'శేష'గా తయారైంది ఈమెచిత్రాలలో మాత్రం 'అటువంటి 'నవీనత్వం' మచ్చుకైనా కానరాదు పది, పదిపాళ్ళకు పూర్వం మన చిత్రకారులు ప్రయోగించిన వలతుని రంగుల పద్ధతినే యామె కూడా పాటించారు. నగలు, శట్టలంఘలు తేసేటప్పుడు మాత్రం 'తంపరా' (గుడ్డ రంగులు) యామె వాడారు

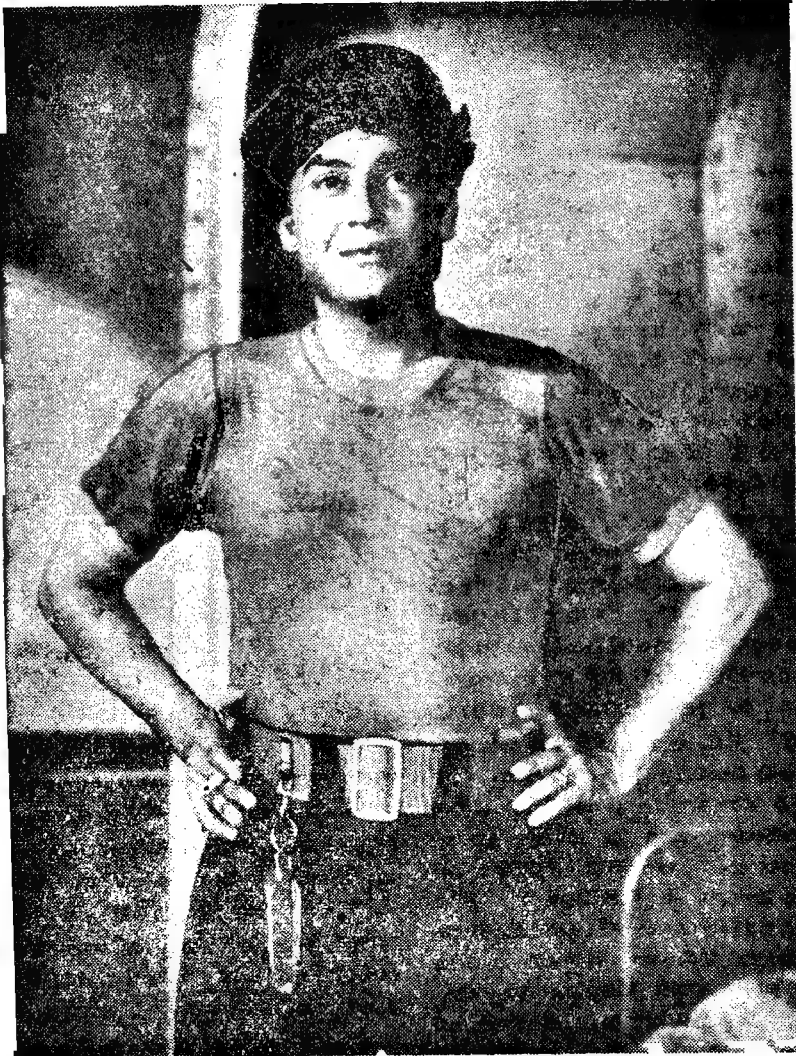
పరశురామ

శ్రీమతిగారి చిత్రాలలో ముప్పాతిక వంతు క్షేతల చిత్రాలే (ఉ|| 'లక్ష్మి', 'నరసింహావతారం', 'శివతాండవం', 'అండాళ్' (గోదా జీవి) 'యశోద', కృష్ణ మొ||) ముఖ్యంగా 'లక్ష్మి' 'వాణి' లాంటి చిత్రాలు వేస్తున్నప్పుడు ఆమె ప్రభాకర్ శిల్పాల ఆకారాలనే తన చిత్రాలకు మార్పుకలుగా స్వీకరించారు ఈ తరహాకు చెందిన చిత్రాలలో చెప్పకోదగ్గది 'వాణి' చిత్రం

పురాణాలలో నుంచి, ప్రాచీనకావ్యాల లో నుంచి కొన్ని ఘట్టాలు ఏరి వాటిని కూడా యామె చిత్రించారు (ఉ|| 'వనం తసిన - మదనిక', 'మృతాశ్మరవంజి' 'కళంకల' 'దమయంతి' మొ||) ఈతరహాకు చెందినవాటిలో 'ఏకలవ్య' చిత్రం చాలా బాగున్నది ద్రాక్షాచార్యుని ప్రతిమను మట్టితో చేసి, ఆప్రతిమనే తన గురువుగా భావించి విలువిద్య నేర్చుకొంటున్న ఏకలవ్యుని రూపాన్ని, ఆ తిని లోని ఆపట్టుదలను యామె చాలా బాగా చిత్రించారు అలాటిదే 'పరశురామ' చిత్రం కూడా క్షుత్రియకులంపై కోప గించిన పరశురామడు లోకంలో క్షుత్రియు డన్నవాడు లేకుండా చేస్తానని ప్రతిజ్ఞ వూని గండ్ర గొడ్డలి చేతపట్టిన ఘట్టాన్ని యామె చిత్రించారు పరశురాముని కళ్ళలో ఆయనకు వచ్చిన కోపమంతా పూర్తిగా వ్యక్త మవుతున్నది 'అంతటి ఆవేశంలో వున్న ఆ మూర్తి కూర్చుని వున్నట్లుగా కాకుండా నిలబడి వున్నట్లు చిత్రించివున్నట్లైతే మరింత కోభాయ మనంగా వుండేదేమో! పరశురామునినే యామె రెండు చిత్రాలు తీశాడు. ఒకదాంట్లో ఆకాశం, వాతావరణం అదే ఇంకానూ, మరొకదాంట్లో నీలంగానూ వున్నట్లు చిత్రించారు ఈ ఒక్క విషయంలో తప్ప ఆ రెండు బామ్మలకూ వేరే వ్యత్యాసం ఏమీలేదు అదేమి ఎక్కువగా వున్న చిత్రమే. 'అర్ధయుక్తం'గా వున్నది

అజంతాకు డ్యు చిత్రాలకు కొన్ని మచ్చులు తయారుచేసి వాటిని కూడా ప్రదర్శించారు వీటినిగురించి ప్రత్యేకంచి చెప్పవలసింది ఏమీలేదు

ముఘల్ బాణీలో రాజకుమారుని చిత్రం ఒకటి చిత్రించారు అలానే రాజపుట్ బాణీలో చిత్రించిన మరికొన్ని చిత్రం

అఖరి రెండు తరగతుల టిక్కెట్లను పొందడానికి ప్రయత్నిస్తారు అందుకోసం వారు పడే ఆవృత్తున్నదే, అది దేవుడికెఱుక అనే చెప్పాలి!

ప్రసిద్ధి చెందిన నటీనటులతో ఒక చిత్రం విడుదలయిందనుకొండి ఆ చిత్రాన్ని చూడడానికి ధనికుల మొదలుకుని, బిచ్చమెత్తేవారివరకూ - ప్రతి ఒక్కరూ ఆకురతపడతారు ఆ చిత్రాన్ని మొదటి రోజే ధనికులు చూచి తీరకచ్చు కాని సామాన్య ప్రజలకు వచ్చే అడ్డం అంతా ఇంతా కాదు చిత్రం చూసి తీరాలనే ఆకురతకొద్దీ, కొందరు తమ వుద్యోగానికి ఆ రోజు సెలవు గూడా పెట్టుతారంటే, అందులో ఆశ్చర్యంలేదు! అంతటితో తీరిపోతుందా? అప్పు, సబ్బో చేసి, డబ్బు సంపాదించుకుంటారు ఉన్న అన్నాన్ని ఒకటికి పగంగా తిని, అఖరికి కొన్ని గంటల ముందుగానో, థియేటరుకి చేరుకుంటారు వారి కళ్ళపడేదేమిటంటే, అఖరి రెండు తరగతుల టిక్కెట్లు కొనుక్కునే బుకింగ్ ఆఫీసువద్దనున్న 'హ్యూ' మాత్రమే!

ఎండ నూటపది డిగ్రీలు పెట్టి నిగడకాస్తోంది, హ్యూలో నిలుచున్నవారిలో కొందరికి పాదరక్షలులేవు; కాళ్ళకు నిప్పులు అంటుకుంటున్నట్లుంది తలలు ఆవిరిలో వుడక బెట్టినట్లుంటవి - ఎండపేడిమికి వడగాలికి కిరీరాలు మంటలు వుట్టుకొస్తవి, జలపాతంలాగా చురుకులుకారి, దుస్తులు ముద్దలు అవుతాయ్!.. ఎన్ని హింసాకాండలు జరిగి వాసరే, ఫరవాలేదు - 'మాకు కాలసింది 'టిక్కెట్లే'; మేము చూడవలసింది చిత్రమే' అనుకుంటారు

అఖరికి 'టిక్కెట్స్' ఇవ్వాలవుతవి మొదట్లో ధైర్యతరగతులు ఇవ్వబడే, తర్వాతి అఖరి తరగతుల టిక్కెట్లు వారి చేస్తారు గంటల తరబడి నిలుచుని, టిక్కెట్లు పొందుతామని నిరీక్షిస్తారు హ్యూలోని ప్రజలు! 'ఫుల్' కొన్ని నిమిషాలకంతా 'ఫుల్' బోర్డు, బుకింగ్ వద్దేలబెట్టారు. అప్పుడే, బయట కేలు ప్రారంభించుతాయి - బ్లాక్ మార్క్ టికెట్ టిక్కెట్లు! ఉన్న ఖరీదుకంటే రెండు మూడింతలు డబ్బుపెట్టి, ఆ బ్లాక్ మార్క్ టిక్కెట్లు కొనుక్కుంటారు (అప్పటికి అన్ని తరగతులు ఫుల్ అయివుంటవి) థియేటరులో కొరవడతారు అప్పటికి ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసామనే చింత గూడా వారి కుండదు ఎలాగో థియేటరు చేరుకున్నామని చిత్రం చూడవోతున్నామనే తృప్తి వారిలో వుంటుంది అర్థవంతం గంటల తరబడి తమను వేధించిన కోర్కెన్ని గూడా

ఎన్ క ఓర్నూ తిస్తున్న "నాడే" హిందీ చిత్రంలో అకోకమూర్ కొంత ఇండియాలో, కొంత ఈజిప్టు, ఇంగ్లండులలో తీయబడిన ఈ చిత్రంలో నటించిన జయభంకర్, నవాబ్, రిగ మున్నగు వారు నటించినారు

మన థియేటర్లు

★ కుమారి కె. సరోజ ★

మన దేశంలో చిత్రనిర్మాణం ఏటేటా అభివృద్ధి అవుతున్న కొద్దీ, చిత్రాలు ప్రదర్శించే థియేటర్ల స్థితిగతులు అభోలోకానికి పోతున్నవి కొత్తగా విడుదల అయిన ఒక చిత్రాన్ని అతి క్షణంగా -

మొదటి రోజే - చూచి తీరాలని ప్రతి ఒక్కరూ కోరతారు ధనికులయితే, గొప్పతరగతుల టిక్కెట్లను ముందుగా రిజర్వ్ చేసుకుని, కష్టాన్ని కిరీరానికి తగలనిచ్చుకోకుండా వెళతారు కాని, సామాన్య ప్రజలు ఎంత కష్టపడియోచాసరే,

మరచి, 'వోయిగా' కూచుని, చల్లటి గాలి కోసం ఎదురు చూస్తారు.

అయితే వారసుభవించే దేమిటంటే, ముందటికంటే, కొన్నిరెట్లు కష్టమై, బాధను మాత్రమే... ఆ థియేటర్లో 'ఫర్లాంగురాయి' వున్నట్లు, ఒక్క తెరగతికి ఒక్క 'ఫాకా' మాత్రమే, అదీ ఆరి పోయే దీపం స్థితిలో వుంటుంది. ఇంతలో చిత్రం తెరమీద పరుగడుతుంది.

'సోడా-కలర్', 'వీడి సిగరెట్' కేకలు చాలులో ప్రారంభమవుతాయి. మరి ఆ కేకలు వినడమే, తెరపై దృశ్యాన్ని చూడడమా?... ఇంతలో మహానుభావుడో తలుపులు తెరచుకుని లోపల ప్రవేశిస్తాడు; లేదా బయటకు వెడతాడు.

బయటి వెలుతురు తెరమీద వెలుతురుతో వికీర్ణమైతే దా సమయంలో, ఈ లయా, కేకలూ గోలపెడతాయి. అప్పటికి మంచి మాటలు కొన్ని గడిచిపోతాయి తెరమీద. ఇంతలో బలల్లోనుండి 'ఇంజక్షన్' ప్రారంభమౌతాయి. నల్లలు యనుమాతలూ లాగా కరిగిపై ప్రయాణం సాగిస్తాయి. ఆ నల్లలను చూసి, బాటిని చంపి, తీరే లోపల మరో శక్తి పాటో, లేక మాటో లేక దృశ్యమో, తెరనుండి మరగి పోతాయి. పోనీ, యిన్ని బాధల్ని సహించుకుని తెరమీదికి కళ్లు విగిచ్చుకున్నా, ముందు కూర్చున్న వ్యక్తి, చేతిమచ్చుకున్న న్యూస్ పేపరుతో విసురుకోడం మొదలు పెట్టాడు. 'ఏమయ్యా!... అడ్డుపడుతోంది'

అంటే, 'గాలి రాలోదంటా దాయన. ఇంతలో వెనుకనుండి డస్టర్; అదీ ఆ డస్టర్ విసురు చుట్టుపక్కలవారి పై పడేట్టు... ఆ డస్టర్ వ్యక్తికి నచ్చుచేస్తున్నాడు కొన్ని గంటలు లేస్తాయి ఆ థియేటర్లో. ఇంతలో మరో ఆయన చిత్రంలోని నాయక అంగ సౌష్ఠవాన్ని పక్కన తన స్నేహితుడినట్లే వర్ణించడం మొదలు పెడతాడు. ఇంతలో చిత్రం పూర్తవుతుంది. అంతే! బయట పడవలసిందే—ఆ మధ్య తెరగతు లందరూ! బయటి కొచ్చినవారిలో ఎవ్వరినైనా ఒకరు చిత్రాన్ని గుర్తి అడిగితే, వారు శప్ప రిస్తారు వారు. అందుకల్లా, తరిమావారు నిరీ త్యాహావడతారు—చిత్రం బాగులేదేమోనని. ఇంతకీ ఆ చిత్రాడ గొప్పచిత్రమే

జానపద చిత్రాలకు అద్భుతమైన సెటింగులే ముఖ్యంకనుక, దేశకాలపాత్రలతో నిమిత్తంలేదు గనుక, అజంతావారి "వయారిభాను"తో సులోచన, సి. యస్. ఆర్. చేస్తున్న నృత్యం పాశ్చాత్య నృత్యమని ఎవరూ పట్టించుకోనక్కర్లేదు.

పంజాబ్ ఫిల్మ్ కార్పొరేషన్ వారి "జమానేకి హవా" లో హసన్ బానూ, ప్రాణ్.

కొత్తప్పు అసాకర్తలవల్ల కలిగే బాధలను
నవీంనుకోలేని ప్రేక్షకులు, ఇది గొప్ప
చిత్రమైనా, చచ్చు చిత్రమని వారు పలుకు
తారంటే, అందుకు కారణం చిత్రం ప్రద
ర్శించే థియేటరు కాదా?.....

ఈ వింతర్ని గమనించండి—

(1) బుకింగ్ ఆఫీసువద్ద 'One for a
Sixpence' అని రాసివుంటుంది. అయితే
క్లౌక్ మార్క్ టీర్ల చేతులలోకి, కట్టలు కట్ట
అగా టిక్కెట్లు వస్తాయి. మరి ఎలా
వస్తాయో?...

(2) హాల్లోనివారిని క్రమంగా పోని
వ్యవస్థగాను పోలీసు రక్షణ, మరి ప్లాక్
మార్క్ టీర్లు—టిక్కెట్లు వారి చేసేముందు
హాల్ ప్రదక్షణలో ప్రత్యక్షమవుతారు.
అది చూస్తూ చూస్తూ, కిలల్లా నిలబడతారు
పోలీసులు.

(3) 'Smoking Prohibited' అనే
సైన్లు తెరవొడ పడేవడే వకుతుంది—
అయితే, హాలులో సిగరెట్, బీదీల వారి
శోకం అంతు అందవు.

ఇదీ ప్రభుత్వము థియేటర్లపై తీసుకున్న
అక్కర!.....ఇప్పటికి మద్రాసులో
పాతిక థియేటర్ల తప్ప, మిగతావన్నీ ఈ
విధంగానే వున్నాయి. ప్రభుత్వం ఏటిమా
దంతా తగుక్రద్ద తీసుకుని, ప్రేక్షకుల బాధ
లను నివారించగలిగితే, సినిమాలోకాన్ని
మరీమరి అపేక్షిస్తూ, ఆనందిస్తారు ప్రేక్ష
కులు.

=====

సినిమా వార్తలు

=====

ఆరోజు కారోజు చిత్రనిర్మాణవ్యయం
మరి మిరి పోవటం, తయారైన
చిత్రాల్లో ఆధికభాగం నష్టపడటం
మూలంగా సినిమా పరిశ్రమలో 'స్టంట్'
ఏర్పడినట్లు పలువురు కామియన్లు ఈ
సినీస్టంట్ మన దేశంలోనే కాక అమెరి
కాలోనూ ప్రారంభమైంది చాలా
నిర్మాణ సంస్థలు ఖర్చు తగ్గించుకోవడానికి
ప్రయత్నిస్తున్నాయి అమెరికాకంటే

ఎక్కువగా బ్రెటక, ఫ్రాన్సులు చెబు
తున్నాయి. బ్రెటన్ లో అనేక స్టూడి
యోలు ఒక దానితర్వాత మరొకటి మూసి
వేయబడ్డాయి. ఫ్రాన్సులో అమెరికన్
పోటీ మూలంగాను, ప్రదర్శనలు మూలం
గాను సినిమా పరిశ్రమ తీవ్రంగా చెబ్బిని,
మరీ కోలుకోలేని స్థితిలో పడింది. మన
దేశంలో బొంబాయి సినిమాపరిశ్రమ
నూడా ఒక సంవత్సరంనుండి విపరీతంగా
చెబ్బుతనటం ప్రారంభించింది. చిత్ర
నిర్మాణంలో బొంబాయిలో పోటీ చెయ్యి
లేకపోయినా మద్రాసు సినిమాపరిశ్రమ
ఇప్పటివరకూ పురోభిముఖంగానే వుందని
చెప్పాలి. అయితే ఇటీవల తెమిసీ స్టూడి
యోలో జరుగుతున్న రిట్రెయిన్ మెంటు
దృష్ట్యా మద్రాసు సినిమారంగానికి నూడా
ఒక ఊపు తగులుతుందా అని అనుమానపడ
వలసివస్తోంది.

భారతదేశంలోని సుస్థిరమైన సంస్థలలో
తెమిసీ స్టూడియో ఒకటి ఉండలేదు,
అత్యుత్తమ హోదాలు, సంపారం, చిత్ర
అవో దేశమంతటా అత్యుత్తమ భాగ్గి ఆర్థికం

మకుండి ఈ సంస్థ. కాని మంగళ, హిందీపాఠాళ ధైరవి, త్రిసన్స్ మొదలైన చిత్రాలు నష్టపడటంతో ఈ సంస్థకు నిరుత్సాహం ప్రబలి నట్లు తోస్తుంది.

ఇటీవల జెమినీవారు, తమ స్టూడియోలో వివిధకాళుల ఉద్యోగి గులను, పనివారిని 1౯౦ మంది చాకా డిలైంట్ చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఒక కెమెరా యూనిట్ను, లాబోరేటరీ కాఫులో సగం ముందిని, తీసివేశారు. జెమినీవారు తమ ఉద్యోగులకు ఇచ్చే వేతన ధనం నెలనెలా లక్ష రూపాయలదాకా ఉంటుందట. కనుక రిలైంట్ మెంట్కు కారణం సులభంగా ఊహించుకోవచ్చు. జెమినీవంటి సుస్థిర సంస్థలే ఇంత ముందు జాగ్రత్తపడుతున్నాయంటే చిత్రనిర్మాణ వ్యయం విషయంలో మిగతా చిన్న సంస్థల ఎంత జాగ్రత్తపడాలో చెప్పనక్కరలేదు.

* * * * *
సవయగవారి “జ్యోతి” సుమారు ఆరురేళ్ళవరకూ తయారైంది. ఇటీవలనే వాహినీలో ఒక పెద్ద సెట్టుమీద పని పూర్తయింది. త్వరలో మరొక సెట్టు తయారవుతున్నారు. ఈ సంవత్సరాంతానికి నిర్మాణం ముగించాలని సవయగవారు అనుకుంటున్నారు.

* * * * *
రాజాప్రాడక్స్ వారి “పుట్టిల్లు” చిత్రాన్ని తమిళంలోకి కూడా దబ్బే చేయాలని కుతూహల ఎదురున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇప్పటికి 25 కాల్ షీట్ల పనితో రిక్త వేల అడుగులదాకా ఎడిట్ చేయబడింది. మరొక రెండుమాసాల్లో చిత్రం పూర్తిచేయాలని దా|| రాజారావుగారు పట్టుదలగా ఉన్నారు. ఈనెల 2 వ తేదీ నుండి మరొక కొత్త సెట్టు ప్రారంభిస్తున్నారు. సర్కారుజల్లాలలో జనతావారు, నెల్లూరు, రాయలసీమ, నైజాం, మైసూరు, మద్రాసు నగరం ప్రాంతాలలో, మిత్రాడి స్ట్రీట్ లో ఉన్న ఈ చిత్రాన్ని విడుదలచేస్తారు.

* * * * *
హాల్మిడ్ వారిచే ఆహ్వానింపబడిన భారతీయ ఫిల్మ్ ప్రతి విడులు సెప్టెంబరు 12 న ఢిల్లీ నుంచి బయలుదేరుతారు. 14 గురు పుట్టినంతకంటే ఈ ప్రతినిధి దళంలో సర్గిస్, రాజకపూర్, నూర్యుకుమారి, చందూలాల్, హా, కేకేమాడీ, కె. సుబ్రహ్మణ్యం, ద్వారక దాస్ విజేచాఉంటారట.

* * * * *
కొద్దిరోజులకంటే వెనిస్ నగరంలో జరిగిన చలన చిత్రోత్సవంలో భారతీయ నిర్మాత చేతన్ ఆనంద్ తీసిన “అంధియాన్” అనే హిందీచిత్రం ప్రదర్శించబడింది. ఫ్రెంచి సబ్ టైటిల్స్ గల ఈ చిత్రాన్ని యూరపియన్ నగరాలల్లో విడుదల చేయించాలని చేతన్ ఆనంద్ ప్రయత్నిస్తున్నాడట. వెనిస్ ఉత్సవానికి చేతన్ ఆనంద్ అతని తమ్ముడు, నటుడు అయిన దేవానంద్, కూడా హాజరయ్యారు. ఈ ఉత్సవంలో విమర్శకుల ప్రశంసను అన్నిటికంటే ఎక్కువగా పొందిన చిత్రం కెంజీ మిజుగుచీ అనే జపానీస్ నిర్మాత తీసిన “ఓహారా జీవితం” అనే చిత్రం యూరపియన్, అమెరికన్ ప్రమాణాల ప్రకారం జపానీస్ చిత్రం ‘సోలెంబో’లో ఉన్నా డైరెక్టను, ఫోటోగ్రఫీల దృష్టి అత్యుత్తమంగా ఉందట.

పీపుల్స్ ఆర్ట్ వారి “పల్లెటూరు”లో

విలన్ - రంగారావు

* * * * *
బొంబాయి, ప్రకాష్ స్టూడియోస్ లో రత్నాదీప్ పిక్చర్స్ అనే కొత్త సంస్థ “నవలభా హార్” అనే హిందీచిత్రం నిర్మాణం ప్రారంభించింది. ఆగస్టు 15 న ప్రసిద్ధ నిర్మాత విజయభట్ పై చిత్రానికి ప్రారంభోత్సవం చేశాడు. రాజపుత్రావ జాన

పద కథనై ఆధారపడిన ఈ చిత్రంలో మినాకుమారి, అరవిందకుమార్, శేవన్, దుర్గాభోజీ, ఈశ్వరలాల్ నటిస్తున్నారు. విజయభట్ సోదరుడు హర్ శుభ్ భట్, కాలచందర్ శుక్లా డైరెక్టర్లుగా పనిచేస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి దక్షిణదేశంలో

జ్యోతి కుటుంబం పెట్టడం తండ్రి కిష్టంలేదు. ఆమె కుట్టిన బట్టలన్నీ చిందరివందర చేస్తాడు.
 శమయూనికి 'మధువచ్చి' జ్యోతికి అండగా నిలుస్తాడు.
 నవయుగవారి "జ్యోతి"లో జ నరలక్ష్మి, శ్రీరాజమూర్తి.

అంజలివారి "పర దేశి" పెట్టుమీద డైరెక్టరు ప్రసాద్ ఇలా క్రికి అంజలిదేవి, వంటి,
 గణేశ వత్సకున్నారు.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు శైలంబరం లక్ష్మీశర్మ
 కంపెనీవారు.

* * *
 సాంఘిక జీవిత కృషి వాటి మద్యమే
 స్టార్ కంట్రీస్ క్లబ్బు డియో హా "మేవ
 జాలం" అనే తెలుగుచిత్రం తీస్తున్నాడు.
 ఈచిత్రంలో నాయిక గా నటిస్తున్న
 కొత్తటి టి. ఆర్. "రాధ ఇటీవల పుడే
 లాండ్రీలో 18 వ జన్మదినం జరుపు
 కంటూ పత్రికలవారిని, స్నేహితులను
 ఆహ్వానించింది. ఆ సందర్భంలో ఆమె
 ద్వారా తారాపథం తండ్రి గోదాదని
 అశిష్టా హాస్యనటుడు శివరావు తీవ్రస్వ
 వించాడు. ★

తండ్రి చదువు మాన్పిస్తానన్నా
 అన్న చిదివిస్తా నంటున్నాడు.
 ఈ అవసరంలో సుశీల తన భవి
 ష్యత్తును తలచుకుని గుట్టలు
 వేస్తూ వెలుగులోకి వస్తుంది.
 "పుట్టిల్లు"లో జమున.

ప్రశ్నలు సమాధానాలు

వి. వెంకటరావు—కాకినాడ.
“చలో మోహనరంగా” అనే జానపద గీతాన్ని ఆనాడు వ్రాసినవారెవరు?
—ఆ పాట ఏకాలంలో ఏ జానపద కవి పాడటం ప్రారంభించాడో మనకి తెలియదు. కాని ఆ పాటకి రాసురాసు అనేక చరణాలు చేర్చబడి పెద్దపాటగా తయారైంది. ఆ కవిత్వానికి కర్త తెలుగుజాతీని చెప్పకోవాలి.

*** * ***
డి. వి. సుబ్బారావు—నెల్లూరు.
“మనుష్యులు చనిపోయిన తర్వాత వారి ఆత్మలు యమలోకమునకు పోయి అచట నానా అవస్థలకు గురియగును.” ఇది ఎంత వరకూ నిజమ?

—యమలోకమునగాని, యమలోక వార్తలనుగాని, గుర్తించి చెప్పగల వైజ్ఞానికు డింకా ప్రబలమే స్వామి.

*** * ***
ధూపంగోకర్నయ్య—రేపల్లె.
నేను “గాంధీ మహాత్ముని జీవిత చరిత్ర” సినిమా తీయించున్నారని, నా స్నేహితుడు తీయబడదని నాదించుకొనుచున్నాను. మీరు ఎవరి మాట ఖాయము చేస్తారు? గాంధీమహాత్మునకు ఎవరు నటించుచున్నారు?

—బెర్నార్డు షా నాటకాలు సినిమాలుగా తీయటంలో మేరుపొందిన శాఖియలో పాస్కల్ గాంధీజీ జీవితం సినిమాగా తీయ నిశ్చయించాడు. వచ్చే ఏడు గాని నిర్మాణం ప్రారంభం కాదు. గాంధీజీ పాత్రకు భారతీయ నటుడే తీసుకోవాలని పాస్కల్ అనుకుంటున్నాడు. ఇంకా ఎవరిని నిర్ణయం చేయలేదు.

శ్రీ బిట్రా నాగేశ్వరరావు—మంచీకల పూడి.

కంబ్రోల్స్ ఎత్తివేయటంలో రాజాజీ ముఖ్య ఉద్దేశ మేమైయుంటుందండీ?

—ఎత్తివేయడంలో ఎత్తు ఏమీ లేదు. కంబ్రోల్స్ ఎత్తివేస్తే, మనకు మంచిదక ఎత్తుకుంటుందని ఎంచి యీ పని చేశారు. గాని ఇది ఒక ఎత్తు కాదు జత్తు కాదు.

*** * ***
శ్రీ సి. వి. యన్. శ్యామ్—కడప.

భివ్యక్తుపై గాలిమేడలు నిర్మించు కుంటూవులపై మాబోటి విద్యార్థులకు మీ సలహా ఏమిటి?

—ప్రస్తుతం మీకు గాలిలో మేడల కంటే మేడలలో గాలి మంచిది, దేహ వికాసానికి బుద్ధి వికాసానికికూడా.

*** * ***
డి. పాపయ్యశాస్త్రి—తెనాలి.

సినిమారంగములో ఆంధ్రులకు ఎక్కువ పేరున్నదా అరవలకు ఎక్కువ పేరున్నదా?

—ప్రస్తుతం ఆంధ్రుల జేమై చెయ్యిగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది.

*** * ***
వి. హనుమంతరావు—ఈమని.

ఇటీవల గాలివానలూ, సముద్రములోని వర్షిడి గుండములూ బహు జాతీగా వచ్చుచున్నవి. దీనికి కారణము మెరికావారు జపానులో వేసిన యాటంబాంబేషి మా స్నేహితులు నాదించుచున్నారు. దీనికి మోక్షముంటామా?

—అలా వాసిందిరానికి తగినంత ఉపచిత్తి ఇంకా లభ్యపడలేదంటాను.

వి. ఎన్. అచ్యుతరావు—గన్నవరం.
రాజ్యం పిక్చర్సువారి “దాసి” చిత్రానికి డైరెక్టరు ప్రసాద్ అని కొన్ని పత్రికలలోను, రంగనాథదాస్ అనికొన్ని పత్రికలలోను ప్రకటించారు. “దాసి” డైరెక్టరు ఎవరో తెలియచేయండి.

—“దాసి” చిత్రానికి డైరెక్టరు దాసు గారే. ప్రసాద్ గారు పర్యవేక్షణమాత్రమే చేస్తున్నారు.

*** * ***
శ్రీ పి. నరసింహాచార్యులు—బందరు.

ఒకప్పుడు వెలిగిన కాంగ్రెసు సంస్థను అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అవి నీతిని అంటగట్టి తొర్పారబట్టి రూపు మాపుతున్నారు అనేవిధంగా “కమ్యూనిస్టు”లు (ఇప్పడెంతో సామరస్యంవున్నా) అధికారంలోకివస్తే వా రూకా ఖోప కాఖలుగా చీలిపోగల రంటాను. ఏమంటారు?

—ఏమంటారు? “ఎవరి తత్వం ఎట్లా మారుతుందో ఎవ్వారెటుంగుదురు? వీరితో ఎట్లుండునో?” కాని, అధికారవస్తే అతని కంటే ఘనుడు. చంబుల్లన్న - అంటారు-ఏమైనా, “సభలో సన్మతిదే భగవాన్” అంటాము.

గల్పిక అంటే డెఫినిషన్ ఏమిటి?

—“అల్పకల్పన గల్పిక” అని నిర్వచించాలి పాటికధకంటే చిన్నదైన పిట్టకధ - ఇంతకంటే ఇంకా నిర్వచనం కావాలంటే నిర్వచనంగా ఉండటమే, ఉత్తమం.

*** * ***
బల్లారి ఖలదికోసాలు—ఉరవకొండ.

అమెరికాలో రాత్రి అయితే, ఇక్కడ పగలు అంటారు ఎంతవరకు నిజమిది? ప్రపంచం ఉన్నంతవరకూ నిజమే.

*** * ***
వి.ఎ. శ్రీదేవి—కడప.

లండన్ పేరులు ఆన్ చిత్రానికి గొప్ప స్వాగతమిచ్చినారని పత్రికలు వ్రాసినవి. వారికి హిందీ అర్థమైనదా లేక దానిలోని దృశ్యములు బాగున్నవని మెచ్చుకొని నారా?

—బహుశా ఏమీ అర్థమే ఉండదు. అందుకే బావుందని మెచ్చుకుని ఉంటారు.

హిందీతరలు రాసురాసు ఇంగ్లీషు తరాలు మాదిరి దుస్తులు ధరించుచున్నారు. ప్రభుత్వము దీనినెందుకు నిషేధించలేదు.

—ప్రభుత్వంవరకూ పోనక్కరలేదు. ప్రజలే అటువంటి చిత్రాలను తిరస్కరించవచ్చును.

*** * ***
శ్రీ కొండముడి దత్తత్రేయులు—అప్పి కట్ట.

రహస్యవారు గాని అమెరికావారు గాని కాంతికి చిహ్నంగా పావురములను వేస్తారు. (ఎగురుతున్న పావురము-నోటిలో పచ్చని చెట్టురెమ్మతో ఉన్న పావురము.) కాంతికి పావురం చిహ్నమా? ఇతర పక్షుల్ని ఎందుకు వెయ్యకూడదో తెలుపండి.

—కాంతికి “హంసను” చిహ్నంగా వేయవచ్చు. అది మన సంప్రదాయం. ఇంకా సందేహమెందుకు? ఓం కాంతి క్వాంటిటీ:—“ఓం” అనే ప్రణవా త్తరమే చాలా చిహ్నంగా. క్రయస్థుల బైబిలులో పాతనిబంధనలో ఆదికాండం చూడండి—స్వప్నాన్ని జలప్రళయంవచ్చి తగ్గినప్పుడు, శోకచూ నావలోనుంచి పావురం బయటకు ఎగిరివెళ్ళింది. బైబిలులో కొత్త నిబంధనలో నువ్వార్తలు చూడండి. ఉపవాసదీక్షానంతరం యేసు క్రీస్తుమీద పరిశుద్ధాత్మ పావురంలాగా వచ్చి ఆవహించింది. ఈ పావురమే క్రైస్తవ కాంతిచిహ్నం.

* * *
క్రీస్తుసేన్ నిర్మూర్తి సికింద్రాబాదు.
సర్ రాధాకృష్ణన్ ఆంధ్రుడే గదా?
ఆయన స్వగ్రామమెద్ది?
—ఆంధ్రుడే గదా అని అనుమానిస్తూ ఆహూతి అడుగుతున్నారు. మంచిదే “కృష్ణన్” అనే పేరు అరవ పోకడగా ఉన్నా, ఆయన యింటిపేరు సర్వేపల్లి వారు—ఆయన స్వగ్రామం తిరుపతి సమీపంలో ఉన్న తిరుత్తని.

* * *
పాతూరి పిచ్చయ్య—గుంటూరు.
మీరు ప్రచురించే కథలు విజ్ఞానానికని నేను, కాదు విశోదానికని మామిత్రుడు వాదించుకుంటున్నాము. మీరు ఎవరితో ఏకీభవిస్తారు?
—మీరిద్దరు కలిసి రైటు; విడివిడిగా తప్పు.

* * *
కామేడ్, బి. మంగరాజు—బొబ్బిలి.
మద్యనిషేధం అమలుపర్చిన ఆయిదేశ్లోలో త్రాగుబోతుల సంఖ్య రెండింతలు పెరిగింది. దీనివల్ల ప్రభుత్వం ఎంతో నష్టాన్ని భరించి ప్రజలను హానచేయాలని తలచింది. కాని వ్రాహ్మణ ఎంతమాత్రం వుపయోగించకపోవడంలో లోపము ప్రజలదా? ప్రభుత్వోద్యోగులదా? ప్రభుత్వం బుద్ధిలోపమా?

—త్రాగుబోతుల సంఖ్యగురించి మీ అంచనా దొరికింది? అంచనాల తప్పవూ బు హూ అందరికీ ఉమ్మడి.

నూర్యదేవర మల్లికార్జున రావు—వడ్ల మూడి.
“సన్నివేశము” అంటే ఏమిటి? సినిమా లలోను; కథలలోను; అది ఎంతవరకు తోడ్పడుతుంది? ఉదాహరణలతో సహా వివరించండి.

—సినిమాలో గాని కథలో గాని కొన్ని సన్నివేశాలుంటాయి. సన్నివేశం అంటే ఒక ఘట్టం. కథకు ఒక రూపం ఇచ్చేందుకు కవసరమైన సంఘటన ఏదో ఆ ఘట్టంలో జరుగుతుంది. దీనికి ఉదాహరణ ప్రతి సినిమాలోను కనిపిస్తుంది.

* * *
క్రీ గిరిగి పాటి వెంకటసుబ్బారావు, సాహితీకేంద్రము—రేపల్లె.
కొన్ని పార్టీలవారు మానవునకు కావలసింది తిండి గుడ్డ అంటారు. మానవునకు కావలసినది తిండి గుడ్డ మాత్రమే అంటారా?

—“శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధనం”— జీవిత పరమార్థమైన ఆత్మ పరిపక్వతను పొందడానికి కొన్ని ధర్మములను నిర్వర్తించాలి. అందుకొరకే దేహమును బుద్ధిని చక్కగా పోషించి కాపాడాలి. అందు నిమిత్తం అన్నవస్త్రాలు అవసరం. సిద్ధి పొందిన మహాయోగులకు అవి అవసరం అవుతాయి. ఈ విషయం ఆయా పార్టీల అభిప్రాయాల కన్నీంటికి ఆతీతమైనది.

* * *
యం. యస్. భాలకి—విజయవాడ.
బైబిలులో “ప్రపంచమందలి జీవులన్నియు ఆరుదినములలో పుట్టినవి” అని వున్నది ఈ విషయాలు నమ్మవచ్చునంటారా?

—బైబిలులోనే కాదు, ప్రకృతి విరుద్ధములైన రాతలు ఏ మతగ్రంథములో వున్నా నమ్మకూడదు, ఏమంటారా? మత గ్రంథాలలోని విజ్ఞానవిషయాలు ప్రకృతి పరిశోధకుల కృషిఫలితాలు కావు. కనక పరీక్షికి నిలవవు పరీక్షికి నిలిచే విజ్ఞాన విశేషాలే నమ్మతగినవి.

* * *
క్రీమతి కృష్ణమూడేవి—నర్సాపురం:
అయ్యో! ముష్టివారికి బిచ్చము వేయరాదని ఒకరు వాదిస్తారు. వారిని రక్షించుటకున కర్తవ్యమని మరొకరు వాదిస్తారు. బిచ్చము వేసినయెడల ముష్టిజీవనాన్ని అభివృద్ధిచేస్తున్నామని ఒకని వాదన... ఆపదలో ఉన్నవారిని ఆదుకోవడం మన లక్ష్యం అని రెండవవాని వాదన- ఇందులో తమ అభిప్రాయం వెలవిస్తారా?

—ఇది కేవలం ముష్టి ప్రశ్న అని త్రోసివేయుటకు నీలులేదు. ఒక ప్రాణియెడల మనము దయగాని దాక్షిణ్యం గాని చూపించడం ఎందుకంటే, మన హృదయంలో దయారసం వృద్ధియగుట కొరకే — “తనయందు నిఖిల భూతము లందు నొకభంగి సమహితత్వంబును” సాధకంచెయ్యాలి ఆ విధంగా మన అంతరాత్మ పరిపక్వం కావాలి. అదే మోక్షం — దానం, ధర్మం, త్యాగం యివన్నీ మోక్షానికి, అనగా ఆత్మముక్తికి సాధన విధానాలు. ముష్టివానిని రక్షించడం లో కొన్ని ఉద్దరించడం, ఇదంతా మనమూలంగా జరుగుతుంది అనే అహంకారం అజ్ఞానం.

* * *
క్రీ యస్. ఆనంగు—విజయవాడ.
రాజాజీ రాయలసీమ పర్యటన గావించుచు కర్నూలు జిల్లాలోని టౌనుప్రాంతాలకు రాతేజమి? ఆంధ్రకొస్తా జిల్లాయని భయపడినారా?

—ఆచార్యులవారికి భయం నాస్తి. అపకృత భయం నాస్తి అప్పకాచార్య సన్నిధి. అవసరం అయితే కొస్తాకూడావచ్చి చూస్తారు. కర్నూలు అంటే కలలోకూడా భయపడరు. అక్కడ టౌనుంపోయే లోపల తప్పక ఒకసారి రావచ్చు.

* * *
వెత్తా వెంకటరాజు—సాలూరు.
రాష్ట్ర శాసనసభలో గాని, ప్రజాప్రతినిధుల సభలో గాని సభ్యులు, యే పార్టీకి చెందినా, యే బిల్లుపై నైనా వారి అభిప్రాయ సారం, స్వేచ్ఛగా ఓటు చేయవచ్చునా? అట్టి స్వేచ్ఛ లేనివో మేజారిటీ పక్షం ప్రతిపాదించే ప్రతీ బిల్లు తప్పక సెగ్గున కదా? అప్పుడు పరిపాలన ప్రజాస్వామ్యం ఎట్లు అగునో వివరించగలరా?

—ఒక పార్టీ ప్రజాశాసక ఆధారంతో ఏన్నికైన సభ్యులు ప్రజాశాసక కట్టుబడి ఓటు చేయడం ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకున్నట్లు. వాగ్దానభంగం చెయ్యడానికి స్వేచ్ఛ కావాలంటే అది ప్రజాప్రాతినిధ్యం కిందకి జమరాదు. అలా రానిది ప్రజాస్వామ్యం కాదు. ప్రజాశాసక విరుద్ధంగా ప్రభుత్వం బిల్లులు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ప్రతినిధులు పార్టీ నియమాల నతిక్రమించి ఓటు చేయగలిగితే వారికి ప్రజలు బ్రహ్మరథం పడతారు.

* * *
క్రీ హరిరావు—సంగారెడ్డి.
హైదరాబాదు భూప్రాంతాలుగా విభజించాలని రాజ ప్రముఖుని రద్దు చేయ

లని తెలంగాణానాయకులు, హిందూమత సభవారు తీర్మానాలు చేయటం కాంగ్రెసువారికి యిష్టమంటారా? ప్రధాని నెహ్రూ పండితుడు ఈ సూచన ఆమోదిస్తారంటారా?

—తీర్మానాలతో తృప్తిపడేవారిని చూసి ఇష్టపడేనా ఒకటే ఇష్టపడకపోయినా ఒకటే.

ద్రవిడజగం నాయకుడు రామస్వామి గారి హిందీవ్యతిరేక పుద్గమనికి 144 కక్షను పుపయోగించలేని రాజాజీ, కాసన సభా సమావేశాలకు, అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలో ఉపయోగించారు. నాయకరు గారిని మానే రాజాజీకి భయమా?

—భయమున్న చోట పోలీసుబందో బద్దచేశారు; లేనిచోట చెయ్యలేదు.

* * * శ్రీ జి. కె. రామలింగం—తెనాలి.

ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినందువల్ల కలుగు లాభమేమి? రానందువల్ల కలుగు నష్టమేమిటో తెలివిచ్చెదరా?

—చై ప్రశ్ననుబట్టి ఆంధ్రులు తమ కేదిలాభమా, ఏది నష్టమా తెలిసికొనలేని స్థితిలో ఉన్నారు. గనుక, ఆంధ్రులు తెలివిగలవారై వృద్ధిలోనికి రావడం కోసమే ఆంధ్రరాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా కావాలి.

ఎక్కిళ్లు ఎట్లు వచ్చును? వాటిని ఆపు కొనుట ఎట్లు?

—కొరవు వస్తువులు మొదలైనవి తింటే ఎక్కిళ్లు వస్తాయి. ఎక్కువ తిండి తింటే కూడా ఎక్కిళ్లు వస్తాయి. ఎక్కువమైన విధంగా ఏదీ తినకూడదు. అది ఒక వైత్య భోరణి వంటిదే. తగినంత భయం గాని భక్తి గాని యితర లక్ష్యంగాని ఉంటే దాన్ని నిగ్రహించవచ్చు. పిల్లల విషయంలో మాత్రం వాళ్లను భయపెట్టడం వల్లనే అవి అంతర్ధానమాతాయి. ఎవరినీ లెక్కచెయ్యనివాళ్లకు ఎక్కిళ్లు తగవు. అటువంటివాళ్లకు చక్కలిగింతలు పెట్టి చూడాలి. లేదా మంచుగడ్డవంటి చల్లని నీరు తాగించాలి. రోజంతా ఎక్కిళ్లు వచ్చేయడం 'ఎమెటిన్ హైడ్రోక్లోరైడ్' యింజక్షన్లు యిస్తే తగ్గుతుంది.

* * * శ్రీ కే. బి. ఆనందరావు—గుంటూరు.

"విజ్ఞానవిధులు" అను శీర్షికలో ఒక సన్యాసి, ఒక తమిళ న్యాయవాదియొక్క బొమ్మలు వేయచున్నారు. వాటిలో గల అర్థమేమిటో చెప్తారా?

—సన్యాసి బొమ్మ కాదని. విశ్వమర్మములు తెలిసి సృష్టికి ప్రతిసృష్టి చేసిన విశ్వామిత్రునివంటి మహర్షి బొమ్మ అని

తమిళ న్యాయవాది బొమ్మ కాదని. పదార్థ తత్వవేత్తయిన సి. వి. రామన్ పండితుని జ్ఞప్తికి తెచ్చే బొమ్మ అని. ప్రాచీన నవీన విజ్ఞానచిహ్నం లివి.

* * * శ్రీ జి. శ్రీరాములు—తెనాలి.

మా. కాలేజీలో మా ఫ్రెండ్ ఒక డున్నాడు. అతనికి పెళ్ళాం పిల్లలున్నా చదువుమీద శ్రద్ధ చూపుతూ ఉంటాడు. నేను అతన్ని మీరు ఎలా చదువగలుగుచున్నారని ప్రశ్నిస్తే నవ్వి ఉరుకుంటాడు. కారణం మీరు తెలియజేయగలరా?

—"వివాహో విద్య నాశాయ" అనే మాట ఆబద్ధమని ఋజువుచేయడానికి అంతి శ్రద్ధగా చదువుతున్నాడు. గృహస్థ గనుక మంచిచెడ్డలు గ్రహించి పట్టుదలగా చదువుతున్నాడు. "గార్హస్థ్యమునకు సరియే" అన్నారు అల్లసాని పెద్దనగారు అందు చేతనే.

పెద్దలు రాత్రివేళల చెట్టును తాకవద్దంటారు. ఎందుకంటే?

—చెట్టుకు కూడా నిద్రావస్థ ఉంది. జీవకారణ్యంగల పెద్దలు వాటి నిద్రాభంగం చేయడానికి ఒప్పుకోలేదు. నైద్యశాస్త్ర ప్రకారంగా ఆకులలో ఉండే జీవధాతువు, ఒక జన్మ పగటివేళ లేజన్మగల పయంలో ఎక్కువగా ఉంటుంది శౌచధ (ప్రభావం అప్పుడే ఎక్కువ)

శ్రీ తోలేటి గోపాల్—తెనాలి.

దేశంలో కళ (Art) కంటే, శాస్త్రానికి (Science) కి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యివ్వటంవల్ల దేశాన్ని "కాలక" బాధ నుండి రక్షించవచ్చని నా అభిప్రాయం. మరి మీ అభిప్రాయమేమిటి?

—శాస్త్రాభివృద్ధి వల్లనే కళాభివృద్ధి అవుతోంది. సైన్సులో అభివృద్ధి వల్లనే సినిమాకళ వృద్ధి అయింది. ఈ సినిమాల మూలంగా శాస్త్రజ్ఞానం వృద్ధిచేసే సేక విషయాలు నేర్పవచ్చు. కాని శాస్త్రానికి శాస్త్రం, కళకు కళ ప్రతి కలియకుండా ప్రవర్తిస్తే మన పని తీర్మానికి తీర్థం ప్రసాదానికి ప్రసాదం అవుతుంది. అంగట్లో అన్నీ ఉన్నా అల్లని నోట్లో కని అన్నట్లువుతుంది. సమన్వయం లేకపోతే ప్రతి విషయంలోను ఆగ్దుకు సైన్సు, సైన్సుకు ఆర్థా ప్రతిబంధకం అవుతూ ఉంటుంది.

* * * శ్రీ బి. కృష్ణమూర్తి—గుంటూరు.

తిమరు ప్రధానామాత్యులయితే మొట్టమొదటగా చేసే శాసనమేమిటి?

—"ప్రధానామాత్యుడైనవాడు మొట్టమొదటగా స్వతంత్రించి ఏ శాసనమూ

హిట్లరు కు జ్యోతిష్కుల మీద బాగా ధమ్మక ముండే నట. ఒకరోజున ఒక జ్యోతిష్కుణ్ణి పిలిచి "నేను ఏ రోజున చచ్చిపోతాను?" అని అడిగాడు.

"యూదు జాతి పండగ రోజున," అన్నాడు జ్యోతిష్కుడు.

"యూదులకు చాలా పండగలున్నాయి. ఏ పండగ రోజునో ఖచ్చితంగా చెప్ప," అని గద్దించాడు హిట్లరు.

"ఏ పండగరోజునో చెప్ప లేనుగాని మీరు చచ్చిపోయే రోజుమాత్రం యూదులకు పండగ అవుతుంది." -

వై. జి. శ్రీవత్సగారి చిత్రాలు (45-వ పేజీ తరువాయి)

సంగీతంలో కూడా ప్రవేశించుంది కనుకనే ఆమె రచించిన చిత్రాలలో 'స్థాయి' అంత బాగా కుదిరిందని చాదరిగారు అన్నారు.

ఆమె యితరవరకూ అజం తాత్కాలికే అభిమానించి, దానినే అనుకరించారు. ఇంత పట్టుదలతోనూ, ఆమె మరికొంత కాలం కృషిచేస్తే త్వరలోనే తనకొక ప్రత్యేక శైలిని కుదుర్చుకోగలదని ఆశిస్తున్నాను. —వి. ఎన్.

శాసించకూడదు" అనే శాసనం మొట్టమొదటగా చేయడం అవుతుంది.

* * * శ్రీ వై. యల్. యన్. శర్మ

—బార్యునుడ, సంబల్పూరు జిల్లా. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పున్నన్నాళ్లు, ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చే అవకాశము లేదా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని స్థాపించలేదా?

—"స్థాపించ లేదా?" అనే ప్రశ్నకు అర్థం ఏమిటి? స్థాపించగలరు అని అర్థం. "మీరజాలగలడా నాయనతి వ్రతవిధాన మహిమకా?" అంటే ఏమిటి "మీరజాలకు" అని అర్థం. "స్థాపించగలరు" అనే వమ్మకం మీ ప్రశ్నలోనే ధ్వనిస్తోంది. ★

విజయ టైర్సు

(పుల్ సర్కిల్ మోల్డుతో అమర్చబడినవి)
విజయ వాడ-2.

విజయ వాడలో పుల్ సర్కిల్ మోల్డుతో మీ టైర్లను సకాలములో రిప్రేడింగు చేసి యివ్వగలము. మీ విలువగల పాతకేసింగ్స్ మా ఆధరైజుడు ఏజంట్ల ద్వారా కంపెనీకి పంపి, మా పని తనము చూడవలసివది.

ఏజంట్లు లేనిచోట వికరములకు కంపెనీకి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఇట్లు,

ప్రాప్రయిటర్సు, విజయ టైర్సు.

చక్కని వ్రాతను, మున్నగు

అశోకా

కలములనే
వాడండి

అశోకా
పెన్ వర్కు
తెనాలి

32 సంవత్సరముల అనుభవముగల
రెడ్డి అండ్ కో., వారి

కుష్టు, బాల్లి, సుఖ రోగోద
చికిత్సలకు నేడే సంప్రదించండి

నకలు మందులు చూసి మోస పోకుదు
అన్ని బాషలలో కేట్లాగు ఉచితము.

హెచ్.బి.సి. **రెడ్డి అండ్ కో.,**

గోపాలపురం.

(మార్కు గాడవరి)

బ్రాంచులు:- నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి
నకింద్రాబాద్, తిశాపురం, బరహంపురం
మొదలగు పట్టణములలో.

జంతు కోటిలో మానవ లక్షణాలు

(30-వ పేజీ తరువాయి)

పున్నది. కుక్క ఎంత నేపటికీ తన యజమానిని సంతోషపెట్టటానికే తంటాలు పడుతుంది. యజమాని పట్ల దీనికి మూఢమైన భక్తి విశ్వాసాలు యిట్టే కుదురుకు పోతాయి. పిల్లి విషయం అలాక్కాదు. యజమాని తనకు 'ఎవడికోసం అన్నం పెట్టుతాడో' అన్నట్లే వ్యవహరిస్తుంది. కుక్క యజమానికోసం ఎంత నీచమైన పని అయినా నిస్సంకోచంగా చేసేస్తుంది. పిల్లి— ఆడదానిలాగా—వట్లు అలవని పని అయితేనే చేస్తుంది.

గుర్రమనేది గొప్ప విశ్వాసం గల జంతువు అని మనమంతా అనుకొంటూ వుంటాం—కానీ, అప్పుడప్పుడూ యీ గుర్రమే చాలా తలబిరుసుగా ప్రవర్తిస్తుందన్న విషయం ఎంతమందికీ తెలుసు! తలబిరుసుతనమే కాదు—ఒక్కొక్కప్పుడు దానంత పిరికి జంతువు ప్రపంచంలో మరి వుండబోదన్నంత అసహ్యంగా ప్రవర్తిస్తుంది. ఎందుటాకులు చప్పుడైనా కూడా బెదిరిపోయినా భీభత్సంచేసి పారేస్తుంది. కానీ మనం వినేకథలలోనూ, చూచే సినిమాలలోనూ గుర్రాలు ఎంతో తెలివితేటలుగలవైనట్లు, ఎంతో ధైర్యసాహసాలు కల జంతువులైనట్లు చిత్రీంచటం జరుగుతున్నది. నిజం మాత్రం అది కాదు.

(ఇంకా వుంది.)

ఒక దినపత్రిక సంపాదకుడు ఒక ఊళ్లోని తమ స్వకీయ విలేఖరిని హెచ్చరిస్తూ ఇలా రాశాడు:

“వార్తలు పగపేట వున్న మాటలు బాగ్రత్తగా వాడటం అవసరం. ఒకవేళ ఆ వార్త అబద్ధమని తేలితే మనమిదికి ఏమీ రాకుండా చూసుకోవాలి, కనుక ఇకనుంచీ ‘తెలుస్తోంది, వదంతిగా ఉంది, ఆరోపింపబడింది, ఇత్యాది మాటలు వాడితే బావుంటుంది.”

ఆ విలేఖరి మర్నాడొక వార్త పంపాడు:

“నిన్నటి దినం ఈ ఊళ్లో స్వాతంత్ర్యోత్సవం జరిగినట్లు వదంతిగా ఉంది. సాయంత్రపు బహిరంగ సభకు (ఫలానా) ప్రముఖ నాయకుడు అధ్యక్షత వహించినట్లు, భావించబడుతోంది. ఆయన స్వాతంత్ర్య సిద్ధి తర్వాత దేశం ఏవిధంగా పురోగమించిందో ఉపన్యసించినట్లు ఆశించబడుతోంది. సభ జయప్రదంగా ముగిసినట్లు ఆరోపింపబడింది.”

* * *

వేష్టారు :- అన్ని వృత్తుల్లోకి పెద్ద వృత్తుమేది?

విద్యార్థి :- వంశ వృత్తం.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

వెలరు 2-0-0 లా,

బోస్టు బాస్సు 212,

ఆంధ్రగ్రంథమాల మద్రాసు.

శ్రావణ సంద్య

(30-వ పేజీ తరువాయి)

కలం ఎల్లాగు? అందరికీ భారమైన తమ అందరి కోసమింపులూ భరిస్తూ ఇంకెంత కాలం అలవడించాలి? తన కన్నె చో విడిచి పోతే కరుణాత్మకుడు లోకంలో లేనే లేడేమో? అవును తన కేసుందని? అందమా? చదువా? సంగీతమా? అన్ని లోపాలనీ కమ్ముకుపోయే ధనమా? అసలే లేదు మరి

అందుకే ఆపదలుల్లో ఇరవై రెండేళ్ల కమల నూరేళ్ళ దీరులు బరువుతో అణగారి పోతోంది అందరికళ్ళకీ తమ ఆపరాధిగా కనబడుతోంది అందరికీ తమ లోకువ అందరికీ తనమీద ఎందుకో కారణంలేని కార్యణ్యం ఆఖరికి తల్లి కూడా కమలని దురదృష్టవేదతగా, విరోధిగా తీసుకొనిపోయి ఆ ముగ్ధ ఎవరో ఒక పెళ్ళి కొడుకు వోచ్చాడు కమలని చూడటానికి ఇప్పుడే లేని వాడు మెదలకుండాపోక, కమలది మెల్లమెల్ల అనీ, ముక్కు పొంగరనీ, ఎత్తు పళ్ళనీ, రాగిజాటు అనీ లక్షవంకలు పెట్టి ఊరంతా చాటించి మరి వెళ్ళాడు అప్పు ట్నుంచీ నిర్భాగ్యురాలు కమల ఊళ్ళో ఊసుపోనివారకీ కా. క్షేపముయిపోయింది కన్నతల్లికి కూడా కమల కత్తువుగా కన బడుతోంది "ఈ పాడు మొహం ఇంకా వున్నంత కాలమూ మనకీ దరిద్రం తప్పదు" అనే ఏవగింపు తల్లి ప్రతి మాటలోనూ కమలని నూదులతో నుచ్చేస్తోంది కమల బతుకు మరి గుర్పరమైపోతోంది

పొరుగింటి అల్ల వున్న గారు మొట్టమొదట పూర్తిస్తోంది "రొందరపదారి సుడో చ్చిన పిల్లల్ని ఇంకా పెట్టుకున్నామంటే ఎలా? వాళ్ళ కమల చూడండి! పాతికే కొచ్చినా పెళ్ళి పెటాకులూ లేకుండా పెద ఎద్దులాగా ఇంకా పడి తింటోంది అసలు వాళ్ళ కొంపకీ అదే కనిపేతర! ఇంక వాన్ని కట్టన్న వా డెవడూ చేసుకోకు తొందరపడండి మంచి సంబంధం చూడండి అమ్మాయికి" అనటం విని కమల X X X జలాడిపోయింది తన నా ఈ కొంపకీ కనిపేతర!

అతను కావాలి పొగున మామయ్య కూటలూ అదే భోరణిలో వున్నాయ్ అందరికీ తనొక చిక్కు సమస్యగా, పీడిగా తయారయి కూచుంది కావాలి తన పీడ తరగడ ఎప్పుడవుతుందా అనే అందిరూ విహతికొన్నాడున్నాడు తండ్రికి రెండో

పెళ్ళి వాడికి ఇవ్వటమంటే అరికారి మంటగా వుండేది ఇవారే మామయ్య నుటుకు బాణాలలాటి మాటలు వినిరాడు ఏ దోషన పోయేవాడికైనానే తనని అంట గట్టి మూడుమూర్తూ పడయ్యనిపిస్తాడుట ఏదో దూరపు ప్రాణో ఒక పెళ్ళి కొడుకు కున్నాడుట ఈ ముగ్ధనే పెద్ద ఉద్యోగం చేసి పింఛను వున్నాడని మూడో పెళ్ళికి తయారుగా వున్నాడుట మొదటి సంబంధానికి ముగ్గురు కొడుకులూ, గండో సంబంధానికి వలుగురు కూతురూ అయినా వయస్సు అరవై లోకే వుంటుందిట బోలెడంత ఆస్తి వుందిట కమలని కళ్ళకద్దుకుని చేసుకుంటాడుట కమల కిక్కురు మనటానికి పిల్లెడుట ఇంతకీ తప్ప వేరేదారి లేకుట కాదు చూడండి కాస్త అవకాశమూ జారి పోతుందిట అందులో మామయ్య పట్టిన మండటికి మాజే కాకు! ఆయన ఎదుట పడటానికే కమల గుండెలు పీచుపీచుమంటున్నాయి

అరికాళ్ళకిందనే అశల సలకానే ఇనపతనంలాగా వుండికమలకి అన్ని వైపులించి బాణాలు దూసుకొస్తున్నాయ్ ఈ వ్యూహాలించి తన ఎల్లా తప్పకోవాలి? మూడో పెళ్ళి తాతగారి దాంపత్యపు నెలసాల తనకి తప్పనట్లుగావుంది ఎందుకు తనకీ సేరం లేని దారుణానికీ? తన ఆసహాయశ్రేణిని చూసి ఎవరూ జాలిపడరేం? తన పీడ విరగడ ఎలాగో ఒకలాగా కావాలనే అందరికీ తొందర తన ఇష్టాయిష్టాలు, ముఖ దుఃఖాలు ఎవరు ఆలోచిస్తారు? ఎవరు తన మొర వింటారు? అసలు అందరిలాగా ముఖ పదాలని కొడుకు నే మా ముక్కు తనలాటి నిర్భాగ్యురాలికి వుందా?

దూరంగా పాలా అలోంచి పాము నోట్టాచిక్కిత కప్ప తైలపడటంకోసం వెలిగి, దీనంగా అరుస్తోంది ముగ్ధమగ్ధ నక్కల కూకలు వినిపిస్తున్నాయ్ నల్ల ముబ్బుల్లో తెల్ల రెక్కల్ని మోపిస్తూ కొంగల బారులు దూసుకుపోతున్నాయ్

మనిషి అక్కడే వున్నా కమల మనసు ఎక్కడోవుంది "రాతంతా ఎల్లా ఏడింగో నీ ముద్దులు కూడా అల్లానే తొగలుకుతున్నాయ్ ఇంకా దీపం వెలుకేమే పాపిష్టిదానా!" అంటూ తల్లి కోరంగా అరిచింది "వొణుకుతున్న నేళ్ళతో కమల అగిపెట్టే కొసం తినువుకుంది మరుక్షణంలో వెలిగింది దీపం! ఆ క్రావణసంధ్యాంధ్ర కారంలో భయం వెలిగింది!

సుకీలకి ఎలికని చూసినా పిల్లినిచూసినా చచ్చేభయం తండ్రి ఆమెకొక రోజున ధైర్యం గురించి గంటనేపుబోధించాడు సుకీల ఇలా అడిగింది "నాన్నా! నీకు ఆత్రును చూస్తే భయం లేదా?" "ఉహూ" "పెద్దపులి అంటే భయం లేదా?" "ఉహూ" "పిడుగులు వచ్చున్నాయ్?" "ఉహూ" "ఎంత ధైర్యం వాళ్ళు అమ్మంటే తప్ప ఇంకేమి వాళ్ళు నీకు భయం లేదన్న మాట!" అని సుకీల ఆశ్చర్య పడింది

"వత్తుకూ అన్నానే కమలా! ఇ గోనే కనకల" అంటూ చిరునవ్వులు విడిచి ముక్కుతూ విమల ముగ్ధి కొచ్చింది X X X పలోంచి "కమలా! కమలా! అన్నానీ అయ్యా!" అని దిక్కులు దిక్కిరిస్తే అరిచింది అరుపు విని వరుసగా వచ్చిన తల్లి ఆ దుర్భర దృశ్యాన్ని చూడగానే విడిచుకుపడిపోయింది

అర్ధరాత్రిలాగా వున్న ఆ క్రావణ సంధ్యలో కమల ఇటువంటి సంజీవీభణి వెలిగిస్తుందని ఎవరనుకున్నారా? ★

పంచతంత్రం

మిత్రభేదం

కర్త... విశ్వాత్ముల నరసింహమూర్తి

“అడుగో అక్కడ వున్నాడు!
మీరిక్కడనే పొదలోదాక్కుని
అంతా చూస్తూ కూర్చోండి.”

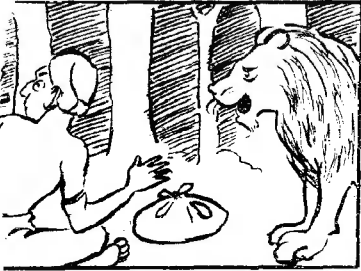
నక్కాకాకే పొదలమాటునే
దాక్కుని చూస్తూ వున్నాయి.

సింహం ఒంటిగ ముందుకు వెళ్లి
ఫలుకరించినది బట్టుల్లి.

పూటను విప్పబోవుచూ
క్కలను పవోమ్మగాలు
ల చుండుటను చూచాడు.

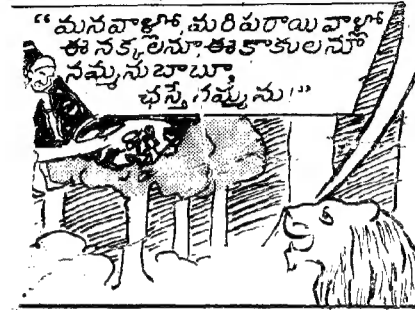
మాటను గబగబ సర్దుకొని
చెట్టుపైకి ఎగబ్రాకాడు!

“అదేమి బావా! చెట్టెక్కి ఆవే?”
“ఈ రోజున మీరెవ్వరినో
వెంటచెట్టుకొని వచ్చాడు!”

“రు మనవాళ్లైనయ్యా!”

“దిగు దిగు బావా,
దిగవోయ్ బావా!”

“దిగను దిగను,
మరి దిగనోయ్
బావా!!”

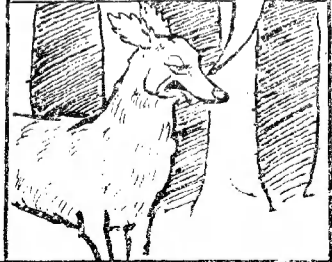
పట్టి పట్టి ఇక
లాభం లేకను
సింహం వెనక్కి
హాయింది

వక్కుడు ద్రుమనకునితో.
అందులకే ఈ రాజులన్నెహం
వద్దని పెద్దలు చెబుతారు....
పమనా యిక యుద్ధం కన్నా
బోరె మార్గం లేదనుకుంటూ....

దమ నకుడు: (అవనబా)
“కొంపొనీసి ఈ సందేవుకుడే
రాజునుకన్నా చంపెస్తే-!?”
వదికి ధైర్యం చెదిరటండుకు
ధనస్స పదో వెస్తాను.”

“అబ్బే, అబ్బే! యుద్ధం దెసిక్కి
వెనుకటి తేలువు పేల్లకుమలే
యుద్ధంకంటే వేరిక మార్గం
పెదకాలయ్యా సందేవుయ్యా!”

“ఎవరా తిమిళు?
పమనా కథ?”

సిద్ధముగా నున్నది.

ఈ కథ 1947 వ సంవత్సరంలో ఇంగ్లండులో జరిగినట్లు వ్రాయబడింది. రాజ్జా-పేదా ఇంగ్లండుదేశంలో ప్రజలు ఎలా జీవించేవారో, వారి ఆచారవ్యవహారాలు, కష్టసుఖాలు ఎలాంటివో ఈ నవలద్వారా బాగా తెలుస్తాయి.

వెలి రెండు రూపాయిలు

అనువాదం సంస్కారి డామోమోహనరావు

ఆంధ్రగ్రంథమాల

మద్రాసు 1.